

312402

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును 312102

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 17-వ తేది మంగళవారము } No 91
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఆషాఢమాస బహుళ అమావాస్య. } సంచిక ౯౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
జాపును. పార్శ్వపునొప్పుల జారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
చురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంతవివంతిది.

శంఖభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

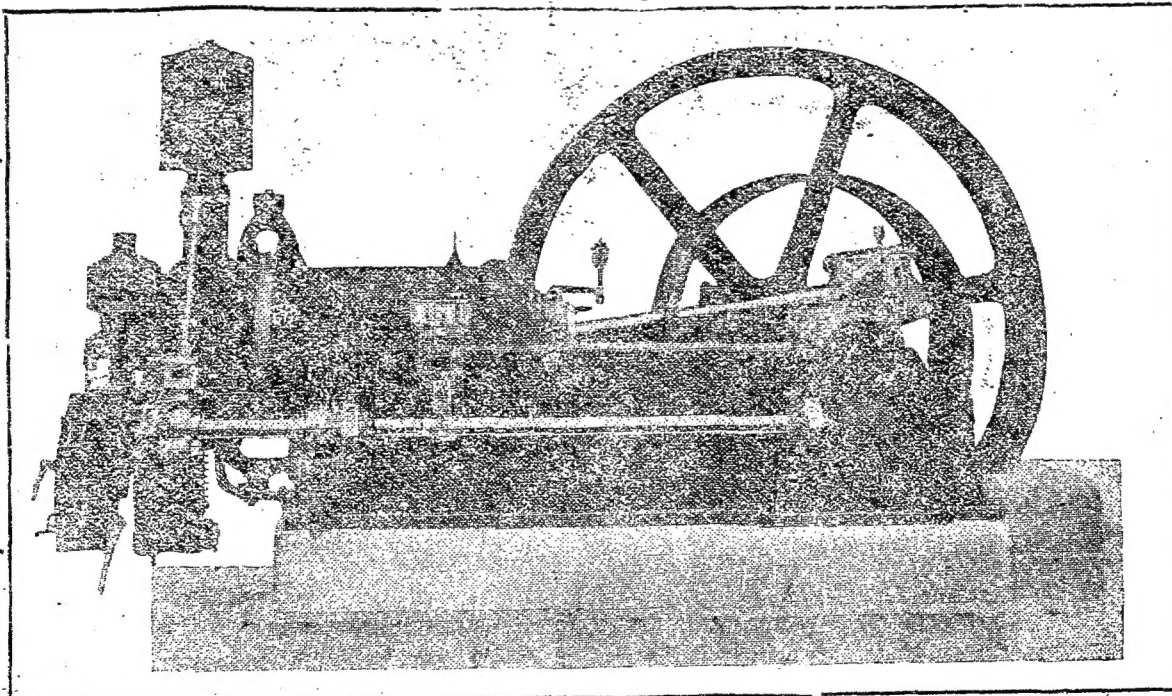
అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంజు శెట్టివీధి, మద్రాసు
ఈ

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, పార్థు, బాంబాయి

The Best and Reliable Engine in the Market with up-to-date Improvements.

రాబ్సన్ హెవ్వికోల్డు స్టార్డు క్రాడ్ ఆయిలు యింజనులు

ఎలెక్ట్రిక్ ట్రైపు
యింజనులు, ట్రై స
కూలు, బల్బులు, తీగ
లు మొదలగునవి సప్ల
యి చేయబడును. ఇం
జనీకును పంపి ఫిట్టింగు
చేయించి వప్పగించ
బడును.

ఇంజనులు
ఎల్లప్పుడు
రెడీ స్టాకులో
ఉండును.

నిమిషములో (వేడిచేయ నవసరము లేకుండగనే) చల్లదనములో స్టార్డు అగును. క్రూడ్ ఆయిలు బహుతక్కువగ కాలును.
లోడ్డు లాగుటలో అసమానమైన ఇంజనులు. అరుగుదల, విరుగుదల బహు తక్కువ. ఇంజనులు భారీవిగా నుండును. సడిపించుటకు నేర్పరితనము
అవసరము లేదు. క్రొత్త ఇంజనీరింగు పద్ధతులమీద తయారు కాబడినది. ఎంతకాలమైనను ఏ విధమైన యిబ్బందులు కలుగజేయక తృప్తికరముగ
పనిచేయును. ఈ యింజను పనిచేయుట చూచినవారు యితర యింజనులు కొనుటకు ఒప్పుకొనరు.

మరిన్ని రాబ్సన్ హెవ్వికోల్డు సెమిడీజలు క్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు, రాబ్సన్ ఇంప్రూవుడు గ్యాసు ఇంజనులు గ్యాసు ప్లాంటులున్నూ, సప్లయి చేయబడును.
“రాబ్సన్” అన్ని ట్రైపుల యింజనులకు స్వేర్ సామానులు రెడీస్టాకులో దొరకును.

మెషిన్ల సామానులున్నూ, రైసుహల్లులు, బాల్ బేరింగు హల్లులు హల్లుసామానులు, బెల్టింగులు బాల్ బేరింగులు, నీటిపంపులు
పుల్లీలు వగైరా యావత్తు మిల్లుసామానులు, విదేశములనుండి వివిధా తెప్పించి స్టాకులోవుంచి సప్లయి చేయుచున్నాము.

సోల్ యేజెంటు:—లండన్ ట్రేడింగు కంపెని, 7, సెకండులైనుబీచ్, మద్రాసు.

హెడ్క్వార్టర్సు:—లండన్ ట్రేడింగు కంపెని, బెజవాడ. (ఇండియా)

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రహిందూస్థానీ సేవాదళము

బెజవాడ, జూలై 15:— నిన్న సాయంత్రం శ్రీమద్దా విలాసభవనమునందు ఆంధ్రహిందూస్థానీ సేవాదళముయొక్క పథి శ్రీ బేకోదారక కాశీనాథుని శాశ్వతరూపులకుగాని ఆధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. దళముయొక్క కార్యస్థానము బెజవాడ యందు దుర్బుటకు నిర్ణయించబడినది. దళముయొక్క కార్యమును నిర్వహించుగ కొనసాగించుటకు యాక్రింద పేర్కొనబడిన పథ్యలతో నొకయువకపంపు మేల్పాటుచేయబడినది.

1. అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు, అయ్యంకి వెంకట రమణయ్యగారు, మతం బాలసుబ్రహ్మణ్యస్వామిగారు. దళమును గూర్చి ప్రచారముచేయుటకును తెలుగుజిల్లాలలో దళములను వెలకొల్పుటకును అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య, నోరి వెంకటేశ్వర్లు, మతం బాలసుబ్రహ్మణ్యస్వామిగారును కొరడమైది.

పార్థయుగమునాటి అపూర్వవస్తువులు.

కృష్ణాజిల్లాలోని గుమ్మడి కుర్రనందుడు, గుంటూరు జిల్లాలోని వాగార్జునకొండయందును శ్రవ్యమండగా దొరికినట్టి అపూర్వమైన వస్తువులదాయమును మద్రాసు మ్యూజియములో ప్రభుత్వములేదనేకారణమున బొంబయి, కలకత్తా పట్టణములలో నున్న మ్యూజియములకు మార్చుటనెడి నిర్ణయమును తీర్మానించుటకు విచారమును వెల్లడించుచున్నాడు. బెజవాడలో కొన్నింటిని వెచ్చించి కట్టబడిన మ్యూజియముండగా ఇతరరాజధానుల కేట తీసికొనిపోవలసిన అవసరము వచ్చెనని ప్రశ్నించుచున్నాడు. బెజవాడయందే యుంచవలసినదని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవముల నంపి అందోళన జరుపుటకు యత్నములు జరుగుచున్నవి.

గోరక్షణశాల

ఈ పట్టణమున ధర్మాశ్రమలగు వైశ్యులు మార్వాడీలు కలిసి సాయమును నమూనాచేసి గోరక్షణశాలని వెలకొల్పి పుణ్యకార్యమును చేయుచున్నాడు. కనకదుర్గగట్టువద్ద భారీస్థలముండగా కొన్నాళ్లందుకు మ్యూజియంపాలిటీవారు స్వయమైన ఆదేశించి యున్నాడు. ఇందులో గోరాల నిర్మించబడియున్నది.

పదవ స్థలమును మ్యూజియంపాలిటీవారికి గవర్నమెంటువారు అర్జనకొండకు బిట్టపిట్టని వెచ్చించు యిచ్చి యున్నారనియు దానిని అన్యథా వినియోగించవలసినదనియు కాబట్టి ఆస్థలమును భారీచేయించవలసినదనియు, స్థలమును మరల గవర్నమెంటువారు తీసికొనవలసినదిగ బోర్డువారికి ప్రాయశ్చిత్తమునియు కలెక్టరుగారు మా చేరుమేకవారికి వ్రాసినటులు తెలియుచున్నది. మంచివనికీ అనేక ఆటంకములుగదా!

వింత గేదెదూడ

ఈ పట్టణమున విద్యార్థులకులలో నొకవింతగేదెదూడ రెండు తలలతో పుట్టినది. నాలుగు కండ్లు గలవు. తక్కిన అవయవములు సరిగ్గనేగలవు. పుట్టిన కొంతసేపటికి దూడ చచ్చినది. స్వంతవారుడు పట్టణముంతయు బండిమీద తిప్పి కొద్దిగా దబ్బు కూడ్చుకొన్నాడు.

రిసెటిల్ మెంటువలదు

శ్రీయత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావులకుగాని రీక్షింప తీర్మానమును మద్రాసు కాపనసభలో సుపరీక్షించుచున్నాము:—“మద్రాసు గవర్నమెంటువారు కాపనసభ్యుల పథవారి అంగీకారము పొందకుండగ కృష్ణా, శ్రూర్యవర్మిను గోదావరి జిల్లాలలో నీటిపంపు, ధూమిపంపు మొదలయిన టను ఖండించుచు, తత్ఫలమే యీ జిల్లాలలో రిసెటిల్ మెంటు యేర్పాట్ల నన్నింటిని కట్టిపెట్టవలయుననియు ఈ పథవారు శిఫారసు చేయుచున్నాడు.”

జిల్లాపాల్కు ఆఫీసరుగారు

కృష్ణాజిల్లా పాల్కు ఆఫీసరు శ్రీ టి. లక్ష్మీనారాయణంతులుగారు ఖరీదక జిల్లాకు బదిలీ అయిన సందర్భమున వారి గౌరవార్థము కృష్ణాజిల్లా పాల్కుడిపార్టుమెంటువారు యీ సాయంత్రము గాంధీ పార్కునందు విందు సేర్పాటు చేసిరి. విందు వారగించిన పిమ్మట ఫోటోగ్రాఫు తీసికొనుట జరిగినది.

శ్రీ శ్రీ ఎ. సుబ్బారెడ్డిగారు

నెల్లూరు, జూలై 15:— రాయసాహెబు ఆనం కుర్చు రెడ్డిగారు పింఛనీయందున్న పోలీసుడిపిస్తూకరెంటుగారు గత రాత్రి కాలభర్తకు శాంతి.

(ఫీచరు)

సత్యన్వేషణము

శాశ్వతము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

5 వ భాగము-8 వ ప్రకరణము

సాధువిహారి

మాలానా మహాత్మాగారు లండనులో బ్యారిష్టరు పరీక్షచదువుచున్నపుడు నా కథలతో పరిచయము కలిగినది. 1925 లో నాక్కూడ ముస్లిముల మహాపథ కథ్యక్షతనొచ్చి ఆ సంవత్సరము బొంబాయిలో జరిగిన కాంగ్రెసు మహాసభకు నేను వెళ్ళి యుంటిని. ఆటల మేమిరువురమున కలిసికొంటిమి. పాట్నాకు వెళ్ళినపుడెల్ల తనయుంటనే దిగమని నన్ను ఆతడు కోరెను, కావున నేను పాట్నా వెళ్ళినపుడు నేను వచ్చినపనిని తెలుపుచు నొకచిట్టి వ్రాసివచ్చితిని. ఆయన వెంటనే నాబసవచ్చి తనయింటికి రమ్మని బలవంతపెట్టెను. నన్ను పుడు తమిళపుడు. నేనిపు డవసరముగ చాంపరా సుతు వెళ్ళవలసియున్నది. నేనిది వర కెన్నడును యీ ప్రాంతములకు ఎచ్చియుండలేదు. కావున రైల్వే స్టేషను వలన నా కెట్టి ప్రయోజనము కలుగలేదు. నేను క్షురగా నవటికేను ఏర్పాటుచేయుదు అని నేనంతో చెప్పితిని. అంతట నాక్కూడ రాజసుమార నుక్తతో కొంత సేపు సుటలాడిన పిమ్మట ముందుగా నేను ముఖభుజులకు వెళ్ళవలెనని నూచించిరి. నాటి సాయంత్రము రైలుబయలుదేర నందుటచే న న్నచటికి దానితో పంపించిరి.

అపుడు ఆచార్యకృపాళినిగారు ముఖభుజులలో నుండిరి. నేను హైదరాబాదు వెళ్ళిన పుట్టి నుండియు నాయన నె టుం గు డు ను. కృపాళిని గారి సార్వభౌమ్యము, వైరాగ్యము మున్నగువానిని గూర్చి చాలా ప్రశ్నలుగా నా కడివరకు తెలిపియుండిరి. కృపాళినిగారు తన కిచ్చిన ధనముతోనే ఆశ్రమమును సాగించుచున్నానని చాత్రము గారు నాకెగించిరి. కృపాళినిగారు రప్పటివరకును ప్రభుత్వకళాశాలయందప్పట ఉపాధ్యాయులుగ నుండిరి. కాని కొద్దికాలము పూర్వమే దానిని వదిలివేసెను. నేను పాట్నానుండి బయలుదేరినపుడు ఆయనకొక తంతివార్త నంపితిని. నైలు ముఖభుజులకు వెళ్ళినప్పటికి రాత్రి 12 గంటలవరకు కృపాళినిగారు చాలమంది విద్యార్థులతో నాకొర కచ్చట వేచియుండినది. అపుడు కృపాళినిగారు ప్రాచీ ముల్లసీగారి బసలో వసించుచుండిరి. కావున నేనుగూడ ముల్లసీగారి యాతిభయమునే స్వీకరింపవలసిన వాడనైతిని. ఆరోజులలో ప్రభుత్వ కళాశాలలో సుపాధ్యాయులుగ నున్న వారు నావంటివారికి ఆతి ధ్యమొసగుట కడుసాహసమే.

విహారాష్ట్రపు దుస్థితి సంతయును ముఖ్యముగ ఆర్థిక టిబిజననందలి కష్టమును నాపరిలోగల గొప్ప యిబ్బందిని కృపాళినిగారు రుపుడు నాకవివరించి చెప్పిరి. ఆ రాష్ట్రమువారితో కృపాళినిగారు కలిసి పనిచేయుచుండిరి. నేను వచ్చుచున్న విషయమును గూడ వారి కెగించి యుండిరి.

అమరునాడుదయమున కొంతమంది న్యాయవాదులు నాకడకు వచ్చిరి. వారిలో రామనవమి ప్రసాదుగారు చూపిన ఆధికముగ శ్రద్ధ నన్ను చాలచెచ్చుగా నాకర్పించినది.

ముల్లసీగారి బసలో మీరు ఉండునెడల మీరు వచ్చిన పని కొనసాగిరెదను. మాలో నెవరిబడకైన మీరు రావలెను. ఇదట న్యాయవాదులలో గయనాబుగారు ఉపసద్ధులు. విమర్శాత్మకంపవలెనని ఆయనయే న న్నిచటకు పంపెను. కావున మీరు వారింటనే బసచేయకోరెదను. ప్రభుత్వము నెడల మాకందరికిని చాల భీతికలవని దాపరికము లేకుండ నేను మీకు విన్నవింపుచున్నాను. కాని శక్తిపంపనలేకుండ మీకు సహాయముచేయుటకు మేము పంపియుగనున్నాము. రాజసుమార నుక్తా మీ కెగించిన విషయములలో చాలవరకు నిజమే. మా నాయకులగు బాబు రజతోర్రవనాదు, బాబురాజేంద్ర ప్రసాదుగారు నేడు ఇదట లేనందులకు చాల చింతించుచున్నాను. వారిరువురికి తంతివార్తలను పంపితిమి. త్వరలోనే వారు రాగలుగుదురు. అన్ని విషయములను మీకు సాకల్యముగ నెరింగించి మీకు తోడ్పడగలుగుదురు. కావున గయనాబు గృహమునకు దయచేయగోరెదను” అని రామనవమి ప్రసాదుగారు నడిచి.

నేనువెళ్ళినచో వారి కేమి యిబ్బందిగలుగునోయని నేను సంకోచపపట్టి సంకోచ మేమియులేదని ఆతడు చెప్పెను. అంతట నేను వెళ్ళితిని. గయనాబుగారును వారికుటుంబమువారును నన్ను చాల ప్రేమతో ఆదరించిరి.

వ్రజకోరబాబు దర్శనంగా నుండియు, రాజేంద్రబాబు పూరినందులకు వచ్చిరి. లక్ష్మీలో వ్రజబాబును నేను చూచినపుడు ఆ యన నైఖరి నా కంతగా నచ్చి యుండలేదు. ఆయన యోగ్యతను నే నపుడు పరిగా గుర్తించ

బాలకపోయి. విహారాష్ట్రమునా రందరియందును గూడ వివ్రతు, వైరాగ్యము, విరాడంబరము, సాధువర్తనము, గాఢ తమమును విశ్వాసమును గునవి గోచరించుచుండును. వ్రజబాబు యోగ్యత నాకెప్పుడు బాగుగ వెల్లడియెనందున నేనిపుడు చాలసంతోషించితిని. ఆ రాష్ట్రమునందలి న్యాయవాదులందరును వ్రజబాబును మిక్కిలి గౌరవింపుచుండిరి. అందువలన నాకు చాల ముడుముకలిగినది.

క్రమముగా వారికిని నాకును గాఢముగ మైత్రి ప్రారంభమైనది. విషయముల నన్నిటిని ఆయన నాకు పూర్తిగా తెలియజేసెను.

వ్రజబాబు తనయగు బీదలగు రయతుల పక్షమున పాడించుచుండును. నేనువెళ్ళునరీకి రెండుకేసులు విచారణ కావలసియుండెను. ఆకేసులు నేగినచో బీదవారికి తాను కొంతసేవ చేసితిని అను సంకల్పించుచుండును. బీదవారిపట్లగూడ నీతియు ఫీజుపుచ్చుకొనియే పనిచేయుటగాని ఉచితముగా పనిచేయదు. ఫీజుపుచ్చు కొనినచో కుటుంబసోదరులు జరుపుటకును, బీదలకు సాహాయ్యమును చేయుటకును అవకాశ ముండవని న్యాయవాదులందరును భావించుచుండురు. వీరు పుచ్చుకొనునట్టి ఫీజులును, వంగవిహారాష్ట్రములందు వారిపట్ల పుచ్చుకొను ఫీజులును నా కతి దాదాపుముగ కనుపడినవి.

ఒక దావాలో కేసులము సలహాచెప్పినందులకు ఒకవారిపై రుకు రూ 10,000 లను ఫీజుయిచ్చితిని ఒకరు నాకెరింగించిరి. అధునపక్షము 5 అంకెలకు తక్కువ లేనేలేదు.

దీనినిగూర్చి నేను ఆచరిత్రాన్వయవాదులను క్రమపూర్వముగా నుండలింపితిని. వారు క్రమపూర్వముగ విరిగిగాని ఎట్టి దురభిప్రాయమును వెండలేదు.

వ్రజబాబు దాఖలుచేయు దలచిన రెండుకేసుల విషయములను నేను సాకల్యముగా చదివితిని. మనము న్యాయస్థానములకు వెళ్ళుట మాని వేయవలెను. ఇట్టి కేసులను దాఖలు చేయుట వలన నెట్టిలాభమును కలుగదు. రయతులు ఈరీతిగ దాదాపుముగ పీడింపబడి భయ విహ్వలై యున్నపుడు న్యాయస్థానములవలన నెట్టిలాభమును గలుగదు. వారి భయమును దొలగించుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. విహారాష్ట్రమునందే తీవ్రకాలియా పడతిని తొలగించవలసిన మనము విశ్రమింపగూడదు. నేను రెండుకోజాబు మూత్రమే యిచ్చటనుండిన చాలానని తెలిపితిని. కాని యిప్పుడు మాడగా రెండు సంవత్సరముల కైన పని పూర్తియగునట్లు కనపడుటలేదు. అనవరమైనచో అంతకాలమును నేనిచటనుండుటకు నిశ్చయించితిని. నా కిప్పుడు వైద్యముకలిగినది. కాని నీ సహాయముపరమనే లేదు అని నేను వారి కెరింగించితిని.

వారందరిలోను వ్రజబాబే అధికముగ ఓరిమి నినిదానమును కలవాడుగా నాకుకనపడెను. మీకుకావలసిన సహాయమునందు మేము చేసెదము కాని మీకెట్టి సహాయము కావలయునో మీరు నాకెరింగింపవలెను అనివ్రజబాబు నన్ను కాంతముగ నడిగెను.

ఈరీతిగా మే మారాత్రి 12 గంటలవరకును మాట్లాడుచునే యుంటిమి.

న్యాయశాస్త్ర సంబంధముగు సలహా నాకవసరములేదు. నేని పుట్టి ప్రజలతో సంభాషించవలసిన వచ్చునపుడు నాయభిప్రాయములను వారికెరింగించుటలో నాకు సహాయము చేయవలెను. అందోళనమునందు కారాగృహములకు బోవుటకు కపకాశముకలుగవచ్చును. మీరుగూడ కారాగృహములకు బోవుటకు సంసిద్ధులైనచో నేనుచాల సంతోషించును కాని అందులకు విముఖులను నేనునిర్వంధింపను. మీ కెంతవరకు శక్తికలదో అంతవరకే త్యాగమును చేసినచాలును. మీరు మీవృత్తినిమాననీని కొన్ని సంవత్సరములపాటు గుమస్తాలుగ పనిచేయుటగూడ గొప్పత్యాగమే. ఇదట వాడుకలోనన్న హిందీభాష నాకు పరిగా బోధపడుటలేదు. కైఫి, ఉర్దూ, లిపులలో వ్రాయబడిన పత్రాలను నేనుచదువజాలను. వానిని భాషాంతరీకరించువారి కిప్పుడు జీతములిచ్చుటకు అవకాశములేదు. కావున మీరు త్యాగభావముతోను క్రమేతోను ఆపనిని చేయవలెనని నేను తెలిపితిని.

నాఅభిప్రాయమును వ్రజబాబు వెంటనేగ్రహించెను. ఎంతమంది ఎంతకాలము పనిచేయవలెను? మేమునకులక్షకారము పనిచేయవచ్చునా? అని ఆతడు నన్నడిగెను. పిమ్మట తన తోనున్న న్యాయవాదులను ప్రశ్నించిరి. వారందరు నాతో చించుకొనిరి.

మాలో యింతమంది కోజాకు యిన్నిగంటలసేపు మీచెంతనుండి మీరేపనిని చెప్పినను చేయుచుండురు. ఈరీతిగా విచ్చిక కారాగృహవాసమునకు లోబడియుండుట మాకు శ్రాత్రివిషయము. మేమిక దానిని సేర్పుకొందుము అనివారు నాకెరింగించిరి. (మూల కలి గాల్గొన్నది ఎంకు ఇండియా.)

మేయోకన్య గ్రంథము

దీనబంధు ఆంధ్రమానుగారి ఏడవతేది రెండవభాగము

శ్రీమదాంధ్రమానుగారి గొప్పనాటక ప్రారంభమైనది. అట్టిమాట కలగనున్నపుడు సీతగతులు చాల అందోళనకరములుగానుండుట సహజము. ఇట్టి సమయమున సాంఘికదురాచారములను యాపునాపుటకు గాంధీగారివంటి సర్వజనపూజ్యుడు సమర్థుడగును. కాననపథ్యంలో చట్టములను చేసినంతమాత్రమున నెట్టిప్రయోజనమును కలుగదు. పెక్కునూర్తములగుడ గాంధీగారు భారతీయుల మనసుల కక్కునట్లు చేయుచున్న సీతబోధనలకధికారములు, భౌతికపంపద మున్నగు బాహ్య శక్తు లేవియు నవసరములేదనిగూడ శ్రీమద్వైకుంఠాచార్యులు చూపినారు. దీనినిగూర్చియే శ్రీమదీశ్వరముని గ్రామములో నివారికి తెలుపుచుండును. గాంధీగారిపట్ల దేశీయుల కందరికి యిట్టి గౌరవ భక్తివిశ్వాసములు కలుగుటకు గాంధీగారి సీతవర్ణన ముఖ్యకారణమని అందరూ నాకరించియుండుదురు. సర్వజనపరంపరలన్నియును గాంధీగారియందు మూర్తీభవించినవియే ప్రజలు భావించుచున్నార.

మేయోకన్య గ్రంథములో సంస్కరణమునుగూర్చి యిట్టి ఆంతరంగికోద్ఘాటములనుగూర్చిన వాక్యముకన్పడినాడ నాకు కనబడలేదు. ఆమె వీనినిగ్రహించియు బుద్ధిపూర్వకముగా వదలినదియే ఆమెచేసిన ప్రచారమునబట్టి చెప్పవలసి యుండినను శ్రీమటుల చెప్పను. ఆమె చాలావరగా సంచారము చేయుటవలనను యిట్టి విషయములను తెలుపదగినవారి నామె చూచియుండకపోవుటవలనను వీని నామె గ్రహించ జాలకపోయెననియే శ్రీమతలచెడును. ఏకారణమైన శ్రీమత ఆ గ్రంథమును నిరసించుట కింతకంటే గొప్పకారణము నుకేడియు నవసరములేదు. ఐతే పాఖండమున అన్నీనీ నెయింటు ప్రాప్తి ను కాలమున నుండి నెయి క గ్రంథకర్త అప్పటి చరిత్రనుగూర్చి యొకగ్రంథమును వ్రాయుచు ప్రాప్తి ను యుద్ధముమొక్కటే అప్పుడు జరిగిన ఘనకార్యమని వ్రాసిన చో నాగ్రంథమున నెట్టిబోధనలు కలుగునో అట్టిబోధనలు యిప్పుడు మేయోకన్య గ్రంథమునగూడ కలిగినవి.

మేయోకన్య పేర్కొనిన సాంఘిక దురాచారములన్నియునుగూడ గాంధీగారి సంఘసంస్కరణ విధానమునందు చేరెడివి. యిప్పుడు వానిని తొలగించుటకు ప్రతి నిషేధమునను జేరికొనిపడి యొచ్చుచున్నామనీ పూజకొని వనిచేయుచున్నామనీ. అనవసరమైనవి విపు డితరలకుమైనమాట నిజమేగాని గ్రామములలో గాంధీగారి పలుకుబడి అత్యధికముగా వెలుకటి కంటేనిప్పుడే నైతికముగా వ్యాపించుచున్నమాటయును నిజమే. గాంధీగారు దేశసంచారము చేయుచున్నపుడు చాలసాక్షులు శ్రీమాయితోగూడ నుండిరి. నైతికమును నాయన పలుకుబడి యిప్పుడు నిరవమానముగను అత్యధికముగనుండున్నదని శ్రీమదిస్సంజయముగా తెలపగలను. మేయోకన్య వ్రాసినట్లు గాంధీగారి తన్నుడును తన పూర్వకరమగు యాశ్రమమునందు విన్నవ కుక్కప్పుండువాడుకాదు. చాల కష్టమును శ్రమలను కలుగుచుండినను గూడ పాటింపకండ గాంధీగారు నిరంతరము సంచారము చేయుచునేయుండురు. ప్రయాణసౌకర్యములు లేని గ్రామములకు కాలినడకనగూడ గాంధీగారు పోవుచుండురు. అప్పుప్పులు నివసించు తావులకే గాంధీగారు ముఖ్యముగా వెళ్ళుచుండురు. వారిమధ్యనే వసించుచుండురు. గాంధీగారి ఉపదేశములను సరిగా గ్రహించిన శిష్యులుజేరికొనిపడిగా చాలదీక్షతో సంస్కరణోద్ద్యమమును సాగించుచున్నార. సాధారణముగా పెక్కు శతాబ్దములకే నను చక్కబడజాలని యాచార్యులీకారణమున కడు శిక్షణముగానే మిక్కిలూరుసారములచే చక్కబడుచున్నవి. గొప్ప సాంఘిక పరివర్తనమున దగినట్టి మార్పులకు మాకనులయెదుట నడ్డులేమాగా జగురుచున్నవి. అప్పుకృతాదోషము, పాపకరమగు దేవాలయ వ్యభిచారము, అతిభాల్సవివాహసర్థము, అక్రమముగ ఘోషాపదధరి, చిన్నపిల్లలకు నైతికము అశ్వాసముగ నిర్బంధ వైధవ్యమును విధించుట మున్నగు సాంఘికదురాచారము లన్నియునుగూడ కడుశిక్షణముగనే నిర్మూలించబడుచున్నవి. పూర్వాచారపరత్వమునకు చేయు ఆచారములు పైకి చూచుటకు యినుపగోడవలెనే గంభీరముగా కనబడునుగాని పూర్వాచార పరత్వమునందలి లోపలి కోటగోడ నిపుడు సంస్కరణల వశమైనది ఈ నూతనసంస్కరణములు భారతీయులవలననే మనఃపూర్వకముగా జరుగబడుచుండుటచే యిది విరసాముగా నుండగలవు.

ఈ రీతిగా నూతనశక్తు లన్నికథలనువనిచేయుచుండగా యీ విషయమునుగూర్చి మేయోకన్య యెమియును వ్రాయక పోవుటవలననే ఆమె యాచార్యులను సన్నిహితు భారతదేశమునందు అత్యల్పసంఖ్యాకులగు ఆంగ్లేయులనుండిమాత్రమే గ్రహించినదని స్పష్టమగుచున్నది. ఆమె భారతీయుల నడిగి తెలుసుకొనియుండలేదు. వంగరాష్ట్రమున ఒకరూపాయిగాని ఒకకన్యగాని లేదు. అప్పుప్పులు జేల్సుయొకరాజాను పూజించి

కోట మైదానములో అమర్చియుండు మా విశాలమైన డేరాలో గొప్ప ప్రారంభోత్సవము నేడు

రాత్రి 9-30 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావుగారి కార్టేకరు గ్రాండు సర్క్యుసు.

50 ఐరోపాదేశపు, హిందూదేశపు, ప్రవీణులైన నటకులు
60 నూతన మృగములు, అత్యద్భుతమగు వనులను చేయును
అన్నియు నవీనము! అన్నియు ఉత్సాహమును కలిగించును!!

ప్రతియొక్కరు చూచి, ఆనందింపుడు.

ప్రవేశకట్టుములు:—4 గురికి బాక్సు రు 18, సింగిల్ సీట్ రు 5, డ్రస్ సర్కిల్ రు 4,
మొదటితరగతి రు 3, రెండవతరగతి రు 2, కార్పెట్ గ్యాలరీ రు 1,
గ్యాలరీ రు 8.

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావు, జే. జె. కె. ను, బి. వి. వేణుగోపాలునాయుడు,
ప్రాప్రైటరు. హానరరీ మేనేజరు. జనరలు మేనేజరు &
ప్రాఫెసర్ గారికి ప్రైవేట్ సెక్రటరీ.

అనవసరమైనవి విఫలమైనవి. మున్నగు నామెవ్రాసిన విషయమునబట్టియే యీ కుట్ర వెల్లడియగుచున్నది. మామూలుగా ఆంగ్లేయులకు బుద్ధిలో, బలమున విషయములే ఆమె మరంత కల్పనతో వ్రాసినవి. భారతీయులకు పూర్వజన్మలను నాయకుల సీతీమర్తమను జేయుటవలనను యీమె యెటుల నిరంతరము సీగ్రంథములను రచించుటచే యీ గ్రంథాభివృద్ధిలను విమర్శింపవలసివచ్చినదిగాని శ్రీమదీశ్వరముని భారతీయులకు భారతీయపాత్రముగాభావించి విసరిపారకేసియే యుండురు. ఈమె యెటుల చేయుటవలన నిది బుద్ధిపూర్వకముగ భారతీయుల నవమానపరుచుటకు వ్రాయబడినదేగాని అశాలోచితముగా వ్రాయబడినదికాదని యూహించుట కవకాశమేర్పడినది.

అరేబియానైట్సు ఆను దుర్బీతియతముగ గ్రంథమును పాశ్చాత్యులు చాల అప్రకృతో చదువుచుండురు. అదిగూడ ప్రాచీనములనుగూర్చి వ్రాయబడిన అనుచితమున నొకగ్రంథమే యగుటచే తానుగూడ నటుల స్త్రీపురుషబంధములగు దుర్బీతులతో యీగ్రంథమునుకంపినచో చాలయింది పాశ్చాత్యులు తన గ్రంథమును చదివెదరని యీమెగ్రహించగలిగినది.

విల్లలుద్రావకము తాను స్వసించినవస్తువుల నన్నిటిని నివృణ్వలేనేదహించును. మేయోకన్య గ్రంథముగూడ విల్లలుద్రావకమువంటిదేయని దానిని సాక్షులుగా చదివిన భారతీయులందరనుగూడ గ్రహించగలిగిరి. ఈ గ్రంథము దహించి భస్మ మొనర్చు నుగాని లోకములను తొలగించి సంఘట్టన మొనరింపజాలదు. ఇది నిరవయోగముగ భాగమును మాత్రమే దహించియున్నచో మన మీమెకు కృతజ్ఞులమైయే యుండుముగాని యిది అటులచేయదు. అవగించెంతయైన విగులుకుండ పూర్తిగానే దహించుచున్నది. ఈ అనర్థములు తొలగుటకు యెట్టి సాధనములను ఆమె చూపించగలిగి యుండలేదుగాని ఇట్టిపు పరిపాలన మీదేశమున కాశ్వత్థముగ నుండవలెనని మాత్రమే తెలిపెనది. హిందూమతము పట్టి పనికి నూతనమతమునియు దానియందొక్క నుగుణమును లేదనియును ఆమె వ్రాయుటవలననే భారతీయుల కత్యధికముగ గ్రహము కలుగుటకు కారణమైనది. కాకిలోని తేవాలయ

ములు మురికిగానున్నవనియును కలకత్తా కాలిఫుట్టనున కాలి కాలయమున అక్రమములు జరుగుచుండుననియు నామె వ్రాసిన విషయ వ్రాతలు హిందువులవ్యాయములకు విషాదప్రాయమై నాటివని.

మొదట శ్రీస్త్రములు కానిది పిమ్మట దానిపైని వ్రాసిన కమును వ్రాసిన వైద్యుడు కనీకరమును నైపుణ్యమును కలిగిన వాడైనచో ఆగాయము మానుగాని యీమె అట్టిదిగాదు. ఈమె ద్వేషపూరితయగు వైదియగుటచే గాయమును కలిగించుటయే ఆమె పంకల్పముగాని దానిని కుదుర్చుట ఆమెపంకల్పముకాదు. ఆమెసానుభూతితో హిందూమతచిత్తను సాంతముగ తెలుసుకొనెనట కీగ్రంథమున నొక్క నిదర్శనమైనలేదు. భారతదేశవిత్తమునకు హిందూమతమేచిరతరమును దృఢతరమునగుపునాదియైయున్నది. కావున హిందూమతమును తృడికరించుచు భారతదేశమునుగూర్చి గ్రంథమును వ్రాయబూనుట హామెలుపాత్రలేకుండ హామెలునాటకమును ప్రదర్శించుటయే యగును. (ఎంగు యిండియా 5-12-28)

కావలెను

లోయరు నబార్డినేటు యింజనీరింగు పరీక్ష అయిన యిద్దరు క్యాండిడేట్లు యీతాలూకాబోర్డులో టెంపరరీగా మూడునెలలు పనిచేయుటకు కావలసి వున్నందున దరఖాస్తులు ది 25-7-28 వ తేదీలోగా పంపుకోవలెను. నెల 1-3 రు 60-0-0 లు జీతమున్నూ రూల్సుప్రకారం బత్తాయున్నూ యివ్వబడును.

ఏలూరు తాలూకాబోర్డు ఆఫీసు } బందా వియ్యన్న,
పి. గోదావరిజిల్లా 7-7-28 } సెక్రటరీ

దిర్ఘరోగవైద్యశాల

జేటుపాలెం. "సెక్సో" ఈ మందు మొండి గనేరియా, చిక్కి సవామేనాం, నపుంపకత్తం అత్యుత్తం స్త్రీల సంతానకోవిధ్యులకు గ్యారంటీ. 2-0-0 నిన్నుక్రకటన చూడుడు.

విశాఖపట్టణపు జిల్లాలోని
తాలూకా బోర్డుల సభ

(నవీయవిలేజ్)

శ్రీయుత భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజు

సి. వి. ఇ. గారి అధ్యక్షత

నిజయగరము, జూలై 10:--8-7-28 తేదీ ఉదయ
ము జిల్లాలోని తాలూకాబోర్డుల సమావేశము ప్రారంభమయి
ను. యూనియన్ బోర్డు (పెన్సిలెంటు, డిస్ట్రిక్టు బోర్డు మొదలగు
జిల్లా లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలు మొదలగు, మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్, సై
నుచైతన్యమును సహకారమును అందజేయుచున్నది. ఈ సభకు 80
మంది ప్రతినిధులు అగ్ని ప్రాంతములనుండి హాజరైరి. శ్రీమతి
కూటపాటి సహ్యపమ్మగారు (గొల్లం) ఉపయోగముగా గా
క ఉపన్యసింపి స్వాతంత్ర్యము, సహ్యగ్ గురించి చెప్పిరి. వ
చ్చినవారిలో ముఖ్యులు రావుబాబుగారు చింతలపాటి నృసిం
హారాజుగారు (మద్రాసు కౌన్సిలు అధ్యక్షులు), పూసపాటికు
మార వెంకటపతిరాజుగారు, భూ|| సీతారామరాజుగారు, వి.
ఎస్. కుమార్ (సబుకలెక్టరు) గారు, చేపూరు సుబ్బారావుగారు
తులు, యెమ్మారి నరసింహంపంతులు, వెంటూరి దుర్గాప్రసాద
రావు, రావిగంటి రామచంద్రరావు, పసుమిరి కొండలరావు,
బుజుగు మంగళాచార్యులు, పూసపాటి సూర్యనారాయణ
రాజు, ధర్మసూర్యప్రకాశరావు, గోకా తమ్మయ్యగారు, కె.
వి. నారాయణుడు మున్నగువారలు.

అన్యోన సంభాషణలు పూసపాటి లక్ష్మీనృసింహ
రాజుగారు (కౌన్సిలరు) తమ స్వాగతం పశ్చాత్తము చెప్పిరి.
అందరి సారాంశములు: "1920 లోకల్ బోర్డు అట్ట ప్యాసయి
నతరువాత మనమందరము, ఎంతో శ్రమయొక్కతెయ్యక కలసి
కొని మనయుద్దేశముల కాపనసభవారికి తెలియజేయుటానశక్య
మైనది. ఈ విషయమై, విజయమును సాధించి యూనియన్ గర
మంతు, మనము సమావేశమగుట విజయకారణమగుటకు సందే
హములేదు. కావున చిత్తుపరగణావట్టమును కాపనసభలో రద్దు
నట్లు మనము కృషిపలుపవలెను. ప్రభుత్వమువారి మొదటను
చన యేమన తాలూకాబోర్డులు రద్దుజేయుట తాలూకాలలో
సానికస్వపరిపాలనము నలవడజేయుటకు జిల్లాబోర్డుల లేక తా
లూకాబోర్డుల రద్దుచేసినవాగుండునని చాలా భేదాభిప్రాయ
ములున్నవి. ప్రజలయుద్దేశము జిల్లాబోర్డులు రద్దుచేయుటకు,
విశేషము తాలూకా బోర్డులు పాపు చే
యుట యే యున్నది. డాక్టరు సుబ్బరా
య్యగారు మంత్రిపదవి నిర్వహించినంతలో జిల్లా బోర్డులు ర
ద్దుచేసిన వాగుండునని బాహుముగా నుడివిరి. కాని యిప్పుడు
చాక అయ్యుద్దేశమునకు భిన్నముగా చిత్తు తీర్మానమును తెచ్చి
యొక్కారు. అత్యవసరమున విషయము కృతసిక్త్యముచేసి
కొనకముందు సానిక స్వపరిపాలన అనచేమా దానిమూల నూ
త్రములెవ్వయో నున్నందు యొచింపవలయును. రిపబ్లికన్ గారు
1882 సం॥ లో పిదప ప్రభుత్వమువారు 1915, 1918 సం॥
లలో లోకల్ బోర్డులను అధికారము వహించవలసిన సలహా
యమై లోకల్ బోర్డులు ఎంతవీచిస్తలమును గలిగి, సానికము
నకు జెరిగిన సభ్యులు యావత్తు భోగట్టాలెలిసినవారై యెం
డే అంతమందినది. గొఖలేగారు ప్రభుత్వమువారి యెదుట
సాత్కర్మముచేసి "ఇప్పుడు తాలూకా, జిల్లాబోర్డులు చిన్న,
పెద్దయూనిట్లుగా సానికపరిపాలనయందు చున్నవి. ఇందుకు బదు
లు గ్రామపంచాయతీలు తాలూకాబోర్డులు చిన్న, పెద్దయూ
నిట్లుగానుండి సానికస్వపరిపాలనా లాభ చక్కగా పనిచేయు
నని నాయుద్దేశము." అని చెప్పిరి. మనమంత్రిగారు ప్రచురిం
చిన చిత్తుపట్టము నాగరికతలో ముందు జెల్లుటకు బదులు వెను
కకు బోవుచున్నట్లు గమనమందున్నది. ఒకటవ అభ్యంతరము
తాలూకా బోర్డులకు ధనముచాలదు. 1920 సం॥లో డిల్లపా
సయినపుడు జిల్లాబోర్డుసభ్యులు చాలమంది కాపనసభలో నం
దుటచే లొండుకొన్నును తాలూకా, జిల్లాబోర్డులకు విభజించిరి.
పిదప మూడువంద లోకల్, మ్యూనిసిపల్ సమావేశములలో
తాలూకాబోర్డులకు రూపాయికి 8 పై వంతున, జిల్లాబోర్డు
నకు 4 పై వంతున పంచవలసినదని నూచింపబడెను. ఇట్టిది అ
నుమోదించి వచ్చినచో తాలూకాబోర్డులకు ధనలోపముండ
దు. రెండవయభ్యంతరము అక్కొంటు బాగులేనని పూర్వము
తాలూకాబోర్డులకు ఒక్కొక్క అకౌంటెంటు, పొద్దు ఆడిటు
ఉన్నపుడు ప్రభుత్వమువారి ఆక్షేపణలేమియులేవు. ఇప్పుడు
జిల్లాబోర్డులలో నీలక్కొంటు తనిఖీయందుటచే వచ్చిన చి
క్క తాలూకాబోర్డులు రద్దుచేసినచో పాదు. చిత్తుపట్టము
లో నూచింపబడిన పనులలో డూప్లి కేషన్, సిబ్బందిలో డూ
ప్లి కేషన్ ఏమిలేకపోవుటచే నది కేవలము తప్పభిప్రాయము.
ఇంకొక ముఖ్యమైన సవరణ యేమన ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్.

ఇది చాలాజీవచ్ఛాసైన మాంశము. సానిక స్వపరిపాలన అన
(ప్రజలు తమ ప్రతినిధులచే పరిపాలించు కేసుకొనుట. ఈమార్పు
వలన దీని మూలము త్రేము నకు భంగమువచ్చును. కాని
నేను స్వర ద్దు చేయవలయునన్న సంగతి
సర్వజనమునకు నామోదమేకాని 1/8 స్థానములు మెనాటిల
కు ఆపెట్టినచాలును. ఎన్నికపనులు రెవిన్యూఅధికారులకు ఇవ్వ
వలయునన్న నూచన యేమిబాగులేదు. దీనివలన ప్రభుత్వోద్యో
గులు కానివారలు, చేతకానివారనితెలియుచున్నది. లోకల్
బోర్డు ఉద్యోగములను ప్రాజెన్ల జేయవలయు నన్న సంగతి
సమజసముగాలేదు. కాని వీరికి కేన్వేన్ యేర్పాట్లుచేసి, దానికి
కావలసిన గొంట్లు ప్రభుత్వమువారిచేసి బాగుండును వీరియు
ద్యోగములు లోకల్ బోర్డులకు అధీనముకానవచ్చును అభ్యక్షువన
వులు అటబొమ్మలును, సానిక స్వపరిపాలన ఒక పూర్వక్రింద
మారును జిల్లాకలెక్టరుగల యధికారము రద్దుచేయబడవలెను.
ఈ సలహా తమరెండు రాలోచించి ఉపయోగమైనవిషయము
లు తీర్మానించవలెను.
తరువాత మంథా సూర్యనారాయణగారు భూపతిరాజు
వెంకటపతిరాజు, సి. వి. ఇ. గారిగూతులనుపొగడి, వారిని
యభ్యక్షులుగా నుండవేసిరి. ధర్మ సూర్యప్రకాశరావుగారు ఈ
విషయమై బలపరిచిరి. అంత లక్ష్మీనృసింహారాజుగారు అభ్య
క్షులను మాలాలయ్యకులు గావించిరి.
అభ్యక్షోపశ్చాసమునందలి విషయము తమన "నేనిది
సరకెన్నడు తాలూకాజిల్లాబోర్డులలో మెంబరుగా లేనప్పటికి
పెన్నెన్నవారికిసారసనీకపములు మెండుగా దెలుసుకొనటకు వకాళ
మగుటచే నన్నీ సభకధ్యక్షుత్వ వహించుటని కోరినట్లు కనబడు
చున్నది. అందులకు నేను కృతజ్ఞుడను. ప్రస్తుతాంశమున చిత్తు
తీర్మానము ప్రెవర్తకకముందు సానిక స్వపరిపాలన సచిత్ర
దానిపుట్టుపూర్వోత్తరములు, దానియుద్దేశములు ముందుతెలు
సుకొనవలసిన అత్యవసరమున్నది. హిందూదేశమున కిది యాప్రభు
త్వమువారిచే నూతనముగా సృష్టించబడి మనకు ప్రసాదించబడిన
విషయముగాదు భన ప్రాచీనచక్రత్రులు, భారతమునున్నగు
పురాణములందలికించిన మనకుదెలియగలదు. గిట్టుల చిరకాలము
నందేయుండెడివి. ఒక్కొక్కచరిత్రముకాక అధిపతి ప్రజలచే
నెన్నుకొనబడుచుండెను. ఈ గిట్టులు ప్రభుత్వమున కెంతయో
పహాయకారిక నుండెడివి. ఈ గిట్టునియమములకెవరైన మీరిన
చో దేశమునండి పెడలగొట్టబడుచుండెను. వీటి యధికారిని
శ్రేష్ఠియని పిలచెడివారు.
నేడములకాలమునండి ఎన్నికలు అమలులో నుండెను.
దళరథుడు యావరాజు పట్టాభిషేక మొనరించినపుడు, అంకు
మాజుజ, పగరుడు, హర్షుడు మున్నగువారు ప్రజలయందు ఎం
దుకొను హక్కునుచెడివారు. ప్రభాభిప్రాయమునకు విరుద్ధము
గా నెన్నడు ననుసరించలేదు. ఇందుకు వికల్పముగా పాలించిన
నేను ప్రజలు ఇచ్చింది సేచాసన ప్రభుత్వనిగ చేసినట్లు చరిత్రలు
చెప్పుచున్నవి. దుర్మార్గుడగు రాజాజనధించి నేకొకని నియ
మించు స్వాతంత్ర్యము ప్రజలకుగలదు. గ్రామ పంచాయతీలు
సమితులు ఏర్పడియుండెను. మంత్రి పరిషత్తురాజునకు సలహా
నిచ్చుచుండెను. దీనిలో 4 బ్రాహ్మణులు, 8 శూద్రులును ము
న్నగువారుగలరు. గ్రామ పంచాయతీలు గ్రామముయొక్క చా
వట్టు ధర్మములు, జేవలయములు, పారిశుధ్యము తగవులు; నీ
టిపాకుదల బీళ్లు, పన్నువసూర్లు, మొదలగు పనులుచేయుచు
నిజము ప్రజాస్వామ్యమును అనభవించెడివారు. ఇందులకు ఇ
నాములు, గ్రామదత్తములు ఇప్పటి గూడగలవు. గ్రామపంచా
యతీలలో సంఘభావ మున్నట్లు అది బాగా పనిచేయును.
లేనియెడల పూర్తియైన కుఖముండకేరదు.....
1858 లో ప్రభుత్వమువారు 2 పై-వొక్కొడ్డునెన్ను వసూలుచే
సి బ్రంకుకొడ్డు తామరకొని చిల్లిరకొడ్డుకు వినియోగించిరి.
1863, 1864, 1865 సం॥లలో క్రమముగా కొడ్డునెన్ను వసూ
లుచేసి గ్రామములలో విద్యావ్యాపనము ప్రభుత్వోద్యమ, కలిత
కలగల సంఘములచే యా వ్యవహారములు నడిపించుచుండిరి.
1874 సం॥లో సానికప్రజలకు విద్యా పారిశుధ్యము కొడ్డు, ము
న్నగునది చేసికొనుటకువిడిచి పెట్టిరి. ఇట్లు ప్రజలకు అలవాటు
చేసిరి. తరువాత తాలూకా, జిల్లాబోర్డు లేర్పడినవి.
1920 సం॥లో ప్రభాభిప్రాయమున సరకగొనక ప్రభు
త్వమువారు తొందరగా లోకల్ బోర్డు చట్టమును ప్యాసుచేసిరి.
అప్పుడు ఎదుటపక్షమువారు ఏమి ఉపశ్చాసములలో చేసికో
మన మంత్రిగారు సుబ్బారాయణగారు చెప్పిన యిప్పుడు
ఇట్టి మార్పులతో చిత్తుపరగణా చట్టమును ప్రవేశపెట్టెను. ఈ
నెమనుకమనను రాకతో దేశస్థితి సందిగానె యందుండినపు
డు మంత్రిగారు తొందరగా యీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుట కేమి
పాత్రుతో తెలియదు.
స్వాతంత్ర్యముగల పాశ్చాత్యదేశములలో పోలీసు ము
న్నగుకాఖలు మ్యూనిసిపలవారి అధీనమందున్నవి. అక్కడ
కాంటికానిట్లు అబ్జర్వేషె ఆను అనుభవకాలములను ఎన్నిక ఆ
పుసరములేకుండా ఎందుకొందురు. ఈ సంగతి ములు
ప్రాధమిక విద్య పారిశుధ్య ము మున్నగు
విషయములలో ప్రభుత్వమువారి బోక్యములేకుండ సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యమును పొందియున్నార. వారిసిబ్బందినివారే నియ

తీవ్రమైన యగ్నిమా
జాంబక్
వల్ల త్వరలో నయమగును.
యగ్నిమా ఒక పుక్కు బహుతీవ్రముగా విజృంభించి, నీళ్ల
తోమాడిన దద్దులు చమయటాయలు లేదును. కొంచము
యలకనగా చూచినట్లయిన, కంటిపకలు, చెయిదుకూర్
సంభవించును.
యగ్నిమా సంబంధమైన ఎట్టి దద్దులగాని పుండుగాని కన
బడిన వెంటనే జాంబక్ సుపయోగించుడు.
ఈ అమాత్యోషదమందు ఏడుదులసారము చేరియున్న
ది తీటగాన, మంటగానుండిన చర్మమును, వెంటనే మున్ను
ను. జాంబక్ చాల పరిశుద్ధముగా తయారైనది. లోహాళ
ములలోనికి నింపుట కనుకూలించునది. వివక్రములను నాకన
మొనర్చును. నూతన చర్మమును చేయగల్గును.

జాంబక్

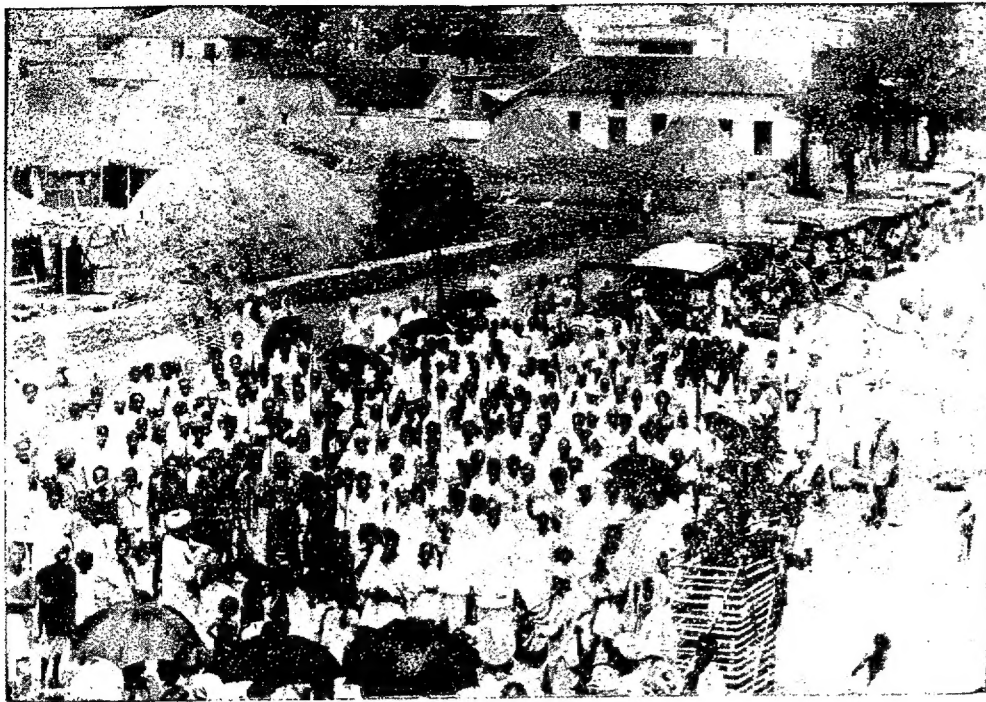
జంతుకొవ్వ రహితమైనది.
మంగులంగళ్లన్నిటి యందును జాంబక్ విక్రయించబడును.
వల 1 కి రు 1-0-0 బాక్సు రు 2-4-0
ఏదెట్లు దాదా అందు కో, యస్పెక్టేడ్, మద్రాసు.

మియకొంతుకొనినే నూదురు. ఈసంస్థ లేర్పాటుచేయుటలోగల
యభిప్రాయముననుగున వెంట్రుకగనర్ప మెంట్లుకుకొంత బాధ్యత,
పూచితగ్గించుట, ప్రజలను పరిపాలనావిధానములలో తయారుచే
యుట, ఇట్టివనికి నిరాదంబరము, సాధ్యత్యంబు, బుద్ధిమంతులు,
నిర్మలహృదయులు, నిష్కమటులు, పనియం దారిలేసినవారు
వచ్చినకేగాని నుఖముగా పనిజగగ నేరరు. పార్టీకత్తులు, అభి
మానములలో లోకల్ బోర్డులలో పనిచేయగూడదు. అసానిక
ప్రజల కేపని సమాకారీయో లేదా యి యాలోచించి పనిచేయ
వలెను. సభ్యులకేవలములేనపుడు అభ్యుత్పని తొలగించు అధికా
రము పధకుండవలెను.
ప్రస్తుతాంశములలో మెంబర్ల నామినేషనులు రద్దుచేయుట
అట్లగుమెన్ మున్నగువారిని నియమించుకొనుట, తాలూకాబోర్డు
లను ఎక్కువచేయుట, యూనియన్ బోర్డులు, తాలూకా, జిల్లా
బోర్డులు, ప్రధానమంత్రిగారి యభ్యక్షుత్వక్రింద అన్నిబోర్డులు
ఎందుకొనిన లోకల్ సెల్షన్లవర్క మెంట్లు బోర్డుయందుండవలెను
ప్రభుత్వమువారి బోక్యముసాధ్యమైనంతతక్కువగానుండవలెను
ఈబోర్డుక్రింది యుద్యోగములకు వేరు గా ఒకకేడర్ తయారు
చేయవలెను. ఈసలహానాలోచించి తీర్మానములుచేసిన సమం
జసముగా నుండునని నేను తలచెదను."

WANTED.
Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to
Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi.
8437

అమకమునకు
2 సింగిల్ షారల్ బ్రీచ్ లోడింగ్
12 బోరుల పైడ్ లీవర్ తుపాకులు. లండనులో
నున్న సి. జి. బోస్ హెల్ గారిచే తయారుచేయ
బడినది. ధర రూ 70-0-1
స్పెన్సర్ అండ్ కో. లిమిటెడ్., మద్రాసు

శ్రీ శ్రీ కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారి

దశాహము-బెజవాడలో డోరేగింపు

కృష్ణానదియందు స్నానానంతరము ఉత్సవము బయలుపెడలుట.

ఉత్సవమునందు భజన-పర్వతనేని చిన్న

కామయ్యగారు హారములు వేసికొని యున్నారు.

కమ్మ పోరోహితులు వేదఋక్కులు చదువుట.

బెజవాడకార్మికులు భజనయందు పాల్గొనుట.

కార్మికసంఘమువారు శ్రీ శ్రీ చౌదరిగారి కల్యాణతప్రియమగుకత్తిసాము జేయుట.

వేటొక భజనసమాజము (ఫోటోలు-ఎ. వి. బసవయ్య చౌదరి.)

14 వ ఆర్యవైశ్యమహాసభ వాయల్పాడు

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

ఈసభ వాయల్ పాడు గ్రామమందు సమావేశమయ్యెను. ఈ గ్రామము ప్రకృతి సౌందర్యముచే నలరారుచు ప్రేక్షకులకు మనోరంజకము కలిగించుచుండెను. ప్రకృతి సౌందర్యము ఈ సమావేశమున దీనించుచున్నదో యన్నట్లు వుప్పవర్ణము కురిపించెను.

ఈ 14 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభ జూలై 14 వ తేదీ యందు వూరివెలుపల ప్రత్యేకంగ నిర్వహింపబడిన భవనమందు సమావేశమైనది. వాణిజ్య వ్యవసాయకృషి వైశ్యులదని తెలుపుట ప్రత్యేకముగ వేయబడిన పతాకములు మందిరముంగట కట్టబడి చూపకలకు ఈమహాసభా ముఖ్యోద్దేశములు తెలుపుచుండెను.

మందిరము వినిధివర్గములగుల కాగితము బండాలతో

డను, అరటి స్తంభములతోడను, తోరణములతోడను విలసిల్లుచుండెను. సుమారు వెయ్యిమంది ప్రేక్షకులు విచ్చేసిరి. అందు ఈ క్రిందను పేర్కొన్నవారు ఈ మహాసభకు విచ్చేసిన ప్రాముఖ్యులతో కొందరు:—చౌదరిగారి టి. అనిరాయణ చెట్టిగారు, కొల్లూరు సూర్యకారాయణగారైన బి. ఎ. గారు, మద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు, పోలికెట్టి అదినారాయణఆర్యగారు, మోటమర్రీ సీతారామయ్యగారు, గ్రంధి సుబ్బరాయ గుప్తగారు, మాజేటి మురయ్యగారు బి. ఎ. బియ్యల్., యమ్. నంజుండయ్యచెట్టి, కొత్తరపు సుబ్బయ్యగారు, టి. భగవత్ గారు బి. ఎ. బి. యల్., సి. వి. రంగంచెట్టిగారు, బత్తుల కామాక్షమ్మగారు, తాళంగి శేషమాంబగారు, కురుచేటి రాఘవమ్మగారు, డి. వెంకట్రామయ్యచెట్టిగారు బి. ఎ. బి. యల్., యమ్. శ్రీనివాసులు బి. ఎ. ఎ. యల్. గారు, దాచేపల్లి రామబ్రహ్మతర్కయ్యగారు, రాఘవసూర్యుల వైదా వెంకటచలపతి రావు జమీందారుగారు, మాదంకెట్టి సీతారామాంజనేయులు గారు, నంజుండ అప్పగారు.

సభ 10 ఘంటలకు జాతీయగీతములతోను, వేదపఠనముతోను ప్రారంభమైనది. శ్రీయత గ్రంధి సుబ్బరాయ గుప్తగారు వే

దపఠనము చేయుచు వారిచే వ్రాయబడిన ఆర్యచసపద్యము చదివి ప్రజలమన్న నలను జడిసిరి. పిమ్మట శ్రీ ౧౦ ధర్మ్యావాచ స్తుతి పఠ్యంతి, విద్యావిసోద, కవిసూక్తము, శతావధాని, దో మా వెంకటాద్రి గుప్తగారును శ్రీబాలకవి, జవ్వాజి సుబ్బరాయ గుప్త సిద్ధాంతిగారు వ్రాసిన పద్యములు చదివినవడినను. తరువాత మహాత్మాగంధిగారును, శ్రీయతులు మోతే శారాయణరావు బల్లారి కాళివతికెట్టి, కోడలొంప లింగమూర్తి గారు పంపిన వుత్తరములు, తెలిగ్రాంజ, చదివెరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు, శ్రీయత ప్రారేపల్లి రామానుజంకెట్టి బి. యె. బి. యల్ గారు తమస్వాగతోపన్యాసము ను చదివెరి.

రాజమండ్రి పురపాలకాధ్యక్షులు, నిరంతర దేశపరా యణులును, కవులును, సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులగు శ్రీయత సూరప బాపయ్యగారు, సభాధ్యక్షులుగ శ్రీరాఘవ గుప్తగారు ఉపపాదింప పెట్టుమందిచే నామోదించెరి. అంతట ఆర్యక్షులు పుష్పమాలాలంకృతులై కరతాళధ్వనలు మిన్నుముట్ట శ్రీ ఆర్యక్షులు తమపితము నలంకరించి తమ ప్రారంభోపన్యాస మును చదివెరి.

సాలన బావన య్యగారి ఆధ్యక్షివన్యాసము

ఆర్యవైశ్యులారా, సోదరసోదరీమణులారా !

ఈ పదునాల్గవ ఆర్యవైశ్య కాన్ఫరెన్సుకు నన్నధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినందుకు మోక్షక పృథ్వీయ్యులకు పంచదారము లర్పించుచున్నాను. విభజనమునందుఁ జేసియున్న ప్రతిభలయిన మీరు యీయత్నవైశ్య గౌరవపదవిని వాకోపగింపదులు. ఈ సంతోషమును మీరందఱును పంచదారమును మీరందఱును సేవించుకొనెదము. ఇది వైశ్యులను సంతోషింపజేయు సాహసించితిని.

మీరందఱు కలాభివృద్ధికి గొప్పతంత్రులతో క్రమమునక చాలదూరమునందే వచ్చియున్నారు. మనకులములకు జేతమునకంటెను పంచదారమును కలదార దేశాచార సాంఘిక విషయములలో మనలోమనకు ఆభిప్రాయ భేదము లుండుటలో శాశ్వతమేమియులేదు. లెక్కదీక్షతోనన్న మీరు భిక్షాభిప్రాయముల కవకాశమిచ్చినట్టి విషయములు విచారణకు వచ్చునప్పుడు ఆసోదరస్య సాదర గౌరవములతో చర్చించి సమజమునగ తీర్మానించెదలమటకు సంజేయములేదు.

కులసభలు

తొలుదొల్ల మనకులముయొక్క ప్రస్తుతపరిస్థితులు గ్రహించి అభివృద్ధి కనుకలమైన మార్గములను బిందువు మిక్కిలి యుపసరము. ఇట్టి కులసభలన్ని ప్రయోజనములుగా యని కొందరికి సంజేయము పొడవయ్యెను ప్రారంభమునందేయును మన యాదర్శమునందు కొంతవరకు పొల్పొనియున్నవాడ నగు బచ్చేత నా యువభవమును బట్టి యాలోచించిచూడగా దీనివలన ప్రయోజనము లనేకములు కలిగినవిని నొక్క వక్కాణించగలము. మన దేశమునందు నాలుగు వర్ణములు అనేకకులములు గలవు. ప్రతి కులమునకును ఆకలముయొక్క సంపర్కమును బట్టి కొన్ని సమస్యలు ప్రత్యేకముగ సంబంధించియుండును. మరీ కొన్ని సమస్యలు యిట్టి కాన్ఫరెన్సులలో విడగొట్టినయెడల ఇతిర చోక్షకంబై నెక్కడు నులభిముగా సాధ్యమగును. ఇట్టి కులసభలు ఎంత కాలము దేశీయ దర్శముల వరగ గ్రహించి కులమునకంబై నెక్కువైన మాతృదేశముయొక్క పురోగతికి తోడ్పడుచు జనబాహుళ్యముచేత సంగీకరింపబడిన బాధిస్తున్నయత్న ప్రవాహములకు నెంతమాత్రము నాలుకము కలుగజేయక సామ్యమునంత యెక్కువగ జేయక యెక్కువగ తోడ్పడుచు తమ తమ కులములంతర సమస్యలను మెలకువతో చక్క నెట్టుకొననో అంతవరకుమాత్రమే యిట్టి కులసభలవలన ప్రయోజనమును కలుగును. ఇట్టి పద్ధతులకు భిన్నముగ నెప్పుడు ప్రవర్తించినో అప్పుడే అసరదాయకము లగును.

వైశ్యకులభివృద్ధి

ఇదియనుంగాక మొకటి కాన్ఫరెన్సుల చర్యలను ఒక సారి సింహాసనమునకుచేసి చూచినచో మన సభలవలన మన వారు రానురాను యెట్టి అభివృద్ధిచెందుచుండిరో చక్కగ బోధపడగలదు. గుంటూరులో జరిగిన మొదటి కాన్ఫరెన్సులో ముఖ్యముగ జేదవిధితమైన నిర్వివాదాశేమలముగూర్చి చర్యలు జరుపబడినవి. తరువాతి మూడు కాన్ఫరెన్సులలో సాంఘికవిషయములు చర్చనీయమై ప్రతిభలకు నూతనోత్సాహము కలిగించుటకు ప్రారంభించినవి. తుదకు విజయనగరమున జాలిన కాన్ఫరెన్సులో ప్రబలమైన యాటంకములు ఎచ్చినను లెక్కజేయక విచేతములకు పెట్టి తిరిగివచ్చినవారి బట్టి ప్రాయశ్చిత్త కర్మయొక్క నక్కరలేకడ సంఘమున గౌరవించవలయునని తీర్మానించుటయు వెంటనే ఆము జరుపుటయు మన కాన్ఫరెన్సుకు మొదటి జయముని నిస్సంశయముగ చెప్పవచ్చును. పిమ్మట కొన్ని సంవత్సరములు మనలోగల విద్యాలోపములగూర్చి యుత్తర సంఘములందువలె మన సంఘమును పీడించుచున్న అతి బాధావివాహములు కన్యాకుల వరకు కులములు నివాహాది కార్యములందు అమితముగ ధనవ్యయము చేయుట గోగము పేదనలు పెట్టుట మొదలగు దురాచారములను నిరసించు తీర్మానములు చేయుటచేదవిద్యార్థులయొక్కయుగముకొరకు విద్యార్థులు స్థాపించి ధనము సమకూర్చుట మొదలగు సత్కార్యములకు పురికిల్లుచు నులయుయొక్క భావములకు క్రమక్రమముగ వికాసము కలిగించుచుండెను. ఇట్లుండగా నింతలో భారతీయులమైన మనము మనదేశమున నడచివలయున్న దుష్కర బానిసత్వమును తొలగించి ప్రజాస్వామ్య త్రయమును స్థాపించుటలకు గాంధీమహాత్ముని యాజమాన్యమున దౌర్జన్యరహితమైన నిమిషమున స్వరాజ్యసమరము ప్రారంభమయ్యెను. ఇంకొకటి మనదేశములకు పరిశుద్ధమైన ఆత్మప్రబోధమును త్యాగభరిత నిష్ఠాయము కాత్యకూల్యము భుక్తును నుగ్రహంపత్తి పొందొందిన పుణ్యకాలముని ప్రపంచ మంతటికి తెలిసినవిషయమే. ఈమహాసంగ్రామమునకు మనవైశ్యులు దేశమందంతయు మునుకెరిగిన తోడ్పడి రని చెప్పుటకు మిక్కిలి సంతోషముగ నిర్వహి.

నూతనశకము

ఇట్టి గొప్పతంత్రమున 1921 వ సంవత్సరములో విశాఖ పట్టణమున జామితులు బారిష్టరు శ్రీయుత జి. ఆదివారాయ గారేషిగారి యాధిపత్యమున జరిగిన పదునొకండవ కాన్ఫరెన్సులో మన సంఘమునకు నూతనశకము ప్రారంభమైనదని ఆధిక సంతోషముతో చెప్పుచున్నాను. ఆ కాన్ఫరెన్సులో మన కులమువారికి కార్యకూలత్వమునందు గొప్పపరిశ్రమ ప్రాప్తమైనది. మూడు ముఖ్యమైన తీర్మానములు చేయబడినవి. అందు మొదటిది—“వైశ్య బాలికలకు రజస్వలా సంతక వివాహములు చేయుట అవసరమని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు” రెండవది లింగభావైశ్యము నూటరెండు గోత్రము లవారిలోనివారని ఈసభవారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. మూడవది “పునస్సంధానము కాక పూర్వము విరంతువులయిన ఆర్య వైశ్య బాలికలకు వివాహములు చేయవచ్చును. ఇప్పటికి యెవరైనను అట్టివి చేసినయెడల అట్టివారిని మనము యెవ్వధమైన ఆక్షేపణకేయక సంఘములో నుంచవలెనని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు. మొదటి తీర్మానముయొన తనవాత ఏవైశ్యుడైనను తన యింటిలో ఉన్న బాలికకు రజస్వలసంతక వివాహము చేసినప్పుడు వారియింటికి భోజనములకు మేము వెళ్లుటకు యెవ్వధమైన ఆటంకములేదు. వారిని మాంశశ్రుతి పీలుచుటకు ఆటంకములేదు. వారిని యెంతమాత్రము కులములోనుంచి తొలగించదు. ఇది త్రికరణాధిగ అవలంబించుటకు అంగీకరించి పంతకములు చేయుచున్నారము అని ప్రాసంగ్యమున ప్రముఖులలో చాలమంది సంతకములు చేసిరి. రెండవ తీర్మానము ఆనాడే ప్రతినిధి మహాజనులు భోజనము చేయునప్పుడే భోజనకాలయందే పూర్తిగ ఆసులు జరుపబడినది. ఇట్టివి ముద్రాసులోను ఏలూరులోను గుంటూరులోను జరిగిన బాలికలకుపులయిన వైశ్య బాలికల పునస్సంధానములకు మనవారు విశేషముగ వచ్చి ఆచరణలో నూతనపర్యవరణలో సహపంక్షి భోజనములు చేసి మూడవ తీర్మానమును ఆచరణలో పెట్టిన సంగతి మిగిలినవారి విశేషమయ్యె యున్నది.

తనవాత మూడేండ్లకు 1924 వ సంవత్సరములో గుంటూరులో జరిగిన పండ్రెండవ కాన్ఫరెన్సులో మన చెప్పిన విశాఖపట్టణపు తీర్మానములు రద్దుపరచవలెనని గట్టి పట్టుబట్టి పూర్వార్చారపరాయణుల మనుకొను కొందరు విశేష ప్రయత్నములు చేసిగాని యెంతమాత్రము కొనసాగలేదు.

పిమ్మట మూడు సంవత్సరములకు తిరిగి కాన్ఫరెన్సు జరుగలేదు. ముద్రాసులో కాన్ఫరెన్సుజరుపు ప్రయత్నములు కొంతవరకు చేసియు సేకారణముచేతనో జరుపలేదు. అంతట కొందరు యువకులు ఆర్యవైశ్యయువజనసంఘము అనుపేరుతో ఒక నూతనసంఘమును స్థాపించి ఆసంఘము పక్షమున 1926 వ సంవత్సరములో ప్రథమ యువజనమహాసభ ముద్రాసులోజరిగిరి. నిరుడు నేలములో 18 వ ఆర్యవైశ్య మహాసభయు రెండవయొన జన మహాసభయు జరిగెను. ఈ సభలకు మామనట్టి భాగ్యము నాకు లేకపోయినందులకు చింతిల్లుచున్నాడు. రిహద్దుబట్టి మూడ నేలములో యువకులకును తదితరులకును తీవ్రమైన వివాధిప్రాయములు కొన్నికలిగి కొంతగలభా జరిగినట్లు కాన్పించుచున్నది.

ఈ సందర్భమున నొకముఖ్యమైనసంగతి నామనస్సునకు గోచరించుచున్నది. ఈ విషయము రెండుకాన్ఫరెన్సులు ఒకచోటనే జరుపుటయు వృద్ధులను యువకులను పరస్పర వైమమ్య భావములతో కాలమువృధచేయుట నాకుసమంజసముగ కనపడలేదు. ఎప్పటికైనను దేశము మతము సంఘము యంతయుల పర్యకు నేడుగాకున్న రేచైనను యువకులము వశము కావలసినది యేగదా. కాబట్టి యువకుల యుత్సాహమును వృద్ధులు కొంత ఆవృపుచుకొని వారిలోకూడనుంకి వృద్ధులు తమలోకానుభవమును యువకులకిచ్చుట వృద్ధులకు క్రవ్యమని నాకుతోచుచున్నది. అభిప్రాయ భేదమున్న మన్నింపుము.

విద్య

మన కులమునందు పెక్కులోపములు గలవని ఇదివరకే చెప్పి యుంటిని. అందు విద్యలో ప ము మొదటిది. మనలోనికానా పద్ధతుల తేవని యే చెప్పవచ్చును. కాని విద్య మిక్కిలి హింసాత్మికము దున్నది. వర్తకులకు గొప్ప విద్య అక్కరలేదను చురభిప్రాయ మెవ్వరికిని ఉండరాదు. వైశ్యుల కీకాలమున వ్యాపారము సామాన్యముగ కులవృత్తి యగుటచేత వారికి పెక్కువిధములయిన యువకారములు లోకులకు చేయుటకు అవకాశము కలదు. మనలో వీధులకు చదువు సంబంధింప కలిగినను శ్రవ్యతేమిచే సంకల్పింపి లేకపోవుచున్నది. ఇట్టి వీధవిద్యార్థులకొరకు గొప్పములధనము కూర్చుట ధనవంతులయిన ప్రముఖుల ముఖ్యధర్మమని మిగిలె

విద్యార్థిమానులకు నేను జేరుగ చెప్పవచ్చులేదు. ఇట్టి విద్యా విధిమానులకు మనకు మూడుమార్గములు కలవు

- 1. ధనవంతుల వారివద్ద ధూరివిద్యార్థులు మనము చేయుట.
- 2. ఆయాప్రాంతములందు జరుగు వ్యాపారపద్ధతులనుబట్టి వీలైనరీతిని వర్తకముచే విద్యాధర్మము న నూలు చేయుట.
- 3. కుభికార్యముల సమయమున విద్యానిధికి సహాయము చేయునట్టి యేర్పాటు చేసికొనుట.

ఇట్టి నిధులు ప్రతిభండమునందును ఆర్యవైశ్య మహాసభ వారు స్థాపించి కొంతవరకు తోడ్పడుచున్నారు. ఆ త్రిభండమునందు గడవిన 15 సంవత్సరములలోను ఈ 88,819, 12-0 ఖర్చుపరచి ఆరువలయిన వీధవిద్యార్థులకు 768 వేతనములిచ్చి నట్లు మొన్నటి వాపవపత్రికయందు ప్రచురింపబడినది. కాని ఇదియెంతమాత్రమును అక్కడెచ్చు విద్యార్థుల దరఖాస్తులకు చాలకున్నది. మరియు ఉన్నతవిద్యకొరకు పదేళ్లముల కేని వైశ్యవిద్యార్థుని ప్రత్యేకముగ కేంద్రస్థానముయిన ముద్రాసులో వెంటనే నెలకొల్పుట ఆత్యవశ్యకముయి యున్నది. ఇట్టినిధి లేక పోవుటచేత విదేశవిద్యకొరకు నాకాంక్షించు విద్యార్థులకు గొప్ప ఆకాంక్షగము కలుగుచున్నది. చెన్నపట్టణమునందలి వజ్జిఖానలు దీనిని సాధ్యమగునట్లు చేయుట తమ ముఖ్యకర్తవ్యమని గ్రహింపజేయుచున్నాను. మనలో ధనవంతులనేకవిధముల అనేక ధర్మములు చేయుచుండురు. కాని విద్యానిధులు స్థాపించుటలో ఆమెరికా మున్నగు దేశములవారి పద్ధతులను మనము నేర్వకొనవలసియున్నది. మనదేశములో పుత్రిలు లేనివారు దత్తపుత్రులు పెంచుకొనునట్టి యాచారము కలదు. దీనికంటె పుత్రివాత్సల్యముతో విద్యాధనమిచ్చి తమకును తమకులమునకును వన్నెలేగల యభిమానపుత్రులను సంపాదించుకొనినయెడల దత్తపుత్రకొకము తప్పి యుండుకారకముగనుండునగదా. ఇదియేల యాచారముతో తెలియకున్నది. అన్నిధర్మములలో నివాపరసాధనమైన విద్య నిచ్చుట యుత్తమధర్మమని అందరకును తెలియును. ధర్మావరణపరాయణులగు ధనికు లొక్కొక్కరు తమతమ ప్రాంతములలో విద్యాసంస్థలు నెలకొల్పి కీర్తిపొందుట దేశమునకు శ్రేయస్సుగదా. ఈసందర్భమున కాకినాడ వాస్తవ్యులగు శ్రీయుత శాశం రామలింగయ్యగారు చేసిన ధర్మము నుగడించుట యుచితమని తలచెదను. వారు లక్షరూపాయల విలువగల నిరవసరినిచ్చి పవిత్రమైన గోదావరీతీరమున రాజమహేంద్రవరములో వైశ్యసేవాసదనమును స్థాపించినందుకు వారికి మనము కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించవలసి యున్నది ఈసదనము నివాసీలైన వైశ్యవారిమణులకును సదనమునకు ప్రతిదినము వచ్చువైశ్యస్త్రీలకు బాలికలకు సామాన్యమైన పాఠశాల, విద్య, కుటుంబవి, మొదలైన చేతిపనులు ఆరోగ్యకామ్రము, శిశుపాపదావిధానము, వైద్యకామ్రము, ధర్మ ప్రబోధము, పురాణేనాసమల సంస్కృతాంధ్రములలో బాతీయపద్యములు నేర్పుచున్నార. రానురాను విశేషముగ ప్రజారంజక మగుచున్నది. ఇట్టి సదనములు ముఖ్యపట్టణములందయినను స్థాపింపవలయును.

కృషి, వాణిజ్యము

ఆనాదిదముగ మనకులమున నేర్పబిన కృషి, వాణిజ్య, గోరక్షణములను రి ధర్మములను యిదివరకే మనలను విడచి అన్యుల యధీనమైనది.

మొదటి రెండింటివలన గలుగు లాభములను మూడవదానివలన గలుగు పుణ్యమును మనకు దూరమైనవి. అది యంతయు యూరోపియనులు మహమ్మదీయులు పారశీకులు మున్నగువారి వశమై దేశములో కొని అమ్ముకొను స్వల్ప వ్యాపారమును మాత్రము మనకు మిగిలినది. మనదేశము మిక్కిలి వీధదేశము. దేశవాణిజ్య మనగా యెగుమతి దిగుమతుల సంగతి యెట్లున్నదో చూడుడు. సంవత్సరమునకు 412 కోట్ల రూపాయలు కిమ్ముతు గల తయారుచేయబడిన వస్తువులను విదేశముల నుండి దిగుమతి చేయుచున్నాము. అందులో 183 కోట్ల రూపాయలు బట్టులు నాలు దిగుమతి యగుచున్నది. గమనింపుడు. సామాకు 153 కోట్లు విలువగల పంటదినులు సాగుమతి చేయుచున్నాము. అందు ప్రత్తివారల ఖరీదులు 93 కోట్లు. తెలపు విత్తుల ఖరీదు 24 కోట్లు “ఎక్కడ చూచినను” “జర్మనీలో చేయబడినది” “ఇంగ్లాండులో చేయబడినది” “అమెరికాలో చేయబడినది” “జపాన్లో చేయబడినది” అనియుండునుగాని “ఇండియాలో చేయబడినది” అనుటకు చూడమగదా. ఇంతటితో పరిహలేదు. ప్రతిసత్సరము 5 లక్షల పశువులను మనదేశమునందే దేశాంతరములకు రవానా చేయుచున్నాము. మనదేశమునకు దౌర్భాగ్యగతిగాక జేదనితి యెట్లు కలుగును. గాంధీ మహాత్ముడు “ఖద్దరు” అని యెంతప్రబోధించినను మన చెవులకెక్కడుగదా. విదేశపుబట్టులు నూలు బహిష్కరించి కొంచెము త్యాగముని ఖద్దరుప్రములను స్వదేశపుప్రములను అందరును వాడునంతటి దేశాభిమానమైనను పూసనియెడల చివర కాలములో మనదేశము నిస్సార్థమగుటకు సందియములేదు.

అతిబాల్యవివాహము

ముఖ్యముగ మనలను బ్రాహ్మణులను పీడించుచున్న పంపుదురాచారములు కొన్నికలవు. ఇందు మొదటిది అతి బాల్యవివాహము. ఇదియే మేము అను ఆమెరికాదేశపుకన్య యానదుమహాన (భారతమాత) అను గ్రంథమునకు తల్లి వేసినది. ఆహ! కవులెన్ని దిద్దవలసి వచ్చెగదా. ఇందుకు విచారములేదను కొందరు. కాని "అపతే కోరి. దానికితోడు లేలు కట్టినది. వైగా దయ్యము పట్టినది" అనునట్లు ఈమె య సామాన్యస్వార్థంత్రమున విజృంభింప గాక ఆమెరికా దేశపు కన్య దానికితోడు సంగతులు పూర్తిగా దెలియవు. వైగా భారతీ యల మైనమనము స్వరాజ్యమున కర్థులనుకామని దెప్పుయొడిసి ట్టుకొని చాటినలేనను దుర్బుధియొకటి యీమె నావహించినది. ఇక నడుగవలెదా? ఈ గ్రంథమునందు పెక్కు లవర్ణములు కలవు. ఈమె తీసిన భావనా పాఠములు న్యాయమైనవికావు. నిర్బలమైన చూపుటయువలె సరళ దృష్టితోనున్న దున్నట్లు ప్రతిబింబింపజేసినయెడల మన మనవలసినజేమియు లేదు. వైగా సంతోషించియుండుము. కాని యీమె గోరంతలు కొండంతలు జేసి మాపునట్టి వక్రగతిగల భూతద్దమువంటిది. ఈమెకు మన సాక్ష్యము తల్లులలో నొక్క నుగుగమైన కనపడినదా! లేదు. ఎట్లు కనపడును. "మరికెకాల్వపరిశోధనరాలు" అని మహాత్మునివలన విడుదల పొందియుండలేదా. కబింద్రుడైన రవీంద్రుడు యీమె వ్రాతలను ముక్కుముక్కులుగ ఖండించి యుండలేదా! మన దేశమలో చిరకాలము పరిచయముగల "ఆంధ్రవాన్" మహామునియొక్క తీవ్రవిమర్శనాకూపమును కొరడా దెబ్బలకు గురియగుచుండలేదా. అయినను ఆమె యొకను అజేవిధముగ వ్రాయుచున్నది. జోన, ఆశ్చర్యమేమి! పాశ్చాత్యులకు ప్రాయశ్చిత్తములేదగదా.

భారదా వివాహచట్టము

పోనిండు. యీమెమాట యటుండనిండు. పువన్యాసములతో కాలము గడుపుకోజాలు గలించినది. కార్యచరణయే ప్రధానము. ధర్మశాస్త్రసభలో 2 బిల్లులు ప్రవేశపెట్టబడినవి. ఈబిల్లులనుగూర్చి దేశమునందు చర్చలు మొదలుగా జరుగుచున్నవి. ఇందు మొదటిది రాయనాపాబు హరివిలాస భారదాగారి "బాల్యవివాహముల బిల్లు" సెలవుకవిజీవారి సవరణ ప్రకారము 14 ఫలీలోపు బాలికకుగాని 18 సంవత్సరము లోపు బాలునకుగాని వివాహము చేసినయెడల అట్టి బాలబాలికల వధివము నందుగల వారు నేరస్థులును శిక్షార్హులును అగుదురు. అతిబాల్య వివాహములపట్ల విద్యాభ్యాసిత, శరీరదౌర్బల్యము కలగదా. ఐరకులముల కనకాశి విచ్చును. ఇకనూ యేకే నష్టములు కలవు. మదనమోహన మాలవ్యావంటి పూర్వాచారపరాయణులు ఇట్టి చట్ట మపునకుని చెప్పుచున్నారు. వ్యతిరేకులు తెల్పు వాదములందును సహేతుకములు కానివచ్చవు. బాలికకు 16 ఫలీలు నిండక పూర్వము భర్తతో పునస్సంధానము చేసినయెడల యాంధీయకొ వీనకోడెడ్డు 875 పెక్కులలో విరించిన చెరుపునేరమపున హరిసింగుగారు ప్రవేశపెట్టినది రెండవబిల్లు. ఈ రెండు బిల్లులును చట్టములయినయెడల రజస్వలాంతర వివాహములే జరుపవలసియుండును. రజస్వలాంతర వివాహములు యిటీవల యేర్పడిన దురాచారములకు వ్యతిరేకము కావచ్చునుగాని మతమున కెంతమాత్రము విరుద్ధముకావు. కాస్త్రస్సర్గు శ్రమేగాని యీ కాలమునకు వసికరావని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఇదియెంతమాత్రము న్యాయమైన వాదము కాదు. అన్నిటిలోను పురాతన పద్ధతులు పనివచ్చి యీవిషయమున సనకిరావకుల సమంజసము కాదు. పంపు దురాచారములను పోగొట్టుటకు గవర్న మెంటువారు కలగజేసుకొని కానింపజచ్చును. సహగ మన ముహద దని చట్టము జేసి నూన్సిం చ లేదా? "మనలోనున్న పంపుదురాచారముల నేకములు స్వరాజ్య ప్రయత్నములకు అడ్డు గలగజేయుచున్నవని యంతర్వ్యంగా తెలుసుకొంటే మనకు ప్రియమైన స్వరాజ్యము దగ్గరకువచ్చునని "మహాత్ముడు" "యంగు ఇండియా" పత్రికలో వ్రాసియున్నాడు. ఇప్పుడే బిల్లులు రాక పూర్వమే మన కాన్ఫరెన్సులో యీ బిల్లులు ప్రవేశపెట్టి 1921 ఫలీ లోనే తీర్మానించుచున్నాము. మన యీ తీర్మానములనుబట్టి యీ బిల్లులు వ్రాసిలేమాయని సందేహము తోచుచున్నది.

ప్రతిభి సోదరులారా! ఇప్పుటికే చాల కాలాతిరేకమైనది. మన కాన్ఫరెన్సుకు సంబంధించిన కొన్ని సంగతులు క్లుప్తముగ వివరించుచున్నాను. అనేకవిషయములు మనయెదుటకు చర్చకు రావచ్చును. వాని నన్నిటిని న్యాయమైనరీతిని చర్చించి తీర్మానం చేసెదరని నమ్ముచున్నాను.

తిరిగి అనేక విషయము లర్పించుచున్నాను. ఈ మాదిరి భాషల్ని స్వకుల మాటయనందలి దుష్టపద్ధతుల విడగొట్టిభర్తృభాషల్ని గాంచగనైనపంపున పోడిమిలోడ నేర్పించి పూనికతెలిసిదేశము క్షిత్తి

సూర్యనమస్కారములు

విహితాముష్మిక ఫలప్రదముగు నుత్తమ గ్రంథము

ఇతర గాంధీమహాత్మున కాకస్మికముగ నవస్థితకలిగిన పు డాదరించి అత్యధికముగ (మేమతో నాతిధ్యమొసంగిన వాడు మహాదైత్యకృత్యభీతు లయ్యెను పరమవైరాగ్య భక్తిజ్ఞాన సంపన్నులై స్వార్థ త్యాగమున కాదర్శప్రాయులై ప్రజలమేలు నే ప్రధానముగా పాటించుచున్నవాడు అంధు సంసారాధి పతులు నగు శ్రీ బాలానాపాబు వంతు ప్రతినిధి భావనరావు శ్రీనివాసరావు; బి. వి. గారు స్వామివలబడును గాధవిశ్వాసముతో నివాసరసాధవమును అత్యధికాలోగ్యప్రదమును ఉత్తమోత్తమము గను నీ గ్రంథమును వ్రాసిరి. ఇది పెక్కుభావలలో వ్రాయబడినది.

వారు దయతో ఆంగ్లమున వ్రాయబడిన యొక ప్రతిని నాకు పంపిరి. ఇది త్వరలో ఆంధ్రమున గూడ ప్రకటింపబడు ననియును తెలుగువారు వాస్తవ్యులగు ఎస్. ఎన్. సింహ (75, సంపంగి రోడు, మల్లేశ్వరము) గారు దీని శాంధ్యకరించుట కను మతిని బడసిరినియునుగూడ శ్రీవారి కార్యదర్శి శ్రీయత కిల్లో ప్పురుగారు నాకు వ్రాసిరి.

ప్రత్యేక ఈ గ్రంథముతో నొక కుటుంబముగూడ పంచబడును. ఈ పటమునందు సూర్యనమస్కారములు చేయవలసిన రీతి ను గల పటములు కలవు. చేయవలసిన విధానమును తెలుపువాక్యములును చేయునపుడు చదువవలసిన మంత్రములునుగూడ గలవు. మంత్రములు దేవనాగరి లోగూడ వ్రాయబడినవి.

మొత్తము 25 మంత్రము లందరికిని పఠనీయములే. ఋష్యులు "ఉద్యమ్యద్విమిత్రము ఆరోహన్తు తేరాంధివం! హృద్రో గంఘమనూర్యహరిమాణంచనుకేయ" శుకేషుమేహరిమాణంరోప నాకానుదగ్ధా! ఆధోహరిద్రవేషుమేహరిమాణందగ్ధా! ఉదగాద యమాది త్వేవి త్వేనసహసాపహ! విక్రంతంతువ్యంరంధయన్యో అహంధ్విక్ర తేరంధి! అను మంత్రమును చదువవలెను. యజుర్వేదులు. హంతుశుచివద్యుగురంతరిత సద్వోతావేదవదిధిర్మరణి పతి! నృవద్యరసద్వతీసద్వోయసదబ్ధాగోబాముతకా అద్రిబా ఋకంబృహతో" అను మంత్రమును చదువవలెను. (హం, హ్రం, హ్రూం, హ్రౌం, హ్రాం, హ్రాః అనునవి బీజాక్షరములు. విత్ర, రవి, సూర్య, భాను, ఖగ, పూవంశరార్యగర్భ, మరీచి, ఆదిత్య, సవిత్య, అర్క, భాస్కర, అనునవి 12వ భగవన్నామములు. మంత్రపాదములను, బీజాక్షరములను నామములను, విధి జించి వేరువేరు వాక్యములుగా సంఘటించి పఠనమస్కారముల కును వాసికిని అన్య య ము క లు వ బ డె ను. ఒకమంత్రము చెప్పి పఠన మ సా గ ర ము లు ను చేయుచుండవలెను. పఠనమస్కారములకలసి ఒక ఆవృత్తి యగును. ఇటుల పెద్దవారు అనగా 16 యెండ్లు వాటిసవారు స్త్రీలును పురుషులునుగూడ మొదలు 12 ఆవృత్తులతో శారంభించి అనగా 120 నమస్కారములు 800 ఆవృత్తులవరకును హెచ్చించదగును. 8 మొదలు 12 ఏండ్లవరకును బాలురును బాలికలును మొదలు 6 ఆవృత్తులతో అరంభించి 50 వరకును హెచ్చింపవలెను. 12 మొదలు 16 వరకును వయసుగలవారు 9 ఆవృత్తులతో శారంభించి 150 వరకును హెచ్చింపవలెను. వీనిని విడువకుండ ప్రతి దినమును ఉదయమునందు మాత్రమే నూర్యోదయాత్మూర్వము గాని నూర్యోదయసమయమునగాని చేయదగును. ఉదయభాసుని ఆరుకొరణములు సోమనట్లు అరుచుట కుపేసమును మాత్రమే (లంగోటి) ధరించి చేయవలెను. స్నానముచేసిగాని తడి గుడ్డతో వల్లు తుడుచుకొనిగాని మడిబట్ట కట్టుకొని మడిగాను శుచిగాను భక్తితోను నూర్యమండల మధ్యవ ర్తియగు పరమాత్మ నుద్దేశించియే యీనమస్కారములను చేయవలెను. వీనివలన సంపూర్ణాలోగ్యమును దారుణ్యమును లేజన్మును ఓజస్సును కలుగుటయేగాక భగవదనుగ్రహమున మోక్షప్రాప్తిగూడ చేకూరకలదు. ప్రదక్షిణపూర్వముగా నమస్కారముల నొనరించిన మరంత ఫలప్రదము.

శరీరపరిశ్రమను ప్రాణాయామమును భగవత్సేవనమూడా యేకకాలమున జరుపవలెగునట్లు యీనమస్కారములు యేర్పాటు చేయబడినవి. బలవంతులు బలహీనులు వృద్ధులు యౌవనులు స్త్రీలు పురుషులు బాలురు బాలికలు మున్నగు నెల్ల వాడును గూడ వానిని చేయవచ్చును. ఇతరవిధములగు శరీరవ్యాయామములలోగల దోషములేవియును వీనిలో లేవు. 1908 వ సంవత్సరము

పోడుపడంగనెంచి పరితోషముతో నిజమైనదీక్షతో వాడగరానియట్టి యభిమానముతో కృషిసల్పుచుండుటే పాడియెటుంచునమ్మిఫలఫల పదశాల్పసారి యీనయతో పాడునగూడినట్టి మనవైశ్యమహాసభ నమ్మిపట్ట కా పాడిజయంబొసంగి తరిపాలనయగ భక్తితోడుతవే నేడెదకేలమోడ్చి పరమేశ్వరునిక రఘురామమూర్తినిక.

నుండియు శ్రీపంతు ప్రతినిధిగారు విడువకుండ వీని నొనర్చుచున్నారు. రాణిగారును మరి పెక్కుమంది స్త్రీలునుగూడ వానిని చేయుచున్నారు. వీరిసంస్థానమునందలి పాఠశాల లన్నిటిలోను విద్యార్థులును పుష్కాభ్యాసములునుగూడ వీనినే చేయుచున్నారు. పౌరులందఱును చేయుచున్నారు. శ్రీపంతు ప్రతినిధిగారు ప్రజాహితార్థములను స్వామిభవమును యీగ్రంథమున సంపూర్ణముగా వివరించిరి. ఇది పెద్ద పైజాలో 102 పుటలను కలిగియున్నది. ఇందు నమస్కారపటములు సాకల్యముగాను స్ఫుటముగాను ముద్రింపబడినవి. మొత్తము 22 పటములు కలది. ఇవన్నియును హాపుటోనుజ్జాన్సు పీసీయందు వరుసగాను ప్రకరణములు గలవు. ఈ గ్రంథమును సాకల్యముగా చదివినచో అపారముగు లాభము కలుగుట నిశ్చయము. శ్రీ పంతుప్రతినిధిగారిట్టి శ్రేష్ఠతరముగ గ్రంథమును ప్రకటించి ప్రపంచమున కీ ముఖ్యతరణమున మహాపకారము గావించిరి. దీనియందు వీరు వెల్లడించిన భావములనుబట్టి వారిదీక్ష బాగుగా విదితమగుచున్నది. ఇతరులకు ఆదర్శప్రాయముగా నుండుటకు లేమ దినచర్యనుగూడ శ్రీవారిందు వివరించిరి. దీనికి నిర్ణయింపబడిన వెల ఒకరూపాయి. దీని మహిమనుబట్టి చూచినయది అత్యల్పమని తోచకమానదు. నమస్కారముల పటము వెల విడిగా రెండణాలు. గ్రంథ సహాయముండిన నేగాని విడిపటము వలన నంత ను లాభముండదు. గ్రంథమును సాకల్యముగ చదివినవిమ్మటనే నమస్కారములను ప్రారంభింపదగును. వీరు నాకొక ప్రతి ననుగ్రహించినందుకు కృతజ్ఞులతో ప్రభువులర్పించుచున్నాను. వలయు వారిట్లు వ్రాయవలెను.

ఆర్. కె. కిర్లోస్కరుగారు, అంధు సంసారాధిపతిగారి ప్రయత్నము పెక్కువారి అంధుపట్టము, సతారాజిల్లా, బొంబాయిరాజధాని.

సంచారక చిత్రకళా ప్రదర్శనము

విశాఖపట్నములో కళాభివృద్ధి సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద జూలై 28-వ తేదీన వై ప్రదర్శనముయొక్క ప్రథమ ప్రదర్శనము జరుగును. ఆంధ్రదేశశాంతిశ్రేష్ఠులగు శ్రీ భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజు బి. వి. బి.ఎల్.సి. వి. యి. గారును శ్రీయత పూసపాటి కుమారవెంకటపతిరాజు బి. ఎ. ఎమ్. ఎల్. సి. గారును చేపట్టియుండుటచే నీ యుద్ధమును జయప్రదముగా నెరవేరునని యాధియగు నమ్మకము గలదు.

సంచారక చిత్రకళా ప్రదర్శనము నేర్పాటుచేయువారు ఆంధ్రదేశములోని ముఖ్యపట్నములలో ప్రదర్శనము నేర్పాటు చేయుదురు. పలుపురాంధ్ర ప్రముఖులకు శ్రీయత పూసపాటి కుమార వెంకటపతిరాజుగారు స్వయముగా నుత్తరములను వ్రాసిరి ఏ కొద్దియందో తప్ప విగిలినవారు జవాబయిన నిచ్చినపాపము నొడికట్టుకొనరైరి. ప్రదర్శనమునకు వలయు యేర్పాట్లు పూర్తియయినవి.

ఆంధ్ర చిత్రకారులకు తరములను వ్రాసిరిమి. కాని యొకకొద్ది బందరుబాటియకళాకాలతప్ప విగిలిన చిత్రకారులు సహిత మూరకొనిరి.

సంచారచిత్రప్రదర్శనమునకు సుమారు 150 చిత్రములు సమకూడినవి. ప్రసిద్ధ భారత చిత్రకళాప్రజ్ఞులు లేమ నిత్యతన చూపు చిత్రములను పంపియుండిరి. ఓరియంటల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ వారియొక్క పటములును అరుదెంచెను.

విశాఖపట్నములో నీ ప్రదర్శన మొదలు ప్రారంభోత్సవము జరుపునది యొకను నిరారణకాలేదు. పిలువబట్టి సుత్రసిద్ధులచే నీమహాకార్యము జరుపబడును. కలకత్తాలో 'యావం' పత్రికాధిపతులును, ఓరియంటల్ సొసైటీ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ యొక్క యుపాధ్యక్షులు, భారతచిత్రకళాపాపనానిపులు లగు శ్రీయత ఆర్ద్రేంద్రకుమార గంగూలిగారి ప్రారంభోప శ్యాసము నేర్పాటు చేయబడును. విశాఖపట్నంలో నీ ప్రదర్శనము పూర్తికాగనే బరంపురం, పల్నాకిమి, కిజునుగరం, కాకినాడ, రాజమహేంద్రవరం, ఏలూరు, బెజవాడ, బందరు, గంటూరు, నెల్లూరు పురములలో ప్రదర్శన యేర్పాట్లు చేయబడును. ఆంధ్రదేశ చిత్రకళాభివృద్ధికి గాను వలయు ప్రసంగములు, ఆలోచనలు విరివిగా చేయబడుచుండెను.

ఆంధ్రదేశములో అల్పబుమును తయారుచేయించగల యత్నములు చేయింప నాశించుచున్నాము. భారతదేశములో మన చిత్రకళను పంగీయుల ననుసరించుచుంటిమనియు, వాడుకలోనగుటకంటే, అజంతా ఆంధ్రచిత్రకళనే యనుసరించుచుంటి మని చాటిచెప్పుటకు గాను, ఈఅల్పములు, గ్రంథములు ద్వారా వెల్లడిచేయవలెను.

కల్ సీల్ రా.

మదరాసువార్తలు

ప్రొ. సి. వి. రామన్ గారు:— నేటి ఉదయమున కిచ్చటకు వెళ్ళుటకునుండి వచ్చిరి. వీరు ఈ నెల 20, తేదీన సి. ఆర్. కెడిగారు అహ్వించినందున బెజవాడకు మదరాసునుండి వెడలెదరు.

మదరాసు అరుంధతీయనభ:— ఈ సభవారి ప్రచారములు భవత్యేరమునకే యిచ్చటకొక సభయం దువవ్య సింపిరి. అచ్చటనుండి యీ ప్రచారములు ఏలూరు, బెజవాడ మున్నగుస్థలముల కేగిరి.

మదరాసుమండల కాంగ్రెసు సంఘసభ:— రేపుసాయంత్రము 5-30 గంటలకు మహాజనసభా మండలమున రాజోపు మునిసిపల్ ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుతరపున సభ్యులను నిలవజేయు విషయమునుగురించి యోచించుటకు జరుపబడును.

రాకపోకలు:— ఖాన్ బహదూర్ మిర్ మజిద్ మిర్ గారు వీరి భార్యయు ఉదయమండలమునుండి నేటి ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చిరి. గౌ. ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియ్యారుగారు, నేటిఉదయమునకు చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. మేజర్ కాబ్ గారు నిన్నరాత్రి బెంగళూరునకు వెడలిరి.

సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ గౌడ్ మాజ్ గారు జి. వి. పి. రైల్వే చీఫ్ కమిషనరుతో మేనేజరు అగు స్కాట్ గారు నేటిఉదయమునకు మదరాసువచ్చిరి.

ఆర్యవైశ్యసభ ముగియుట

నెలం, జూలయ 16:— 14 వ ఆర్యవైశ్యసభ వాయి ల్పమునందు 14 వ 15 తేదీలందు జరిగెను. చాల ముఖ్యమగు తీర్మానముల గావించి నిన్నరాత్రి ముగిసెను.

(ఒక విలేఖరి.)

పోలీసు ఉద్యోగియింట్లో దొంగతనము:

దివ్యాటి ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ గారి పెర్సనల్ ఆఫీసుంటుఅగు ఎలియట్ గారి గృహమున సంగంబాకములో చాలవిషయగల వస్తువులు దొంగిలించబడినవి. ఎలియట్ గారికి ప్రభుత్వమువారిచే బహుమాన మీయబడిన కింగ్స్ మెడల్ గూడ దొంగిలించ బడినది. ఈవోరీ గలకు కవరమునాడు జరిగెను. పోలీసువారు వోరలను పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించు చున్నారు.

స్వేచ్ఛరు హోటలులో సంక్రోభం

నిన్న సాయంత్రము స్వేచ్ఛరు హోటలులో ఒకరివాల్యరు కబ్బములను గొప్పపక్షిధము గలిగెను. ఉద్యోగులు యూని షన్ లును దుస్తులతో పరుగెత్తిరి.

హెన్రీ ఆన్ అను నొక ఆంగ్లో ఇండియను ఒక కేసు విషయమున చింతా త్రి పేట పోలీసు వారికి కావలసి ఎర్రబుచ్చ చేయ బడెను. ఈ తని నిన్నే మ నకు గొనిపోకపూర్వము మోటారుకారులో కూర్చుండపెట్టు బడెను. అంత నీతడు తప్పుచుకొని పారిపోవుటకు ఆరిసాహస ముగ కారులోనుండి వైకిగెంటి స్వేచ్ఛరు హోటలు అవగణలో పరువెత్తి పోయెను. ఉద్యోగులు యూనిషన్ నిశ్చయించిరి. ఈతనిని దెబ్బరించుటకు ఒక ఉద్యోగి గాలిలో రివాల్యరును గాల్చెను. హెన్రీ ఆన్ లెదరిపోయి నిలువబడెను. వెంటనే ఈతనిని పట్టుకొనిరి.

వ్యాయభద్రమైన నిర్వంధమునుండి తప్పిపోయినందుకు చీఫ్ ప్రెసిడెన్స్ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట నీతనిపై కేసుచేయ బడును. (ఆ. ప్రె.)

AUCTION SALE.

Krisna District Court

Madras High Court, File C. S. 577/1926.

Kistna District Court File E. P. 116/27.

Court auction of "SRI KANYAKA PARAMESWARI RICE MILL" at Gudivada adjourned from 16-7-28 to 20-7-28.

“యాత్ర పోవు మార్గమునందు”

విరూధునగర్—తెన్ కాశిలైను పైనున్న శంకర నయినార్ కోవిల్ నందు

ఆడితెప్పఉత్సవము

21-7-1928 నుండి 3-8-1928 తేది వరకు జరుగును

తెప్పఉత్సవము 31-7-28

ప్రత్యేకబండ్లకు స్వేచ్ఛనులందు గల ప్రత్యేకనోటీసులను చూడుడు. ఉత్సవకాలమందు శంకర నయినార్ కోవిల్ నందు 27-7-28 తేది నుండి 2-8-28 తేది వరకు తత్కాలమునకు ఒక ఇండియన్ ఫలహారము దుకాణముకూడ యేర్పాటుచేయబడును. ఇందులో మొదటి, కడపటి తేదులు చేరియున్నవి.

సాత్ ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్,

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

దక్షిణిండియా రైల్వేసమై

ఈనెల 19 తేదీ అర్ధరాత్రి ప్రారంభము అగును

తిరుమనాపల్లి జూలై 19:—దక్షిణిండియా రైల్వే సమైదాగుల కేంద్రసంఘాధ్యక్షులగు కృష్ణస్వామిశైలగారు యీక్రింది తిరివాల్లకు వెళ్ళి ప్రాయగాలికిని, రైల్వేవార్డు నెక్రి టరిగారికిని, వ్యాపార కాళాప్రభుత్వ సభ్యునికిని, మద్రాసు గవర్నరుగారికిని, మద్రాసు రాష్ట్ర శివకామివాసన గారికిని కవిరి.

“దక్షిణిండియా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్” విషయసిద్ధినిగూర్చి విషయ వివరములనుగలవని తలంచెదను. ఈసమైను కాంతింపజేయుటకు రైల్వే కంపెనీ ఏజంటుగారి తో చేసిన సమాధాన ప్రయత్నములన్నియు నిష్ఫలమయినవి. సమైదాగులు కోరిన ముఖ్యమయిన రైల్వేలన్నియు ఏజంటు గారిచే నిరాకరింపబడినవి.

కాబట్టి యీసమై విషయించి మరింత వ్యవహారము ను దరకుండునట్లుగా మీరు ప్రయేయము కలుగజేసికొని సమాధా నము చేకూర్చగలండులై ప్రార్థించుచున్నాను. (శ్రీ. ప్రె.)

ఈనెల 19 తేదీ రాత్రి రైలుమార్గముంతటను

సమై జరుగును

తిరుమనాపల్లినుండి కృష్ణస్వామిశైలగారిట్లు తిరివాల్ల సంపుచున్నాడు:—సమైదాగులకు కాంతిచేకూర్చుటకయి మా ప్రయత్నములన్నియు విఫలమయ్యెను. అందువల్ల యీ నెల 19 తేదీ రాత్రి దక్షిణిండియా రైలుమార్గముంతటను కవివాండ్లు పనిచూపి సమైచేసెదరు. కనుక, ఆనాడు ప్రయాణముచేయ దలంచినవారికి ముందుగా తెలియబరపడమనెడి. ప్రజలకెట్టి యిబ్బంది కలిగినను యీ కార్మిక సంఘమువారు జవాబుదా రులు కావాలరు. (శ్రీ. ప్రె.)

పార్వతి

ఇది రజస్వలసంకర వివాహదశని బలపరచును టి. వేణుగోపాలు నాయుడుగారిచే ఆంగ్లేయన వ్రాయబడినయొక చక్కని నవల. ఇందలి కథ ప్రకృతి సహజముగను సాంఘిక సంస్కరణావస్థలను చూపించునదిగను యున్నది.

పార్వతి యొక బ్రాహ్మణ బాలిక. తండ్రి అరుణాచల య్యరు వీరవాడు వరదక్షిణిసంగ జాతడు శక్తివంతుడుగా మిచే పార్వతి వివాహాత్మకమే రజస్వలయయ్యెను. కల పెద్దలు అరుణాచలయ్యరుగారి కుటుంబమును వెలివేసిరి. కాని రాజగోపాలుడను యొక లా వరీక్షకు చదువుచుండిన బాలుడు, రజస్వలయైన కన్యకనే పెండ్లియాడ నిశ్చయించుకొని అట్లే పార్వతిని వివాహమయ్యెను.

కథ యందలి ఘట్టములు బాగుగ సమకూర్చబడినవి. గ్రంథకర్త ఈ యాఖ్యాతికను సారవిలాస కారదాగారి బిల్లు ను బలపరచు సుద్దేశముతో వ్రాసినట్లు గన్పట్టుచున్నది. నీరి హేతుపూర్వకవాదము లెంతయు అక్కరలేయవలె, సంఘసంస్కారప్రియు లందఱు దీనినిచదివి యానందింతురు గాకయని కోరెదను.

సరుమూరు సుందరవరదులు.

మోటారు ప్రమాదము:— గత ఆదివారము నా టిరాత్రి బ్రాడ్వేలో యూనివర్సిటీ క్లబ్బున కెదురుగ నొక మోటారుకారు ఒక రిక్షాబండితో డీకొనెను. రిక్షాబండి ముక్కుము క్కలయ్యెను. రిక్షామనిషికి గాయములులేనిలి క్రిందబడిపోయె ను. మోటారుకారు డ్రైవరు కనపడకండా మోటారుతో పారి పోయెను. యూనివర్సిటీ క్లబ్బులోనుండు విద్యార్థులు కొంద రి రిక్షామనిషిని తవనెత్తి తగువిధిత్వచేసిరి. ఆతడిపుడు ఆసుపత్రి లో నున్నాడు. ఈమోటారుకారును మోటారు డ్రైవరును పట్టుకొనుటకు పోలీసువారు ప్రయత్నించు చున్నారు.

నైమను సంఘము

పంజాబు సెలక్టు కమిటీసూచనల సంగీకరించుట నిష్ప్రయోజనము

శ్రీనివాసయ్యంగారు జిన్నా ప్రభృతుల

యభిప్రాయము

లండన్, జూలై 27:—(మొయిల) పంజాబు, సెలక్టు కమిటీవారి సూచనల సంగీకరించినంతమాత్రాన ఆసలు తోష ములు తొలగజేలేదు. మేము మోసపోవువారముగాము. మా ముఖ్యమగు ఆక్షేపణలు అట్లులేయున్నవి. భారతదేశము మహా జనసభవారుగాని భారతీయులుగాని బహిష్కరణము సెంత కూత్రము పడలనీయక మరింతటిగించెదరని శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలుపుచున్నారు. ఇంతమాత్రాన భారతీయుల నివాళిప్రాయ మొంతమాత్రము మారదని గోస్వామిగారినిరి. చామనులూలు గారుగూడ బహిష్కరణములో ఏకాద్యుండనిరి.

ఒచారణకార్యక్రమమున ఏనో మస్లిమాని మారేడు గాయ జేసినంతమాత్రాన, ఇండియను సెలక్టు కమిటీలకు సమానప్రతిపత్తి రాదు. వారికి సమాశాధికార ముండదు. ఈవిధానము ప్రకారము 9 రాష్ట్రీయ సెలక్టుకమిటీ లుండును. కేంద్రకావనసభలనుండి ఒక సంఘముండును. వారు ఎంతమాత్ర ము సమాశాధికారము గలవారు గావాలరు. కో అప్రెజ్డ్ సంఘములుగ ఏర్పడును. రాయలు వారంట్లు తో ఇండియను కమిటీ నేర్పరిచినగానిని సమాశాధికార మొన్నటికిని యుండదని జిన్నాగారు ఖండితముగా తెలిపిరి. రాజకీయ దేశీయులగు భారతీయుల తీవ్రమయ ముతో మోసపోవువారుగారు. తమ సంకల్పమును మరింత దృఢముగజేసి బహిష్కరించెదరు. ఇట్టి ఘనుపాపముల వలన రాజకీయ లాభములుండవు సరేగదా! వాటి సంగీకరించి కనిచేసిన అయ్యది భారతీయులు ఆర్యగౌరవమునకే భంగకరమనిరి.

దంతచూర్ణము

దబ్బీ 1-3 నా 0-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో కండ్లుతో ముటవలన ఎగుళ్లు గట్టి పడును. ఎగుళ్లునుండి రక్తముకావకుండును. నోటదుర్బంధము తోయుండును. కండ్లు ముక్కుములకు తెల్లగా నుండును.

అమ్మకావనం దీపో, బోకావనం - మనరొన్నె

బాగ్దాద్ పన్నుల నిరాకరణము

ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిధానమునకు గడంగునుండుట

బొంబాయి రాజధాని ప్రతినిధుల విన్నపము

అబ్దుల్ రహీంగారు విచారణ కోరుట

బొంబాయి, జూలై 16—గుజరాత్ నవరత్న కలెక్టరేట్ ప్రాయము గాంధీమహాత్ముడు, ప్రభుత్వమువారు యిప్పుటి కంటే హెచ్చు నిర్బంధవిధానమునకు గడంగు నుండుటయన్నట్లు వదంతిగా నున్నదనియు, ప్రస్తుతము జప్తు లేమియు చేయకుండుట ముందురాగల దౌర్జన్యవిధానమును సూచించుచున్నదనియు ప్రాయమున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు చేసిన నడుమచేయుచున్న పత్యాగ్రహాలు మాత్రము ధర్మమార్గము నుండి తొలగరాదని యతడు హెచ్చరించుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు తమను పట్టుకొనుటకే కారణమును యివ్వక బిక్కిలి జాగ్రత్తయి యుండి తమ వాదనములను చెల్లించుకొనవలసినదని యతడు కోరుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్)

కాననసభ్యుల విన్నపములు

బొంబాయి, జూలై 16—బొంబాయి రాజధాని పక్షమున కేంద్రకాపనసభలో పట్టులుగానున్న ఎ.కే. సి. శేకర్ జమ్నావాన్ మెహతా, డి. వి. లెట్టిగార్లు బాగ్దాద్ సమస్య పరిష్కారము నిమిత్తమై భారత ప్రభుత్వము జోక్యము కలుగజేసుకొనవలసినదని విన్నపము నంపిరి. తమ విన్నపములో బాగ్దాద్ సమస్య కేవలము ఆర్థికపరమయైనదిగా బాగ్దాద్ ప్రజలు విచారణ యవసరమని నిర్ణయించుకొని యున్నారని చెప్పినారనియు, వస్తును హెచ్చించుటలోని అధర్మమును బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు గ్రహించలేదున్నారనియు, కావున శేక్ బిక్కిలి ప్రారంభింప విధానమునకు గడంగిరా రనియు పమస్య అఖిలభారత సమస్యయైనదనియు తెలుపుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్)

అబ్దుల్ రహీంగారి ప్రకటన

కలెక్టరేట్, జూలై 16:—బాగ్దాద్ సమస్యనుగురించి పర్ అబ్దుల్ రహీంగారి క్రింది ప్రకటనను గాంధీవాది:— బాగ్దాద్ కాంక్షాలో ఏర్పడిన దుస్థితిని తొలగించుటకు తత్తాగల ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనవలెను. రెండున్నాటికాదులుచేసిన విచారణపై యైనదా కాదాయని కనగొనుటయు, నిర్ణయములు చేయుటకు పోలీసుఅధికారులుచేసిన దుండగములను విచారించుటయు విచారమును అవసరమును నైయున్నవి. 8,000 ప్రజలు తాముధర్మమనితలచినదానికై యిప్పుడు పట్టుకొనబడుచున్నారని, దేశ సంతయు వారిమార్గమునామనని వాదించుటయు, ప్రభుత్వమువారు తమకోడులోని సంబంధమును పట్టించి, ప్రతిష్టకై పెనుగొండక, ప్రజలుకోరు విచారణసంఘము సేర్పరచవలెనని తెలుపరచుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్)

బడంబడిక చూపుమేరలో నున్నది

బొంబాయి గవర్నరు సంప్రదించు

హైదరాబాద్, జూలై 16:—బాగ్దాద్ సమస్యవిషయమై చర్చించుటకు హైదరాబాద్ బొంబాయిగవర్నరు పర్ వెస్టింగ్ హౌస్ ముఖ్యమంత్రి బొంబాయి వెల్లుటకు యీ మధ్యస్థము వయనమై. మారకతో నాయకుల రాయబారముతో చర్చించుటయేగాక ఉద్యోగములలో గూడ చుప్పటించెదరు.

ఈ ఉదయము వైసరాముగారి కార్యనిర్వాహకసభ జరిగెను. బాగ్దాద్ విషయము పూర్తిగా చర్చించబడెను.

బాగ్దాద్ సమస్య విషయమై బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు భారత ప్రభుత్వమునకు యెన్ని భేదములున్నను, భారత ప్రభుత్వములో సేపట్టుల కెన్ని భేదములున్నను, సమస్య పరిష్కారము, కష్టమును పనికాదనియు, శీఘ్రముగానే జరగవలసినదియు తెలుపబడుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్)

కుంజ్రా, బజాజ్ గార్ల ప్రచారము

నాగపూర్, జూలై 16:—నిన్న మొన్న సంభవించిన కుంజ్రా, బజాజ్ లాల్ బజాజ్ గార్లు యిచ్చుట సభలు చేసి, కంజ్రాగారు ప్రభుత్వమువారు బాగ్దాద్లో ననుసరించు పద్ధతులు ధర్మ విరుద్ధములని నడిచెను. తాను స్వయం ముగ్ధులై బాగ్దాద్ రహి

తుల ధీరత్వమును చూపిరిననియు, వారికి ధర్మకథను కాని యెడల తలకుటలు ప్రజలు యిన్నికష్టముల కొల్పియుండురా? బాగ్దాద్ సమస్య విషయసంబంధముకాని బాల్ విక్రమ సంబంధముకాని కాదు. ఇదిపన్నుల నిరాకరణముగాదు. ఇది ప్రభుత్వ ఆక్రమ విధానమునకు వ్యతిరేకముగా ప్రజలుచేయుచున్న పోరాటము. రహితుల కోరికలు పరిపూర్ణముగా నున్నవని వయోనిరు వర్తికగూడ తలచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు యీసరపమైన కోరికలకు సమ్యగిందినయెడల సమస్య పరిష్కారమగును. లేదా యీసరపాకర దేశమును అన్ని పక్షములు, అన్నివర్గాలూ బాగ్దాద్ రహితులకు చేదోడువాదోడై నడచెదరు. బాగ్దాద్ రహితులు పూర్వజన్మపోరాటమున ధీమనిత పరిగణింపబడుదురని యితడు నుడిచెను. (ప్రీ ప్రెస్)

నాగపూర్, జూలై 16:—వృద్ధులకాద కంజ్రాగారు సేవ జమ్నావాల్ బజాజ్ గార్లతో వారాధ మైసమై చల్లెను. (ప్రీ ప్రెస్)

అసభికార విచారణ సంఘము

బాగ్దాద్, జూలై 16:—బాగ్దాద్ అసభికార విచారణ సంఘము మరల ఆదివారమునాడు 12 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. అనేకమంది సభ్యులు వాక్యాలనువినిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు విచారణ పూర్తియయెను. సాయంత్రము పట్టులు బొంబాయికెచ్చిరి. నివేదిక కర్వరలో వెలువడగలదు. (ప్రీ ప్రెస్)

సత్యపాల్ గారి యభిప్రాయము

ప్రజలు పర్యవేక్షణ అవలముగాను సింహము వలె ధైర్యముగాను ఉన్నారు

లాహోర్, జూలై 16:—గోమలచంద్ నారంగ్ గారి నూచనలు బాగ్దాద్ ప్రజలగౌరవమునకు భంగకరముగానున్నవనియు, సమస్య పరిష్కారమునకు యంతర్యకవది గౌరవమును పోగొట్టుకొనుట యుచితముకాదనియు ప్రకటించుచు పత్రికలు యిట్లు ప్రాయముచున్నాడు.

సమస్యపరిష్కరించుటకు దాక్షిణ్య సాహెబుగారింత త్వరకడబయ్యెనో నాకు తెలియవచ్చుటలేదు. బాగ్దాద్ ధీమతులు అనిపింపలేదు. సంధికై త్వరకడబయ్యెను. వారికి కిత్తిగట్టు నూచనలుగూడ యేమియు కనబడటలేదు. వారు ధైర్యముతో పర్యవేక్షణవలెను, మృగరాజువలె ధైర్యముతోడను ప్రవర్తించుచున్నారని. బాగ్దాద్ ధీమతులు వాచానిరవలె నేయి సాహెబుగారు తలచినవో వారు చాల పారబడినారని చెప్పవలసియున్నది.

బాగ్దాద్ సమస్య మునుకు పూర్వజన్మ చేశారు. కాని పూర్వజన్మమును మార్చుచున్నామని. నిరాయుధులగు ప్రజలు వికమత్వముగానుండిన నెట్టికార్యములు చేయగలరనిరూపించినాను. ఈ సమస్య పరిష్కారము కాకుండ దేశములో కఠిభాగమునకు వ్యాపించిన నెంతబాగుండును. మన దేశములో కఠిభాగమునకు ధీమతులు బయలుదేరి పూర్వజన్మ ప్రయత్నముతో తమ ప్రాణముల వాచుకొనెదిన నెంతబాగుండును. (ప్రీ ప్రెస్)

సరభాదేవి చౌదరాజ్ గారి యభిప్రాయము

లాహోర్, జూలై 12:—ప్రీ ప్రెస్ విలేజ్ లో సరభాదేవిగారి కింది సంభాషణ నొసంగిరి.

కొంతకాలము కింది బాగ్దాద్ లోనే భారతస్వరాజ్య ప్రయత్నము భగ్నుమయ్యెను. మరల నీత్యత్రేయనే నిరయత్నము ఫలించినది. ప్రజలత్యాగమే భారతదేశభావి సాధాగ్య కారణము. త్యాగములేకపోవుటవలననే ఆంగ్ల పరిపాలనలో భారతీయులు అధిక నిత్యులవలన, ఆకలిబాధలవలన బాధపడవలసివచ్చినది. మనస్థిమములకు కేవలము పాలకులుమాత్రమే కారకులనిచెప్ప వలెలేదు. మనమును బాధ్యులమే. ఒక్కతాలూ కాప్రజలైనను తమ అవసరమును విడనాడి తీవ్రప్రయత్నమునకు గడంగుట దేశ ప్రేమమును గూచించుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్)

స్టేట్స్ మెన్ ప్రధాన వ్యాసము

ప్రతిష్ఠకన్న వ్యాయమెక్కువ అవసరము

కలెక్టరేట్, జూలై 17:—బాగ్దాద్ సమస్యవిషయమై ప్రధాన వ్యాసము ప్రాయము స్టేట్స్ మెన్ కలెక్టరేట్ యిట్లు ప్రాయముచున్నది.

సెమన్ సంఘ నియమకమకన్నను, సంఘమునకు సాయముచేయుటకు కావసర్యుల సెమన్ కొనుటకన్నను, బాగ్దాద్ సమస్య అనేక మడుగులు ముఖ్యమైనవి. గాంధీగారు రాజకీయరంగమునుండి తొలగినను అతని చిన్ని శ్రేణు స్వరాజ్యపోర్టీ వారిబలమునంతయు నతిక్రమించగల కక్షగలది. ఆంగ్లేయులు గాంధీగారిని సరిగా గ్రహించలేదు. గాంధీగారి యీ ధ్యానిక తత్వము వారికి విపకటపుట్టించినది. కాని వారి కరని యందు గౌరవము లేక పోలేదు. గాంధీగారు ప్రభుత్వనిరంతర విధానమునకు అడ్డుతగిలి, రహితులవత్తుమును పహించుటవలన ధర్మము వారిపక్షమున నున్నదని స్పష్టమును సంగతి సందర్భములను తెలియక గాంధీగారు దేనితోను ప్రవేశించెను. బాగ్దాద్ సమస్య యావద్భారత సమస్య కాకుండుటకై నిల్లభివాయి, ప్రభుత్వము చాల ప్రయత్నము చేసిరి. ఇది పశ్చులను నిరాకరించుటకు కాదనియు, స్థానిక సమస్యనియు స్పష్టపరచిరి. మాకు బల్లెక్ హెడ్ ప్రభుత్వగారి యెడల నమ్మకము లేదు. సామాన్య జనులలో సెమన్లను అతనికి రవములేదు. కాని మాకు నైసరాయగారి యందును వెస్టింగ్ హౌస్ గారియందును నమ్మకముగలదు. వారిప్పుడు సిద్ధులలో ప్రతిమిమమున్నాడు. వారికేమియు అడ్డుకులులేదుగాక! తప్పులొప్పుకొనబడినవి మొదట ప్రతిస్థితుల ప్రకారము వస్తులువనూలుచేయవలెను. తరువాత ప్రతిష్ఠాసంగతి చూచును. ఈదేశములో ప్రతిష్ఠకన్న వ్యాయము యెక్కువ అవసరము.

బొంబాయి మిల్లుల సమై

బొంబాయి జూలై 16:—మిల్లు యజమానులలో కొందరు తమవ్యాపారము చేదోడువుచున్నదని భారతాద్యక్ష పక్షకు పక్షముచేయవలసిన భారీ ఆర్డరు సమై కలుగుచున్నదనియు ఆకురకడుచున్నారని. పనివాండ్రుజీతములను తగ్గించియుండుట వలన యీసమైచేయబడినందున తిరిగి సమైజరగక పూర్వము అమిల్లులో ఉండిన నిందుజీతములనే యిచ్చెదమని గడకుని మిల్లుదారులు ఆకురకవల్ల అంగీకరించుచున్నారని. గానిమిల్లిన మిల్లుదారులు కొందరు నిందుజీతములనిచ్చుట కంగీకరించుటలేదు.

సమైజరగకయకులను నింజకరుగారుమాత్రము సమాధానపడటలేదు. మిల్లులపనివాండ్రుందరికిని అనగా అన్ని మిల్లులలోను నిందుజీతములిచ్చుటకు మిల్లుయజమానులందరును అంగీకరించవలయునేగాని కొందరు మిల్లుయజమానులు మాత్రము ఇందుల కంగీకరించి మరికొందరు యజమానులంగీకరించని యెడల సమైదారులలో కొందరు సమాధానపడి మిల్లిలి న వారు సమై సాగి యుటయ సంభవమని నింజకరుగారు చెప్పిరి.

సమైదారులందఱను ఏకగ్రీవముగా ఒక్క మాటమీద నిలువబడవలయునని సమైదారులను నింజకరుగారు హెచ్చరించిరి. (ఆ. ప్రెస్)

బొంబాయి కాన్వోకేషను సంస్థిప్రయత్నములు

బొంబాయి మిల్లుల సమైకు కాంతిపరమటకై యొక సమాధాన సంఘమును నియమించవలసి బొంబాయి కాన్వోకేషనువారు రేపు సభచేయుచును. (ఆ. ప్రెస్)

జమ్మదుపూరు సమై

జమ్మదుపూరు, జూలై 16:—పనివాండ్రు చాలామంది ఒక వివరముకంటే ఇంకొకవివరము ఎక్కువగా వచ్చుచున్నాడు.

కాని పనివాండ్రు పనిలోనికి రానీయకుండ సమైదారులు సాత్విక నిరోధము చేయుచున్నాడు. 16 మందిసాత్విక నిరోధులు ఆరెప్పుచేయబడిరి. ఇందులో 8 గురు స్త్రీలుకలరు. ఆ. ప్రెస్.

ఇవటి తాతాకంపెనీ ఇనుప ఫ్యాక్టరీల ధైర్యమును అధ్యక్షులును శీటి ఉదయం జమ్మదుపూరు వచ్చిరి. ఆ. ప్రెస్.

అమకమునకు

ఒక డబుల్ బారెల్ మజ్జల్ లోడింగ్ 12 బోరుల మిక్కిలి మేలైన తుపాకి లండనులో నున్న జే మాన్ టా అందుకో వారిచే తయారుచేయబడినది. మామూలు ధర రూ. 175. తగ్గించబడిన ధర రూ. 100.

స్పెస్సర్ అందుకో. లిమిటెడ్ ముద్రా.

ఏమగును?

శంకరాచార్య

దేశదృష్టినింతను ఎక్కువగా నాకర్షించుచున్న ప్రశ్న, బాబ్బోలీ ప్రశ్న యనుటకు సందియము లేదు. అధికారులు, అనధికారులు గూడ యీ విషయము యోచించుచున్నారు. బొంబాయి గవర్నరు గారు సిన్హానుండి బయలుదేరిరి. రేపటిదినము వీరు సూరతులో దిగి, పండ్లెండుమంది గల రాయ బారమునకు దర్శన మిచ్చెదరట. పటేలుగారితో వీరు సంప్రదించెదరో లేదో తెలియదు. ప్రాయశః ప్రతిష్ఠ వీరిని బాధించునేమో చూడవలయును. స్థానికాధికారులతో వీరు చర్చించెదరట. నిన్నటి రోజున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గూడ బాబ్బోలీ పరిస్థితులగూర్చి యోచించినట్లు దెలియుచున్నది. బొంబాయి గవర్నరుగారును, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును గలసి స్థితిగతులను చర్చించినట్లు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఉభయలమధ్య ఏకీభావము చాల వరకు గుడిచెనట. పర్యవసాన మెట్లుండునో తెలియదుగాని, గాంధీమహాత్ముడు సవజీవను పత్రికలో వ్రాయుచు, ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధప్రయోగమున కాయత్తు లగుచున్నారనియు, వారు జప్తులను విరమించుటకు కారణము తీవ్ర నిర్బంధములకు సంసిద్ధులగుటకే యనియు, సత్యాగ్రహవలంబు లందుచే తమ ప్రతిష్ఠలను విడనాడక స్వధర్మమును నిర్వహింపవలయుననియు, బోధించుచున్నాడు. మహాత్మునకు దెలిసినవార్త నిరాధారముగాదని, తైముని ఆఫ్ ఇండియా విలేజుకుడు ప్రచురించిన వార్తల బట్టి గ్రహింపవచ్చును.

బొంబాయి గవర్నరుగారింత త్వరితముగ సిన్హా కేలబోయిరని, యితడు వితర్కించెను. ప్రాయశః రాజప్రతినిధిగారే వీరిని పిలిపించియుండురని, యితని యుద్దేశ్యము, సిన్హా పయనమునకు మూడు కారణములు సూచించబడినవి. బాబ్బోలీ పన్నుల నిరాకరణము అఖిలభారత సమన్వయముగ చున్నది. ఇతరచోట్ల గూడ యిట్టి సమన్వయము చుచినవి. దీనిని సాగనిచ్చుచో, అసహాయోద్యమము మరల తలయెత్తునేమో ననుభవముచే, బొంబాయి గవర్నరుగారు నిజస్థితినింతను ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి దెలుపదలచిరట. రెండవకారణము తమ ప్రతిష్ఠకు భంగకరముగాని పరిష్కారము గూర్చి యోచించుట. రయతుల ఆందోళనకు ప్రభుత్వమువారు లొంగినట్లు, కనుపింపగూడదు. అయినను, వారి నేదియో యొక విధమున తృప్తిపరుపవలయును. ఇందుకై బొంబాయి గవర్నరుగారు కొన్ని సూచనల గావించి, వానికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమును బడయుటకు, వెదికిరని తైమునిలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు.

రాజప్రతినిధిగారి సూచనల నామోదించుచో, వానిని బాబ్బోలీ రయతులకు గవర్నరుగారు దెలిపెదరట. రేపటిదినము జరుగు సంప్రదింపులో గవర్నరుగారి పరతులు వెలువడును. వానిని రయతులంగీకరించెదరో లేదో, పరతుల స్వభావమును గాంచినగాని చెప్ప వీలులేదు.

మూడవకారణ మింకొకటి సూచించ బడినది. బాబ్బోలీ రయతులు గవర్నరుగారి పరతుల సంగీకరింపని యెడల, అవలంబించ దగిన మార్గ మేమని గవర్నరుగారు రాజప్రతినిధిగారి నడుగ దలచిరట. వల్లభాయి పటేలుగారి విప్రజాల్పికశక్తి తగ్గనిచో, లా ఆర్డరును రక్షించుటకు ప్రత్యేకపోలీసు దళమునో సైనిక దళమునో పంపెదరని తైముని విలేజుకుని నమ్మకము. దీనిసాధక బాధకముల గూర్చి గవర్నరుగారు, రాజప్రతినిధిగారును చర్చించియుండురట. వైయూహాశాసనానుచో, ఒకవిధముగ సైనిక శాసనము అమలులోనికి రాగలదు. ఆపిమ్మట పరిస్థితు లెట్లు లుండునో, యూహింప వచ్చును. గోటి తోపోవునది గొడ్డలితో పోవలసి వచ్చునట్లు, రయతులడిగిన స్వల్పపుకోర్కెను సఫలపరుపక, అనవసరార్భాటముల గావించి, గోరంతలు కొండంతల సేయుట, బొంబాయి ప్రభుత్వమునకు ఏమాత్రము పాడిగాజాలదు. కాని, దురదృష్ట వశమున అధికారుల కిట్టిమార్గములు రుచించునట్లు, సామ్యమార్గములు రుచింపకున్నవి. ఇప్పటికయినను బొంబాయి గవర్నరుగారు అధికారపరిస్థితుల నతిక్రమించి, సక్రమపథము ద్రొక్కెదరని యూహింప వచ్చును. బొంబాయిగవర్నరుగారికి, బాబ్బోలీ స్థితిగూర్చి నిజ సందర్భములను క్రిందిఅధికారులు దెలుపలేదని తెలియుచున్నది. ఎప్పటి కప్పుడు అంతయు తిన్నగ జరుగుచున్నదని తెలుపుచుండిరట.

ఈ కారణముచేత నయినను, బొంబాయి గవర్నరుగారు అధికారుల హితవును పెడచెవిని బెట్టి, ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుట వివేకము. ప్రహందోళనకు లొంగుట దోషముగాజాలదు. ఇతర దేశములలో నిది ఘనతయని కీర్తింపబడుచున్నది. హిందూదేశమునం దటుగాక, ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుచుట లోపముగ పరిగణింపబడుచున్నది. ఇట్టి దురభిప్రాయము తొలగినగాని, పరిపాలనము సక్రమమార్గముల ద్రొక్కభాదు. బొంబాయి గవర్నరుగారు రేమాత్రము దూరదృష్టి జూపెదరో, త్వరలో చెలియగలదు. సర్ అబ్దుల్ రహిమాంగారు చెలిపినట్లు, ఎనుబదివేలమంది ప్రజ లింతటి యవస్థల పడుచు, త్యాగములగావించుచు, సక్రమ విచారణ జరుగవలయునని గోరింతమాత్రముననే ప్రభుత్వమువారు రందుకు సమ్మతించి యుండవలసినది. ఇంకను వెనుకముందాడుట, రహిమాంగారికి కడు విచిత్రముగ దోచుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారు రాష్ట్ర వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగజేసికొనవలసిన సందర్భ మేదయిననున్నచో, అది బాబ్బోలీ ప్రశ్న యే. బాబ్బోలీ రయతులు, ఇండియాదేశపు "హంపుడెను"లని, పండిత హృదయనాథ కుంజ్రాగారు నుడివిరి. హిందూదేశ చరిత్రయందు, వీరు నూతనాధ్యాయమును కల్పించుచున్నారు. భారతీయుల స్వరాజ్య సంపాదనార్హత, బాబ్బోలీ రయతులద్వారా వెల్లడియగుచున్నది. వీరి యుద్యమమునకు విజయము గలుగుగాక యని, అన్ని పక్షముల

వారును ఏకగ్రీవముగ కోరుచున్నారనుట నిశ్చయము.

జాతీయవాదుల సమావేశములు

ఈ సమయమున, జాతీయతాభిమానములను రాజకీయ వ్యవహారములలో జోషింపక, దేశభక్తినే ప్రధానముగ భావించి కృషిచలువగల జాతీయవాదులు ముందుకు రావలయును. ప్రత్యేక సాంఘికవాదులు ముందుకువచ్చి, జాతీయజీవనమును కలుషమొనర్చిరి. దేశభక్తిని మంటగలిపిరి. స్వరాజ్యమును దూరమునకు బారద్రోలిరి. విదేశ పరిపాలనమును బలపరచిరి. విదేశీయులకు సంతన మొనగూర్చి వారి ప్రాబల్యము సధికము గావించిరి. ఇందువలన గలిగిన హాని ఎల్లెడల సువ్యక్తముగుచున్నది. దేశమునకు స్వాతంత్ర్య సిద్ధి అత్యవసర మగుచున్నతేరి, బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు, హిందువులు మహమ్మదీయులు కొరగాని విషయములకొరకు పోరాడుచున్నారు. స్వరాజ్యము లభించిన పిమ్మట, ఎవరి కెన్ని పాళ్లు రావలయునని వాదించుచున్నారు. హిందువులభీతిచే మహమ్మదీయులును, మహమ్మదీయుల భీతిచే హిందువులును, సై మ ను క మి ష ను బ హిష్కారమును విడనాడి తత్సంఘమునకు తోడ్పడి దేశావమానమును పెంపుజేయ సంసిద్ధులుగ నున్నారు. పంజాబులోను, బెంగాలులోను జరిగిన దుస్సంఘటనల కిదియే కారణము. ఇంతటితోబోక, దేశమున కింతలో స్వరాజ్య మక్కర లేదనియు, బ్రిటీషు ఉద్యోగులే కలకాలము పరిపాలింపవలయుననియు, తెలుపుటకు వీరు వెనుదగ్గట లేదు. ఇట్టి సాంఘికవాదులు తమహద్దుల నతిక్రమించి, దేశానిష్ఠమునకు హేతు భూతులగుటచే, వీరి సంచలనమున కడ్డుదగుట ప్రాజ్ఞులెల్లర విధియగుచున్నది. దేశభక్తియందు అన్ని సంఘముల వారిని లీనము చేయుట అత్యవసర మగుచున్నది. ఇట్టి దృష్టితో పరికించిన, తిరునల్వేలి జాతీయవాదుల సమావేశము నేర్పరచినవారిని, దేశమభినందింప వలయును. సుప్రసిద్ధ బ్రాహ్మణేతర నాయకులగు డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారును, చిదంబరం పిళ్లగారును యీ విషయమున నాయకత్వము వహించి కృషిచలుపు చున్నందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. ఈసభవారు బాబ్బోలీ సత్యాగ్రహమును ఆమోదించి, సైమను కమిషనును బహిష్కరింప తీర్మానించిరి. ముత్రిపదవుల సంగీకరించినవారి చర్యలను నిరసించిరి. సెలెక్టుకమిటీ నిరూమకమునకు అనుకూలముగ వోటుజేయవలదని, శాసనసభ్యులను గోరిరి. కద్దరు, విదేశవస్తు బహిష్కారము మున్నగు విషయముల గూర్చి తీర్మానముల గావించిరి. జాతీయసఖ్యమును బలపరుప గోరిరి. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడవలయునని, వరదరాజులు నాయుడుగారును, చిదంబరం పిళ్లగారును సభికులను ఎచ్చరించిరి. వంగదేశ విభజన సమయమున తిరునల్వేలి మండలము స్వరాజ్యసంపాదనకై విశేషోత్సాహముతో పాటుబడెను. ఇక ముందు గూడ, అటులనే పాటుబడి, తిరునల్వేలి తన కీర్తిని నిలుపుకొనునని నమ్మెదము. స్వరాజ్యసందేశమును, వరదరాజులనాయుడు ప్రభృతులు అన్ని మండలములలోను వ్యాపింపజేసి, సాంఘిక జైషమ్యములను బారద్రోలేదరు గాక.

నైమనుకమును బహిష్కారము

మద్రాసు క్యాతలిక్కులు నైమనుకమును బహిష్కరింప నిశ్చయించినది నెన్నటిదినము తెలిపి యుంటిమి. ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారి విషయమున నాయకత్వము వహించుట శుభచిహ్నము. కలకత్తా మార్వారి వర్తకసంఘమువారు నైమను సంఘమును బహిష్కరింప తీర్మానించినది నేటివార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఈనిధమున అన్ని సంఘముల వారును, దేశాభ్యుదయమునకై తోడ్పడుట యత్యవసరమగుచున్నది. మద్రాసు క్యాతలిక్కుల నిర్ణయము గాంచి, మద్రాసుమెయిలు ప్రతిక విభ్రాంతి జెందుచు, ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారిని నిరసించుచున్నది. రోమను క్యాతలిక్కులు స్వల్పసంఖ్యాకులనియు, ఇట్టివారు బహిష్కారము నామోదించుచో పెద్దసంఘములవారి చేతులలోబడి నష్టపడెదరనియు, క్రైస్తవసంఘమువారిట్టి దుష్టతలంపులచే ప్రేరితులు గాగూడదనియు, జాతీయవాదమనునది అర్థము లేని కేకయనియు, అందుచే స్వసంఘక్షేమమును క్యాతలిక్కులు ముఖ్యముగ పాటించవలయుననియు, యీ ప్రతిక నలహా నిచ్చుచున్నది. స్వల్పసంఘముల స్వార్థచింతలను పురికొల్పి, దేశాభ్యుదయమున కివి యడ్డు పడునటుల జేయుట, ఆంగ్లో హైందవ ప్రతికలకు పరిపాటి యయినది. ఇట్టి యెత్తులకు క్యాతలిక్కులు లోనుగాక తమ పట్టుదలను తుదివరకు విడువకుండుట శ్రేయస్కరము. రాజోపు మదరాసు శాసనసభలో సెలెక్టుకమిటీతీర్మాన మంగీకృతము గాకుండునటుల, వివిధ పక్షములవారును ప్రయత్నింప వలయును. వెనుకటి బహిష్కార తీర్మానమును రద్దు జేసికొనుట కన్నను, మదరాసు శాసనసభకు ఎక్కుడు అవమాన ముండబోదు. ఈసందర్భమున ఇంకొక ప్రశ్న యుదయించు చున్నది. శాసనసభ వారొకమారు బహిష్కారము నామోదించిన పిమ్మట, మరల నాప్రశ్నను గూర్చి చర్చించుటకు వీలు గలదా? ఈ సందేహము, మద్రాసు శాసనసభలోను, కేంద్ర శాసనసభలోను గూడ నుదయింపనున్నది. ఏడాదివరకు, మరల నప్రశ్నను చర్చింప వీలులేదని, నిబంధనలు దెలుపుచున్నవి. అందుచే భారతశాసనసభలో నుపపాదించ దలచిన సెలెక్టుకమిటీ తీర్మానమునకు చోటుండునా యని, ఇంగ్లీషుమెనుప్రతికా సిస్టా విలేఖకుడు వితర్కించుచున్నాడు. సంస్కరణ శాసనపు నిబంధనలకు అపార్థముల గల్పింప దలచిన దప్పు, ఇందు కవకాశ ముండజాలదు. గౌ. పటేలుగారి రీవిషయమున సరియగు నిర్ణయము గావించెద రని నమ్మెదము.

అమెరికా : యుద్ధబహిష్కారము

ఈ యుద్ధ బహిష్కారము గూర్చి అమెరికా కార్యదర్శి సూచించిన ఏర్పాటులను, ప్రాన్సు, ఇటలీ జర్మనీదేశము లామోదించినవి. ఇంగ్లండు తన ఆమోదము నికను బంపకపోయినను, ఆమోదించుటకు సిద్ధముగనున్నది. ఛోబర్లేనుగారి ప్రాయములే కెల్లాగుగారి సూచనలలో పొందుపరుపబడుటచే, పూర్తి కెట్టి యభ్యంతరముండదని, అబ్జర్వరు ప్రతికా విలేఖకుడు చాటుచున్నాడు. దీని యర్థమేమి? స్వరక్షణపేరుతో యుద్ధముల నలుపుటకు వీలుండు సంతకము, ఏజాతిని కెల్లాగుగారి పిడంబడికల

నామోదించుటకు అభ్యంతర ముండజాలదు. స్వరక్షణార్థమని సామ్రాజ్య రక్షణార్థమని మున్నగు కారణముల జూపి యుద్ధములలో దిగుటకు సాకార్యముండునంతవరకు, ప్రపంచ శాంతి గుదురుట దుర్లభము. నామమాత్రపు సంతకములవలన నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండజాలదు. బ్రిటీషు హోంమెంబరుగారు సర్ జాన్సను హిక్కుగా రొక్కనత్వమును మాత్రము నుడివరి. హృదయముతో గాక, కలముతో మాత్రమే సంతకము జెట్టిన ప్రయోజన ముండదని. ఇప్పుడు పెట్టబోయేది సంతకములు, కలముతో పెట్టునవి గాని, హృదయముతో పెట్టునవి గావని ఎంచవచ్చును. కాని, ఇంగ్లండు సూపిన్ విశాలమార్గమును ఇతరజాతులను సరింపనియెడల, పడంబడికలు నిరుపయోగములగునని, సర్ జాన్సనుగారు చెప్పిన నుడువులు, స్వాభిమానపూరితములని తోచును. ఇంగ్లండు ఆదర్శ ప్రాయముగ ప్రవర్తించుచున్న దనుట కేవలము అతిశయోక్తి. ఇటులనే, ప్రతిదేశమువారును తామొక్కతేమీ శాంతిపథము ద్రొక్కుచున్నారమని, గర్వపడుచున్నారు. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున ఇతరజాతులను నిందించుటకు మార్గము, ఎవరికివారు ఆత్మపరీక్ష గావించు కొనుట ముఖ్యవశ్యకము.

హైకోర్టుల చట్టము

బ్యారిస్టరులకును హైకోర్టు వకీలులకును గల భేదమును తొలగించుట కుద్దేశింపబడిన హైకోర్టుల చట్టము క్రొత్త యిబ్బందుల గల్పించుట శోచనీయము. సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులకు ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవి నొసగుటకు, క్రొత్తచట్టమవకాశమిచ్చుచున్నది. ఈ విషయమై లజపతి రాయగారు రాజోపు భారత శాసనసభలో చర్చగావించెదరు. వివిధ రాష్ట్రములలో నీవిషయమై అసంతృప్తి వెలువడుచున్నది. బొంబాయిలో నిన్న జరిగిన అసమ్మతి సభలో, అన్ని సంఘములవారును పాల్గొనిరి. సర్ జోసెఫ్ గారు క్రొత్తమార్పును నిరసించుచు, కార్యనిర్వాహకశాఖను న్యాయశాఖ నుండి విడదీయు ప్రయత్నమునకు క్రొత్త ఏర్పాటు భంగము కలిగించునని పలికిరి. సివిలు సర్విసు యుద్యోగి, తగినంత స్వాతంత్ర్యము చూపజాలదని, వీరి యుద్దేశ్యము. క్రొత్తమార్పు అమలులోకివచ్చుచో, న్యాయ నిర్వహణమునందు ప్రజల విశ్వాసము పూర్తిగ తగ్గునని, సర్ చిమకాలాల్ సెతల్ వాడుగారు స్పష్టపరచిరి. కాని హిందూదేశాభిప్రాయమును గౌరవించి, పార్లమెంటుసభవారు హైకోర్టుచట్టమును అనుకూలముగ మార్చెదరని, తలంపజాలము.

వ్యవసాయము: జనబాహుళ్యము

వ్యవసాయ విచారణ సంఘమువారి రొకవిత సంగతిని తమరిపోర్టులో దెలిపిరి. తాము సూచించిన మార్పులు అమలులోనికి వచ్చుచో, ప్రజలజీవిత ప్రమాణ మతిశయించు ననియు, వారు సుఖముగ కాలము గడుప గలరనియు, విచారణ సంఘము వారు నమ్ముచున్నారు. కాని, ప్రజలసంపదతో బాటు, జనసంఖ్యగూడ అధికమగునెడల, నేమియు లాభము గలుగదని, వీరు స్పష్టపరచు చున్నారు. ఇప్పటిజనసంఖ్యయే నిలుచుచోమాత్రమే, వ్యవసాయ సంస్కరణములవలన లాభముండునట. అటులగుచో, సంతానమును నిరోధింప వలసియుండును. అందుకుగూడ, ఏర్పాటుల జేయవలయునని, వ్యవసాయ సంఘమువారి తలంపు గాబోలు. ఇండియను చున్నది. భూములు బాగుగ పండు కొలదియు, ప్రభుత్వమువారు సిస్టులను ఎచ్చుజేయుచో గూడ, రయితుల స్థితి చక్కబడ జాలదు. ఈసంగతి ఎల్లర అనుభవమునందున్నది. రయితులు బాగుపడకుండుటకు, పన్నులను విసిరి పద్ధతే కారణమని, తేటతెల్ల మగుచున్నది. సెటిల్మెంటు ఏర్పాటులు రయితులను కృంగ దీయుచున్నవి. వ్యవసాయ సంఘమువారి సంగతిని కనిపెట్టక, గాలిలో మేడల గట్ట యత్నించిరి.

య సంస్కరణములవలన లాభముండునట. అటులగుచో, సంతానమును నిరోధింప వలసియుండును. అందుకుగూడ, ఏర్పాటుల జేయవలయునని, వ్యవసాయ సంఘమువారి తలంపు గాబోలు. ఇండియను చున్నది. భూములు బాగుగ పండు కొలదియు, ప్రభుత్వమువారు సిస్టులను ఎచ్చుజేయుచో గూడ, రయితుల స్థితి చక్కబడ జాలదు. ఈసంగతి ఎల్లర అనుభవమునందున్నది. రయితులు బాగుపడకుండుటకు, పన్నులను విసిరి పద్ధతే కారణమని, తేటతెల్ల మగుచున్నది. సెటిల్మెంటు ఏర్పాటులు రయితులను కృంగ దీయుచున్నవి. వ్యవసాయ సంఘమువారి సంగతిని కనిపెట్టక, గాలిలో మేడల గట్ట యత్నించిరి.

నైమను సంఘబహిష్కారము.

క్యాథలిక్ ఇండియనుల తీర్మానము.

గత ఆదివారమునాడు బార్మింగ్టన్లో ఆర్. ఎస్. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియగుగారి యధ్యక్షతక్రింద చెన్నపురి ఇండియను క్యాథలిక్కులు పెంటుగే బ్రిటులు హైమాలు నందు సమావేశమైరి. సభకు చాలమంది ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. నైమను కమిషనుపట్ల నీ సంఘపు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులలో కొందరి సహకారపు టుద్దేశమున ఖండించుచు నుపన్యాసము లాసంగబడెను. ఈక్రిందితీర్మానములు ఆమోదించబడెను.

1. ఈసంఘపు జనరలు బాడీతో నాలోచించుకండ యాసంఘకార్యనిర్వాహకసభ్యులు నైమను సంఘమునకు బంపిన మెమోరాండమును యీ సభవారు ఖండించుచున్నార. ఆమెమోరాండము కాన్వోకేషను పద్ధతి నది కాదనియు, యీ సంఘమువారిందుల విషయముల కంగీకరించరనియు నీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
2. భారతీయులపట్ల బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న యన్యాయముల భారతీయ స్వయంసిద్ధ యాధికారము, వారి జన్మకును భారతజాతీ యాధ్యమమును నశింపజేయుటకు ప్రభుత్వమువారు గావించుచున్న ప్రయత్నములను మున్నగునానిని గురించి యాలోచించి యాసభవారు నైమనుసంఘ బహిష్కరణము నెల్ల వేళల నెల్లవిధములను కొనసాగ జేయుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

మైసూరు విశ్వ విద్యాలయ కాన్వోకేషను

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు ఎడను ఇచ్చెదరు
సి. రామలింగారెడ్డిగారు రాజోపు ఆగస్టు 28 తేదీన మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ కాన్వోకేషను ఎడనుసంగట కాన్వోకేషనుబడిరనియు, ఆ యాన్వోకేషను రెడ్డిగారు అంగీకరించి రనియు తెలియచున్నది.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షత

మధ్య, సంయుక్త రాష్ట్రముల నియోమకము
లక్నో, జూలై 16:—సంయుక్త రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు సంఘముజరుగదన్న కాంగ్రెసు అధ్యక్షతకు నిల్లభభాయిపటేలు, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జనపాలిలాల్ నెహ్రూ గార్ల పేర్లను శిఫార్సుజేసెను.
జాగపూరు, జూలై 16:—మధ్యరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము (స్వరాజ్యపక్షమువారు రాలేదు) పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారిని ఏకగ్రీవముగ కాంగ్రెసు అధ్యక్షతకు ఎన్నుకొనెను.
శాసనసభలో ప్రస్తుతమున్న మంత్రులను డిస్మిస్ చేసి క్రొత్తవారిని నియమించవలెనని ఉపేక్షపట్టుటకుగారు ప్రతిపాదించ దలంచిన తీర్మానమును అధ్యక్షుడు నిరాకరించెను.
(ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

నూతన శాంతిశకము

సర్ జోయిన్స్ హిక్కుగారి విమర్శనము

లండన్, జూలై 15:—కల్లూగారి యుద్ధబహిష్కరణ ప్రకటన బాడంబడిక (బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు చిట్ట పట్టు త్తరమును తయారు చేసి దొంగిలించును ప్రభుత్వముల కంపునున్నా రు. శత్రు ముఠివర్గము ధ్రువపరిచినవెంటనే బ. పెదరు. విదేశ వాషింగ్టనుకు ఈ వార్తలు బం పెదరు.

దొంగిలించునటు చాంబర్లెనుగారి శిఖణ్ జెప్పిన తత్వ మును ఆమోదించినదియు ఈ శిఖనంపులు లా. ధనునియు అ బ్లవర్గము పరికరానిశేఖరి దొంగిలించునాడు. సవరణజేసి బ్రిటిష్ వారు కొరిన సంగతులతో తేర్చి కల్లూగారి రచిన శిఖన (బ్రిటి షువారు సరికము చేసెదరు).

(గ్రేటు బ్రిటను గూడ ప్రాంత, జర్మనీలకు వినదీయక కల్లూగారి బడంబడికను కలముతో సంతకము చేయటంతో తృప్తిపెందక హృదయముతో జేసెదరు సర్ జోయిన్స్ హిక్కు గారనిరి. తేనివో ప్రయోజనములేదనిరి బ్రహ్మాండమును సైనిక వైమానికదళముల నందుకొనుదు యుద్ధము జేయదలచుకొన లేదనుట యసంభవము. అంతర్జాతీయ పోలికలు కావలి నిమిత్తము అందరును తగినంత సైన్యమును నాకాదళమును యంచువలసినదే. యుద్ధము ఎంతమాత్రము అక్కరలేదని బడంబడికను సంత కము చేయుచు ఒకవంక గొప్పసైన్యములను ఏర్పాటుజేయుట బూటకముగను. అందుచే గ్రేటుబ్రిటనువలె ఇతరజాతులగుడ తమ సైన్యమును తగ్గించవలసినది.

సర్ జేమ్సువ్లానుగారు 728 పర్యాయములు అట్లాం టికు సమద్రప్రయానము గావించెను. అట్లు 10 సంవత్సరముల నుండి చేయుచు సపుతాంప్రకృత నాక కేయముతో, వైద్యాలయము జేరినవెంటనే మెదడులో రక్త నాళములు తెగి చనిపోయెను.

ల్యూబ్రెడారులో మత్సరచారము నిమిత్తము 25 సంవ త్సరములు పనిచేసి దాక్టరు గ్రెగ్గుగారిని సాహసభాముడు గౌరవించెను. ఆచ బీతను మతగురువు, శస్త్రవికల్పకుడు, ఉపా ధ్యాయుడు, శావికడుగను, మేజిస్ట్రేటుగను ప్రవర్తించుటకు అధికారము నిచ్చిరి.

రైలు డీకొనుట

10 మంది చనిపోవుట 25 గురు క్షతగాత్రులగుట మ్యూచివి, జూలై 16:—మ్యూచివిలో రెండు ఎక్సు ప్రెస్ రైల్వే డీకొన్నందున అధమము 10 వందల చనిపోయి యుండుననియు 24 గురు క్షతగాత్రు లగుదుననియు దెలుపు చున్నాడు.

చీనా సైనికగవర్నరుని జంపుట

హంతకుడు పట్టువడుట

మ్యంగుపా, జూలై 16:—చీనా తర్కిస్తాను సైనిక గవర్నరును 7 లేదని ఉరుమిస్సి దగ్గర ఎవరో కాల్చిజంపిరి. హంతకుడు పట్టువడెను. విదేశాంగమంత్రి అంగరక్షకుల తలతో జంపిరట. చీనీసలన చీనా తర్కిస్తానులో అల్లరి బయలుదేరు నేమాయని భయపడుచున్నది.

ప్రాంతో జర్మను బడంబడిక

రైనుప్రదేశమును ఖాళీజేయవలెననుట

మ్యూచివి, జూలై 16:—ప్రాంతో జర్మను సఖ్యత ఏర్పడుటకు ముందు పరాములు తత్కణము ఎట్టివరకును లేకుండ వైసుప్రదేశమును ఖాళీజేయవలెనని సోషలిస్టు పక్షమువారి జాతీయసభవారు తీర్మానించిరి.

మ్యూచూర్కులో చతురు వర్తకలసమావేశము జరుగును ఎంతగావలెనో అంత సరుకునే తయారుచేయు. మార్గములను నిర్ణయించెదగట.

కావలసినన్ని ఫ్రీజర్ ఫలహారము లొనర్చుకొనుడు

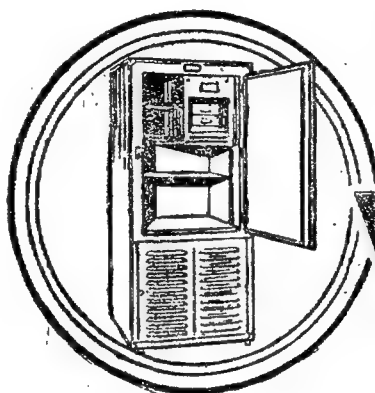
ఫ్రీజర్ ఎలక్ట్రిక్ రిఫ్రిజరేటర్. నిత్యము మీ స్వంత ఉపయోగార్థము కావలసిన మంచుగడ్డను మ్యా బులుగా రయ్యారొన్నాకొనవచ్చును.

ఆహారపదార్థములను, కుభ్రముగానూ, రుచికరము గానుంచు నట్లొనర్చును. వ్యయ మతిస్వల్పము.

శీతోష్ణస్థితి మార్పులకు భయముకెంద నవసరము లేదు. ఎంతవచ్చుని గాలి వీచినను, ఫ్రీజర్ కు కట్టి మార్పును గలుగదు.

FRIGIDAIRE
ELECTRIC REFRIGERATION

ఎలక్ట్రిక్ పవరు సప్లయిచే వనియొ నర్చుబడును. లేనిచోట్ల డెల్టా-టైట్ సెట్ నమర్చిన ఉపయోగించును.

VOLKART
ENGINEERS

బొంబాయి, మద్రాసు, లాహోరు, కరాచి రెన్ బెనెట్ అండు కో లిమిటెడ్ మద్రాసు. బెంగళూరు, సింకిందాబాదు టి. డబ్ల్యూ. డియర్, బెంగళూరు

వాత్ కాడ్స్ బ్ర బర్స్ ఏజెన్సీలు

రష్ బ్రాకు విలియంసుగారు

బ్రిటనుపరిపాలనము - భారత దేశము

లండన్, (మెయిలు) జూలై 20:—రష్ బ్రాకు విలి యంసుగారి రీట్లు డెయిలీ ఎక్సుప్రెస్ పత్రికలో వ్రాయుచు న్నార:—మనమందరము ఇండియాను బ్రిటను పోలియున్నదని అనుకొనుట అలవాటుయినది. 70,000,000 భారతీయులు 700,000 చరత్రమై రాష్ట్రములో తమ రాజులపాలనము లోనున్నారని మరచుచున్నారము. వీరినే మనము సంస్థానాధీశ్వరుల మనుచున్నారము సాహసభాముని తమకు పెద్దగ వీరు గర్వముగ అంగీకరించుచున్నార. కానివాడుగాని వారి ప్రజలు గాని క్రిటిషుప్రజలుగాడు. అనగా బ్రిటిషుపాలనములోనివారు గారు. వీరికి పార్లమెంటు కాపసములను జేయవలెను. సాహస భాముని ఉత్తరపుంగూడ వారిదేశములందు చెల్లవు.

ప్రతిసంవత్సరము ఇంగ్లాండుకు చాలమంది సంస్థానాధీశ్వరులు వచ్చెదరు. కొందరు సామ్రాజ్యపక్షులగుడను కొందరు తమరాజ్యకార్యములమీదను వచ్చెదరు. సామ్రాజ్యము క్లెట్లు లందు వారికి నిత్యాస మెత్తువ. కొందరు పరదానిమిత్తము, మనసంపలను కొనియాడుచుదురు. ఈసంవత్సరము వరేంద్ర మండలి స్థాయిసంఘముల సభ్యులందరూ గూడెదరు.

కొందరు పనిమీద వచ్చుచున్నార. మన ఇద్దోకి సు బంధించినది.

మన భారతవిషయములు కొన్ని తెలియవని దెలుపు టకు వీరు వచ్చుచున్నార. ఇంగ్లాండు ఇండియా జేనుమనకు సంబంధపాశములందు టవపరమని వీరి యభిప్రాయము మనము వారికి తోడ్పడితిమిని! ఆపాశములను వారు బలపరచెదమనుచు న్నార. అట్లుచేయగలరు. దానివలన భారతదేశమును చిత్కల లోనుండి తప్పించగలరు.

వారు సామ్రాజ్యము, భారతదేశము, పాశ్చాత్యుల జే నుమును ఆలోచించుచున్నార. కాని వారికి మనసహాయ మున పరము. 1857, 1914 లో మనము తోడ్పడినటులే ఇప్పుడుగూడ భారతీయుగజే సరమనుకొనుచున్నార. ఇండియా ప్రభుత్వ పరి పాలనము వారికినచ్చులలేదు. ఒకవంక క్రిటిషు ఇండియాను పాలించుచున్నార. మరొకప్రక్క బ్రిటను సంస్థానములకు మధ్యవర్తిగ పరిమర్చించుచున్నార.

ఇండియా ప్రభుత్వము బలమగు ప్రభుత్వము. మనకు గర్వపడవలసినది దుర్భరమగు ప్రభుత్వ పాధ్యతను,

భారమును నిర్వహించుటకు శక్తివంతులై ప్రయత్నించు చున్నార. ప్రత్యక్షమున ఇండియా ప్రభుత్వము బ్రిటిషు ఇండియా ప్రభుత్వము. ఈ ప్రభుత్వము బ్రిటిషు ఇండియా యభిప్రాయముతో ప్రవర్తించుచున్నట్లు సంస్థానాధీశ్వరులు వారి ప్రజలు అనుకొనుచున్నార ఒక్క బ్రిటిషు ఇండియాకే కావలెనను నటుల తమ విధానమును బ్రిటిషు ఇండియానే మన మునం దిడుకొని తయారు జేయుచున్నార.

బ్రిటిషు ఇండియా నిమిత్తము సంస్థానాధీశ్వరులను నిర్బంధించి వారు చేయు నవసరము లేకున్నను, వారిచేత కొన్ని పనులను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు చేయించుచున్నార.

సంస్కరణ పథిపథలన బ్రిటిషు ఇండియా ఆశయములే ముఖ్యమనియు సంస్థానాధీశ్వరులవిషయము లంత ముఖ్యము గావనియు అనుకొనుచున్నార. బ్రిటిషు ఇండియా రాచకీయ జేతల పక్షపాదీచే ఇండియా ప్రభుత్వము సంస్థానములకు ప్రతికూలముగ ఇండియాకు సంరక్షకరద్ధతి నిచ్చుచున్నార. సంస్థానాధీశ్వరులతో ఆలోచించుటలేదు. వారి పనులని బడ యుటలేదు.

ఇతర విషయములలోగూడ లవణము, ఎక్కుయిజా, రైల్వేలు, గనులు, ఆడవులు మున్నగు విషయములలోగూడ సంస్థానాధీశ్వరుల ప్రమేయము లేకుండగనే వారి కవకాశము నీయకుండగనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రవర్తించుచు న్నార. ఇంకను ఇట్టి వెన్నియొగలవు.

అయితే సంస్థానము లన్నిటిని కల్పనను బ్రిటిషు ఇండి యా పెద్దది. అంత పెద్దదేకము జేయుచును స్వల్పదేశమును సం స్థానముల ప్రత్యేకలాభము నిమిత్తము అరికట్టుట పాడిగాదు.

సంస్థానాధీశ్వరుల కిది తెలియను. ఇండియా భాగ్యో దయమునకు ఇండియా ప్రభుత్వముతో సహకారము సల్పుటకు సంస్థానాధీశ్వరులు సిద్ధమగునే యున్నార.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ప్రతిజ్ఞ ప్రకారము ఇండియా ప్రభుత్వము బ్రిటిషు ఇండియాను పాలించవలసినదేగాని సంస్థా నములను పాలించరాదు. ఇండియా ప్రభుత్వము, సంస్థానాధీశ్వ రుల ప్రతిఘటనల సామ్రాజ్యప్రభుత్వమును ఇండియా అత్యు యుండువలెను. బ్రిటిషు ఇండియా, సంస్థానములకు పరిబంధించిన విషయములను సామ్రాజ్యమునకు పరిబంధించిన విషయములను న్యాయముగ పరిష్కరించుట కిట్లుండవలెను.

ఇట్లున్ననే బ్రిటనులో స్నేహపాశములు బలపడు నను చున్నారా సంస్థానాధీశ్వరులు. ఇండియా భాగ్యోదయము గాంచగల దనుచున్నార. అన్ని పక్షములకు న్యాయము గలుగు నట.

బాల్గోలీ సత్యాగ్రహము

బిడ్డయరుగారి ప్రలాపము

(బీముసర్వీసు)

లండన్, జూలై 16:— బాల్గోలీపరిసరముల కష్టనష్ట లండనులో బ్రిటిషు ప్రజలకు తెలుసుకొనఁ దలచుచున్నదని ప్రీ-ప్రెస్ విలేజుల ద్వారా తెలుసుకొన్నాము. ఈ పనులను ఎట్లు పరిష్కరించుటయో యిది వివిధసలహాల నిచ్చుచున్నాడు.

అందఱును గ్రహించు మొదటిది, బొంబాయి గవర్నరు ఆతిథి యుగ సిద్ధాను బయలుదేరినగుడఁ దలచినది. స్వయం రాజ ప్రతినిధిలో సంప్రదింపులు కేగిరనుచున్నాడు. ఆవిషయమై తీవ్రముగ ఊహించుచున్నాడు. ప్రతికరితరకెట్టి సలహాలయిననుండ మానముద్ర వహించినది కాని ఆబాల్గోలీ తాలూకాలో వ్యవసాయము అడ్డవట్టుల మూడువారములనుండి తెలియుచున్నది. ఇదంతయు ఆర్థికపనుల గాదనియు న్యాయమున కోర్టులను బలపరచుటకు బయలుదేరిన ప్రజలు పరంభము గాదనియు మరల సహాయ నిరాకరణమును ప్రారంభించి ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించేయ దలచెట్టిదనియు అనేకములు చెబుచున్నవట. ఈ యుద్ధే శ్రమ మును పూర్వము పంజాబుగవర్నరుగనున్న వ్యక్తిచెబుచున్నాడు. మరల ఆగ్రహ మహాత్మాగాంధీపై ధ్వజమెత్తినాడు.

ఆ సర్వే మేళలు బిడ్డయరుగారి టిల్లు ప్రేముపత్రముల వ్రాయుచున్నాడు. బాల్గోలీసంరంభము గాంధీగారి ప్రజలను ముచే గలుగుచున్నది. నిర్మాణముగ కఠినముగ కఠినకాసనములను ప్రవేశపెట్టి అణగదొక్కవలెను. గాంధీగారు మరల ధ్వజ మెత్తినాడు. నిశ్చయముగ ఇప్పుడు కఠినకాసనమును అమలు జరుపుటకు నుంచి యవకాశమున్నది.

ఈబాల్గోలీ ఆందోళనము ఎక్కువవస్తులను భరించలేక తమంతలతాము రైతులు తిరగబడినది గాదు. ఇదంతయు సహాయ నిరాకరణవాదల కతంత్రమేగాని వేరొకటిగాదు. 1920-22 లో గాంధీగారు ఈసహాయనిరాకరణ యుద్ధమును బహిరంగముగ బ్రిటిషుప్రభుత్వమును నూలుటకు నడపినపు ధున్నటులే ఇప్పుడుకూడ గలదు.

అప్పటిలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి మద్యము ప్రభుత్వముల సలహాననుసరించి నాయకులను శిక్షించుటచే ప్రభుత్వము నిలవగల్గెను. నాయకులను ఆరెస్తుజేసి శిక్షించుటచే ఆయుధ్యమును భగ్గుమొనరి. గాంధీగారు తన సేరమును ఒప్పుకొనిరి. మరల తానటులే ప్రవర్తించెదనని ప్రతిపక్షముని నను ప్రభుత్వము వారా తని శిక్షను 6 ఏండ్లను రెండు సంవత్సరములకు తగ్గించిరి. అప్పటి కాయుధ్యముమూలము. కాని గాంధీగారు మాత్రము అన్నప్రకారమే మరల ధ్వజమెత్తిరి. నిశ్చయముగ ఇదేసమయము కఠినకాసనమును ప్రయోగించవలెను.

ఇండియా కార్యాలయమువారికిగూడ యుండేమి చేయవలెనో స్పష్టముగ గర్హయముగాలేదట.

ఇండియా కార్యాలయమువారు కఠినకాసనములనే ప్రయోగించు యుద్ధేశ్యముతో యున్నను ఇండియా యధికారులు చెబుచు సంగతులచే శ్వేతమందిరమునందున్న యధికారులు ఇండియా కార్యాలయమువారు అట్టి శాసనములను జారీ చేయకుండ ఆగిరి. బాల్గోలీపరిసరములు ఇండియా కార్యాలయమునకు గొంతుకలో నెలగకాయ పడి నట్లున్నది. స్థానికప్రభుత్వమువారు రేమిజేసినను దానిని సమర్థించుటకు సిద్ధముగ యున్నారు. ప్రభుత్వమునే నిలబెట్టుట వారి ప్రధానసంకల్పమేగాని దానివలన ఎట్టి అసర్థక మేర్పడినను సరే వారి కానివయమై చింతలేదట.

హార్దువారకగారి క్షమాపణ

సర్ డోరబు తాతాగారు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 17:—హార్దువారకగారు ఇచ్చిన క్షమాపణను గూర్చి ముఖాంతుగా సర్ డోరబు తాతాగారికి చెబుట తాము చెప్పిన పరువునపుడవా దానితో పని నడుచుచుండునని చెప్పెనుగాని పరితర వ్యాఖ్యానమునందు జేయలేదట.

కలకత్తా రైలు ప్రమాదము

కామన్సునభలో ప్రశ్న

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 17:— కలకత్తా రైలుప్రమాదములో దెబ్బలుతిన్న భారతీయులను యూరపీయులను చంపిరన్న విషయమును కామన్సునభలో హార్దుబ్యూరీగారు చెబుచు ఘోరముగ ఇట్టి అప్రతిష్టరాకుండ జేయలేరా యని వింటర్లనుకభు నడుగ, అట్టి మానవత్వమునంగతులను ఇండియాలోనే అధికారులు తగినచర్యను దీసికొనెదరని వింటర్లనుకభువు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చెను. కాని అప్రకటనములు నిరాధారములని నమ్ముచున్నాడనని వింటర్లనుకభు వనెను.

ఫ్యాంగుపేలో విక్టూరియ తోనననాలో ముగ్గురిని మాత్రమే ప్రాతనాభామహారాజుని, ఇద్దరుసిక్కులనే 1818-2 వ నిబంధనప్రకారము నిర్బంధములో నుంచితమని వింటర్లనుకభువు తర్జిలగారికి బదులిచ్చిరి. వీరి నిల్లు ఎంతకాలము విచారణ లేకుండ నుంచెదరో చెప్పలేమనిరి.

సర్ ఫ్యాంగ్ స్టెయింగారు చనిపోయి.

వాతావరణ స్థితి

1928 సం జూలై నెల 17-వ తేదీ మంగళవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యజిల్లాలు, గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రాదీ, అత్యధిక ఉష్ణోగ్రాదీ, అత్యధిక తేలికపాదకత, అత్యధిక తేలికపాదకత, అత్యధిక తేలికపాదకత. Rows include Gopalganj, Patna, etc.

వర్షావరణము:—విశాఖపట్నములో 0.7" కాకినాడ, మచిలీపట్నములో 0.8" వర్షించెను. ముంబయి పట్టణముగ నున్నది. విశాఖపట్నము, గోపాలపురముల పగటివేడి 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కా:—కడపలో 0.8" కర్నూలులో 0.2" వర్షించెను. బళ్లారిలో చినుకులుండెను. ముంబయి విస్తారముగ నున్నది. పగటివేడి 5 కర్నూలులో 8 కడపలో 5 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలు:—నెల్లూరులో 0.2" మద్రాసులో 0.1" వర్షించెను. ముంబయి గాఢముగ నున్నది. పగటివేడి 5 మొదలు 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు,

హార్దువారకగారి ప్రతినిధి.

న్యాయస్థానవార్తలు

హైకోర్టు

ఫిర్యాదులు

బారిష్టరువై, కోర్టును ధిక్కరించెనను ఆ రోజు

(న్యాయ సర్వే కుమారస్వామి కాశ్మీరీగారియందు)

హైకోర్టువారి యుక్తపు నల్లంఘించి, ధిక్కరించి నందులకుగాన బారిష్టరు కె. రామచంద్రగారికి శిక్షింపవలెనని ఇటీవల హైకోర్టుయందు గాంధీబడివ పిటిషను నందు న్యాయమూర్తి సర్ సి. వి. కుమారస్వామి కాశ్మీరీగారికి దినమున తీర్పుచెప్పిరి.

బారిష్టరు కె. రామచంద్రగారు బళ్లారిలో నున్న రిక్తమున ప్రెస్ ముగరుమిల్లు లిమిటెడు ంస్ డైరెక్టరులతోనొకరు. వీరొకరినొకరి కోరికలకొరకు. హైకోర్టు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేటుల దెంచి వీరు అధ్యక్షులుగా నున్నారు. వేంకటేశ్వరి, నైజామురాష్ట్రములోని రాయచూరు నందు కో. ఆ. సి. లదు. ఇటీవల నీకంపెనీ కిరాలలోనికి వచ్చుటచే, పదకు అస్థిసంకను వశపరచుకొని బాకీలపరచాటుచేయవలసినదని కోర్టువారు అభిప్రాయ రిసీయను విషయించిరి. పదకు కంపెనీకి రాయచూరులోనుండున్న అస్తిని రాయచూరు గారు కవులునకు దీసుకొనిరి. పదకు కవులు కాశ్మీరు మెనడి గాదనియు ఆయా సిద్ధినిగూడ అభిప్రాయ రిసీయను. తమచేతు వలసినదని 20-2-28 వ హైకోర్టులో న్యాయ మూర్తి, వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు తీర్పుచేసిరి.

పదకు ఉక్తపువై రామచంద్రగారు అప్పించేసిరి గాని అప్పించు కొట్టికేయబడిన. అభిప్రాయలింగిడేబరు అటు పిమ్మట, పదకు అస్తిని తనవశమునర్పణలసినదని రామచంద్ర గారిని గోరిగొని వారందుకు నిరాకరించిరి.

అందుపై అభిప్రాయలింగిడేబరు తీరపుకీలు రామచంద్ర గారిని, కోర్టువారి యుక్తపుకు ధిక్కరించిందుకు శిక్షింపవలెనని ఫిటిషను పెట్టిరి. న్యాయమూర్తివారుగారు, 26-4-28 వ ప్రతివాది దోషియని నిర్ణయించి ఆరిని ఆరెస్తుచేసి తెచ్చుటకు ఉక్తపుచేసి, అందుకుగాన చెన్నపట్టుమునుండి ఒక తెయిలిపునుపంపిరి. ఇటీవల రామచంద్రగారి తొడియరు కే. వెంకట్రావుగారు, పదకు అస్తిని అభిప్రాయ రిసీయవశపరచిరి.

ఈ విషయము పైరలు ఉక్తపుకొరకు న్యాయమూర్తి సర్ సి. వి. కుమారస్వామికాశ్మీరీగారి యెదుటకు వచ్చెను. అస్తిపట్టకలకు తమవశపరచబడెనను, ప్రతివాది ఆరెస్తుచేయించి కోర్టునకుదెచ్చి, బహిరంగముగ నాతినిచేత మాఫా చెప్పింపవలెనని అభిప్రాయలింగిడేబరుతరపుర వాదించిరి.

న్యాయమూర్తి తీర్పుచెప్పెను. పిటిషను యొక్కయుద్దేశము తెరచేరినది గనుక, ఆరిని నిపును ఆరెస్తుచేయించి తెప్పించుట అనవసరమనియు, వకీలు ఫీజుక్రింద పెద్దముత్తమును, ఇతరఖర్చులను ప్రతివాది చెల్లించవలెనని యుక్తపుచేసిన యెడల పదియే తగినశిక్షయనియు నుడిచి, అదేధముగ యుక్తపుచేసిరి.

వి. సామయ్య కస్తూరి శేషగిరిరావుగారు అభిప్రాయలింగిడేబరు తరపున వాదించిరి.

ఎగ్జారు ఫోలిసుకోర్టు

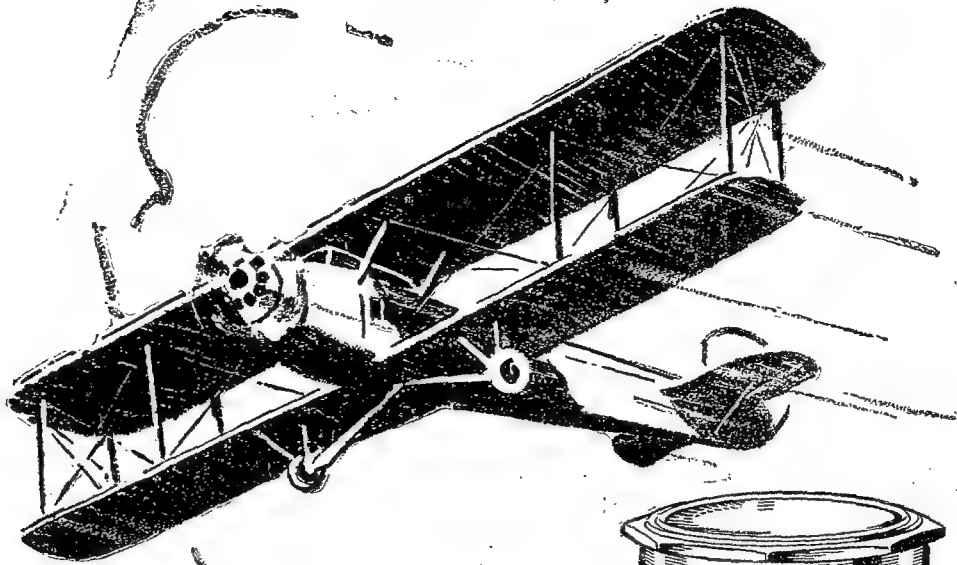
(చీఫ్ టెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి ఎదుట)

18 ఏండ్ల బాలునికి శిక్ష

శేషు చీఫ్ టెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు నాయకకో అను పేరుగల ఒక మధురయువకునికి బోస్ట్లో ఇచ్చివేట్టులులో 8 ఏండ్లందుకు శిక్షవిధించిరి. నాయకకో యీనెల 2 తేదీన తెలియమెటు కొత్తరముల విస్తాస్వామిగారి 7 ఏండ్ల ప్రతికరత్తుకపోయి అపిల్లచేరిన ఉన్న యా 7 ల వివిధగల గాజులను దొంగలించినందులకై యీశిక్ష విధింపబడినది.

In the Court of District Munsiff Madanapalli. S. C. 88/16 R. E. P. 236/28. P. R. V. L. Palaniappa Chetty Plaintiff. M. Bhimasena Rao & others. Defendant. Notice is hereby given that plaintiff is executing the above said decree against the defendant and the E. P. is posted to 26-7-28. If defendant does not appear, his properties will be brought to sale. Madanapalli, R. SIVARAMA SASTRI, 5th July 1928, Plaintiff's Vakil

ఏల

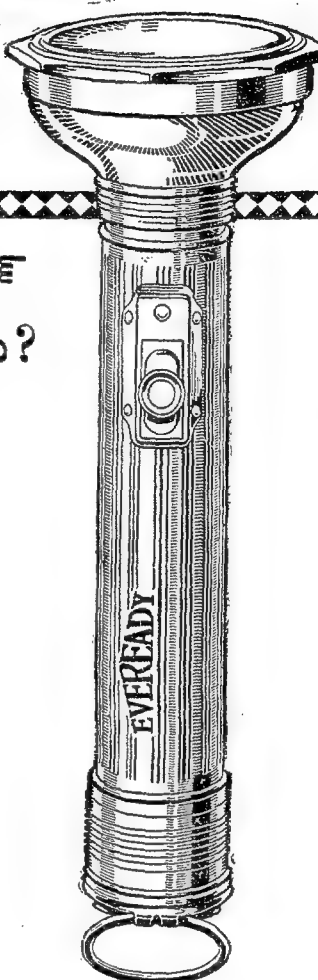

వైమానికులు యావన్నంది ఆమెరికన్ ఎవరెడీ ఫ్లాష్ లైట్లనే కోరుచున్నారు?

ప్రతి చాలకాలము మన్నున గాబట్టి, ఫ్లాష్ లైట్ విషయములో ఎట్టి ఆభివృద్ధి కనగొనబడి యుండెనో, నవీయన్మయ ఆమెరికన్ ఎవరెడీయందు చేర్చబడియున్నది. మొదట ఎవరెడీ లైట్ కేసులో నమర్చబడి తదుపరి వాక్ పార్ట్ సర్క్యూటింగ్ స్విచ్, చివరకింగ్ కేస్ అమర్చబడినది. ఆమెరికన్ ఎవరెడీ ఫ్లాష్ లైట్, ఫోకసింగ్ లైట్లలో ప్రథమస్థాన మాక్రమించియున్నది.

చిరకాలము మన్నుటలో ఆమెరికన్ ఫ్లాష్ లైట్లో సాటి యైన దెద్దియు లేదు. విగుల కాంతివంతమైన విద్యుద్దీపము గలిగియుండుట చిరకాలము నమ్మికయైన బంటును గలిగియుండుటయు.

ఎల్లప్పుడు ఆమెరికన్ ఫ్లాష్ లైట్లనే కావలెనని కోరుడు. ఎల్ల చోట్లను అమ్మబడును.

American
EVEREADY

మీ ఫ్లాష్ లైట్ నకు ఆమెరికన్ ఎవరెడీ యూనిట్ సెట్ ను పయోగించుడు. దీర్ఘ కాలము నరకు మంచికాంతి నిచ్చును.

ఫ్లాష్ లైట్లు, బ్యాటరీలు చిరకాలము మన్నును.
ఆమెరికన్ ఎవరెడీ రేడియో బ్యాటరీలు తయారొనర్చు వారలచే తయారగుచున్నవి. ఫ్లాష్ లైట్, డ్రై బ్యాటరీలు తయారచేయుటయందు నిష్ణానులని ప్రపంచము దంతటను ఖ్యాతిగాంచియున్నాడు.
ఫాక్టరీ ప్రతినిధులు:—డాక్టర్ అండ్ సేమర్ (ఇండియా) లిమిటెడ్ కలకత్తా.
డాక్టర్ అండ్ సేమర్ లిమిటెడ్, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచి, లాహోరు, ఢిల్లీ.

1611

ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమము

నూతనశాలను మంత్రిగారు తెరచుట

గౌ. ఎస్. మత్తయ్య మొదలియారు ఆరోగ్యశాఖా మంత్రిగారు నిన్న సాయంత్రము ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమమునందు ఒక నూతనశాలను తెరచిరి. ఈశాల నిర్మాణమున కగుధనమును ఎ. కృష్ణమూర్తిగారు (నాధనరం కలీ గోదావరిజిల్లా) ఇచ్చిరి. చెంగల్పట్టుజిల్లా కలెక్టరు డిప్యూటీ కలెక్టరు తహసీల్దారు జిల్లా ఇంజనీరు అసిస్టాంటు ఇంజనీరు ఎ. వర్మజిరావు అసోసియేట్ డెడ్ ప్రెస్సుకు సంబంధించిన కర్మగార్లు మున్నగువారు అచట కలరు.

డా. లక్ష్మీపతిగారు ఆధ్యక్షునికి స్వాగతమొసంగుచు వ్యాధినిచ్చినపిమ్మట కుదుర్చుటకంటె రాకుండచేయుటయే మంచిది అనుమాత్రమున ప్రజలు ఆవరణయందు పెట్టుటలేదని యు వ్యాధిని రాకుండచేయుటకు ప్రయత్నములు చేసినయెడల ప్రపంచమున చాలవరకు వ్యాధులు తగ్గవనియు గృహముల చుట్టుప్రక్కల అశుభ్రముగ నుండుటయు పట్టుములందు క్రిక్కిరిసియుండుటయు ఆరోగ్యవ్యాధులకు కారణము లగుచున్నవనియు నుడిచిరి. భారతీయ గృహనిర్మాణపద్ధతిలో గృహములకు చేరు నను పలసినంతవరకు ఉండవలెననియు గృహములపరిచి ఉపవనములు మున్నగునవి ఉండవలెనని యున్నది. అట్లున్నచో విషవా యువులను నష్టములా పీల్చి మనశకు మంచి వా

యువునొసంగలవు. అటు వంటి నిర్మల వాయువులు, కాంతివాతావరణము నొసంగునీ యారోగ్య శ్రమ మునన సేకవ్యాధులను సేను కుదుర్చుచున్నాను. ఈఆశ్రమము ప్రభావములని బడయుచున్నది. ఆశ్రమాభివృద్ధికి సహాయపడినజనులందరికి వందనము లర్పించుచు నికనుమాకు సాహాయ్య మునుపలప ప్రజలందరిని ప్రార్థించుచున్నానని డా. లక్ష్మీపతి గారు నుడిచిరి.

పిమ్మట మంత్రిగారు ఈక్రింది విధముగ ప్రసంగించిరి. ప్రాగృక్ష్మిమ వైద్యసిద్ధాంతములను బాగుగ నేర్చి యిట్టిఆధునిక మగుపద్ధతి నవలంబించి వ్యాధులకు చికిత్స చేయుటకు డా. లక్ష్మీ పతిగారు పూనుకొని నందులకు సేనంతయు సంకసించు చు న్నాను. ప్రజలు పట్టణములందు క్రిక్కిరిసి నిర్మలమును వాయువు లేక వ్యాధిగ్రస్తులగు చున్న ఈ కాలమున నిట్టియారోగ్య శ్రమమును డాక్టరుగారు స్థాపించుట హర్షింపదగినది. పూర్వము యాత్రప్రసములు మిక్కిలి ఆరోగ్య ఫలములుగా నుండివి. కాని యీకాలమున శాలుగుదిక్కుల నుండి ప్రజలాయాపట్టు ములందుచేరి జనపమూహ మెక్కు వగుటచే నవీయుగూడ అసా రోగ్య ఫలములగ మారుచున్నవి. ప్రాగృక్ష్మిమ వైద్యసిద్ధాంత ములలో నొకదానియందే యభిమానమును జూపక ఏరోగికి ఎట్టిచికిత్స చేయవలయునో అట్టిచికిత్సనే డా. లక్ష్మీపతిగారు చరించుచున్నాడు. ఈఆరోగ్యశ్రమలాభములను గ్రహించ వలెనని ప్రజలను సేను కోరుచున్నాను. అని గౌ. మంత్రిగారు నిరసించిరి.

మార్వాడివర్తక సంఘము

బార్ డోలి నత్యాగ్రహమును, నైమను బహిష్కారమును బలపరచుట కలకత్తా, జూలయి 16:—మార్వాడీ వర్తక సంఘము

పదంరాజజెయినగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయి బాల్ వివాహ నిషేధచట్టమును బలపరచుచు తీర్మానించిరి. బార్ డోలి సత్యాగ్రహమును బలపరచుచు, ప్రభుత్వము వారి నిరంకుశత్వమును నిరసించుచు తీర్మానించిరి. విదేశముల వారెవరు మనస్వరాజ్యార్థ తగుగుర్ని విచారింప అధికారముండ రాదుగాన యీసంఘమువారు నైమను సంఘమును బహిష్కరించుచున్నారు. అని తీర్మానించిరి. నైమనుకమినను ముఖ్యోద్దేశము భారతదేశ బానిసత్వము సిగ్గుపెనుద్రుటయే గావున, అందువలన భారతీయ వర్తకవాణిజ్యాభివృద్ధికి అటంకముగ నుండును. కావున నైమనుకమినను భారత వాణిజ్యసంఘమునకు నవ్వదాయకమని యీ సంఘమువారు దలంచుచున్నారు. (ప్రీ ప్రెసు.)

రిచిప్రాగు సభను కాలనిర్ణయము లేకుండ ఆపుజేసిరి. నవంబరు 11 తేదీని నురల ప్రారంభించెదరట.

విద్యార్థుల ప్రబోధము

గాంధీమహాత్ముని ప్రధాన వ్యాసము

బాక్స్లో పంచేమింకను పూర్తిగా ప్రకటించబడలేదు. అది అపమగ్రముగనుండుననుకూల మనమెప్పు టికిని మరలగా విచయములను దానినుండి మన ముద్దేశ్యగ్రహింపగలిగిమి. క్రింది చుచున్న మన ఉత్సాహము మరల ప్రకటించినది. నూతనముగు శాశాంకురముగూడ కలిగినది. నమ్మకమువలన గాక మనలో చాలమందికి తక్కిన ముగియులన్నిటివలెనే ఆశ్చర్యకరమైనచేయబడిన నిర్ణయమువలననే సార్వజనికముగ ఆహింసావిధానమును ప్రారంభించుటగూడ సాధ్యమేమని విశేషమైంది. క్రియంతి పూర్ణమై పట్టుబాటు బాంబాయి నల్లినపు డెవటి పాదులు వేలకొలదిగా నతనికి ఘనముగ స్వాగత మొసంగిరి. అయోచితముగ 25000 సమర్పించిరి. అతి ప్రేమతో అతని మోటారు కారును చుట్టవేసిరి. అతని కారు జనసమూహముల మధ్యనుండి సాగుచున్నపుడు అతనిబండిలో బంగారు నాణెములను బాంకినోటను వెదజల్లిరి. అతడు సభాశాలలో నాటకాల నడుగుపెట్టగానే ఆ హాల్లో డి. ముగ జయ జయ ధ్వనులు చెలగినవి. బాక్స్లో సత్కారమువలన దేశీయులలో కలిగిన నిరుపమానముగు బాధ్యులనుగా నీ మహాస్వాగతమును చూచినవారు నా కెరిగించిన యీ ప్రేమయెడల వలననే మువ్వ కుమారుని నుడి. దేశీయులందరిలోనుగూడ దీనివలన ఘనముగూర్చు కలిగినమాట విజమేగాని ముఖ్యముగా విద్యార్థులలో కలిగినమాట. మనతనము. అందులో బాంబాయి విద్యార్థులు ప్రత్యేక ప్రశంసకు పాత్రులు. క్రియంతి సారముగానీ వారినాయకత్వముక్రింద పనిచేయుచున్న ధైర్యవంతులగు యువకులను యువకులను నే నత్యధికముగా నభివర్ణించుచున్నాను. విద్యార్థులలో ప్రధానముగా దావారు కన్య, యొక తెలుగు, భాసానీయా కన్యలు యితరులను యీమధ్యను పార్సీయులను అత్యధిక ధైర్యవంతులను నెలదింది బాంబాయిలోని విద్యార్థి ప్రపంచమున నిరుపమానముగా నోలలాడించి రని స్వయముగా చూచినవారు నాకెరిగించిరి. "పూజా కళాశాల విద్యార్థులు యీ నెల 4-వ తేదీన యొచ్చి ముగ విద్యార్థుల బాక్స్లో విజయోత్సవమును జరిపిరి. అన్ని పనులను మాని వేసి సత్కారహాసానికి ధనమును సమకూర్చిరి. చాలమంది మనఃపూర్వకముగ ధనమొసంగిరి" అని పూజానాండియొక విద్యార్థి మన దేవతాయొక లేఖనానిను. ప్రభుత్వవిద్యాలయములలో చదువుచున్న విద్యార్థులలో నిపుడు కలిగిన యీ మహాత్సాహము మరలనంతరింపకుండునగాక. ముఖ్యవిషయముగ కలిగినపుడు నిష్ఠుల ముకాకుండునగాక. బాక్స్లోనిధిక ధనమొసంగుటకు చాలమంది విద్యార్థులు ముఖ్యముగ నవసరములగు వ్యయములనుగూడ మానివేసి చాలక్రమపథుడున్నాడు. ఈమేటిత్సాహము వివరించునట్టిలేఖలను చదువగా నాకు చాలజాలిలిగినది. ఎటులైన న కొన్ని రూపాయలు సమకూర్చుపంపగోరి గురుకుల కాంగ్రీ, వైశ్యవిద్యాలయ, పసవానీ, ఘటకోపరు విద్యార్థినిలయును నూపారుకులు (నవాసరీదగ్గరమున్న గురుద్యాలయముల విద్యార్థులు కూలిపనిచేయుచున్నాడు. పాలునెయ్యిమున్నగు ముఖ్య పోరపదార్థములనుగూడ వర్ణించుచున్నాడు.

బాక్స్లో లోని ఆ సాగరిక ప్రజలనబడు పోదరులు ను యిప్పు టి వరకు ను స్వాతంత్ర్య సమరమున కేవలనర్జుని మనము భావించుచుంటిమో అట్టి విద్యార్థిగంధహాస్యలగు స్త్రీలును శాంతముగను ధైర్యముతోను నోరెత్తకుండ కష్టముల ననుభవించుచు మనకు నేర్చుచున్న ఉత్తమ ధర్మముగూడ మనపట్ల నిష్ఠులమే యైనవో అంతకంటె దారుణము మరేదేమునుండదు. మిక్కిలి గొప్ప దేశముగ చీనాలో జాతీయ మహాసమరమును ప్రారంభించినవారు విద్యార్థులే యని నేను జంకులేకుండ చెప్పగలను. ఈజిప్టులో స్వాతంత్ర్య సమరమునందు ముందీనిలచినవారు విద్యార్థులే. జాతికివారే ప్రాణితుల్యులు. వారు విద్యనభ్యసించుట చేకవేసకొరకుగాని స్వలాభముకొరకుగాదు.

ఇట్టి యుద్ధములను చేరినవో నేమోయెనప్రథమ కలుగునను నిరాధారపు యూహలవలన కలిగిన భయమే విద్యార్థులు వీనిలో చేరుటకు ప్రబల నిరోధముగానున్నది. విద్యార్థులు మొదట నిర్భయత్వము నలవరుచుకొనవలెను. పల్లెటూళ్ల పాలు కావలసినవచ్చుననియును ధనము పోయి దాకిద్రవ్యము కలుగుననియును మరలము కలుగుననియెనుగూడ భయపడుచుండునాడు స్వాతంత్ర్యము నెన్నటికిని పమకూర్చాలను. పల్లెటూళ్ల పాలు కావలసినవచ్చుననునదియే ప్రభుత్వవిద్యాలయములలో చదువునట్టి విద్యార్థులకుగల గొప్పరహస్యము. చూచుటకు మాత్రము చాల అందముగానుండి చిన్న నిర్భయవృద్ధివలనంతమాత్రమున కరిగి పోవునట్టి లాక్ష విగ్రహమెట్టిదో ధైర్యసారములేని చదువట్టిద యని విద్యార్థులు గ్రహింపదగును. (ఎం. యండియా 12-7-28)

చెన్నై విశ్వవిద్యాలయము

ఇంటరుమీడియేటు లేలుగుః తనీయగ్రంథము

చెన్నై విశ్వవిద్యాలయమువారు భారత, భాగవత, రామాయణం ఆంధ్రపురాణం కావ్యములనుండి అక్కడక్కడ కొన్ని భాగములను తీసికొనిపోయియున్నది. పరిక్షకు ఒక వర నీయగ్రంథముగా ఆరు రూపాయలవలన ప్రకటించుచున్నాడు. ప్రతిసంపుటయు ఆ గ్రంథమునుండి 10 లేక 12 భాగములను పరిష్కారము విద్యార్థులు చదువుకై నియమించెదరు. 1930 సంవత్సరం ఇంటరుమీడియేటు పరీక్ష, ఆంధ్రభారతము, (ఆంధ్రమునంకి) ఏకలవ్యుని వృత్తాంతము, లాక్షగృహ దహనము, 84 పద్యములు, యక్షప్రేక్ష, 91 పద్యములు, రంగనాథ రామాయణమునంకి-రామవల్మీకికేక వివరణయు 128 పద్యములు, పరిశురామ గర్వంగము 81 పద్యములు-భాస్కర రామాయణమునంకి-రామకీ మండోదరి నీతిచెప్పట 50 పద్యములు, చంద్రహాసరత్నమునంకి 81 పద్యములును భారత ఆరణ్యకర్వమునంకి కొన్ని పద్యములు, సుకొన్నిపాఠమునంకి కొన్ని భాగములు సేరచింది 42 పద్యములు నియమించియున్నాడు. ఈ 642 పద్యములకై ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షకై చదువుచున్నవారు రు. 6/- చెచ్చించి విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటించిన గ్రంథమును కొనవలెనా కొని వలయును, లేదా నుకూరు రు. 15 లేక రు. 20/ చెచ్చించి మూల గ్రంథమునైనా కొనివలయును. రు. 15 మొదలు రు. 20/ వలె చెచ్చించి ఏదో కొన్ని భాగములకై మూలగ్రంథములే కొనవలయునన్న సాధారణమైన విద్యార్థులెక్కినావ్యయముకానివని, ఇక రు. 6/- చెచ్చించి పరిష్కారము 642 పద్యములకై విశ్వవిద్యాలయమువారిచే ప్రకటించబడిన గ్రంథమును కొనిన ఆ గ్రంథమును పరీక్ష పూరికాగనే ఉపయోగించువా చెవకను ఉండవలెను. ఏలవన ఆ గ్రంథము ఒకవిగా ఉద్దేశముగాని రచించిన సంఖ్యాగ్రంథముకాదు. అదే రు. 6/- చెచ్చించిన 1220 పుటలగల 11019 పద్యరాజములతో విరాజిల్లు వాత రామాయణరచిత భాగవతము సంపూర్ణగ్రంథము లభించును. ఇట్టిసందర్భములలో పంపుకపులు (వాసి) గ్రంథములలో నుండి కొన్ని భాగములనుతీసి ఆ భాగములలోనుండి 642 పద్యములు చదువుటకు రు. 6/- చెచ్చించుట వ్యయమేలే. రు. 6/- చెచ్చించి ఒక కవిత్వగ్రంథమే (వాసి) పద్య సంపూర్ణగ్రంథమును కొనవలెనా వాతకులు ఉపయోగించవలయును.

ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షకు చదువు ప్రతి విద్యార్థియు ఆంగ్లభాష ఎ. త. ప్రామాణ్యతతో విధిలేక చదువునో ఆంగ్లప్రామాణ్యతతో నేనుగన నిబంధనల ప్రకారము మాతృభాషనుకూడా పఠించవలసినదిగాయున్నది. కనుక ప్రెజిడి ప్ట్ 642 పద్యములకుగాను రు. 6/ చెచ్చించుటయేగాక ఆధునికకవులచే రచించుపద్య 1 వ సంపుటి (పద్యకావ్యము) 2, రత్నావళి (పరీక్షలీగంపంతులుగా రచించిన పాటకము) 8, వనము. I కర్ణ చరిత II, లక్ష్మణరాయనాథ సాగి III సోమనాథవిజయము IV ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వము V ఇకముందు విశ్వవిద్యాలయమువారిచే నియమించబోవు 100 పుటలగల పద్యగ్రంథమును నుకూరు 7 లేక 8 రూపాయలను చెచ్చించి కొనవలసినదిగా యున్నది. ప్రె గ్రంథముల నన్నిటిని 1930 సంవత్సరం చెన్నై విశ్వవిద్యాలయ ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షకు చదువు ప్రతి ఆంధ్రవిద్యార్థియు పఠించి తీరవలయును. ప్రస్తుతకాలమున విశ్వవిద్యాలయ విద్యను అభ్యసించవలయు విశ్వవిద్యార్థులకు వ్యయప్రయాసలు మితిమీరి చాల కష్టసాధ్యముగా యున్నదనలు నిర్ణయదాంశము. ఇట్టి పరిస్థితులలో 642 పద్యములు చదువుటకు రు. 6/- చెచ్చించి విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటించిన గ్రంథమునే కొనవలయుననుట వీరవిద్యార్థులపై ప్రత్యేకముగా పన్ను విధించినట్లుల యున్నది.

మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకును, ఎస్. ఎస్. ఎస్. స్కీ., పరీక్షకును ప్రతిసంవత్సరము విశ్వవిద్యాలయమువారు భాషా గ్రంథములను (రెండుభాగములకు) నుకూరు 500 పద్యములతో ప్రత్యేకముగా రు. 1-2-0 ప్రకారము ప్రకటించు చున్నాడు. (Telugu A group and C group selections) ఈ గ్రంథములను సాధారణమైన వీరవిద్యార్థులెల్లకు కొనుటకు అనకాళముగా యున్నది. ఇదేవిధముగా 642 పద్యములకు 10 భాగములను ప్రత్యేకించి ఒక చిన్న గ్రంథముగా విశ్వవిద్యాలయము వారు ప్రకటించిన ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షకు చదువు ప్రతి విద్యార్థియు ఆ గ్రంథమును తీయుటకు సులభమే (గ్రంథము వెలకూడ ఒకరూపాయ నాలుగు అకౌ లేక ఎనిమిది అకౌల కన్న మించదు. వీరవిద్యార్థులకు 4-5-0 దానముచేసేవారగుదురు.

కనుక విశ్వవిద్యాలయ అధికారులు ప్రెజిడెంట్ను విశాలభావముతో యోచించి వీరవిద్యార్థుల సౌకర్యార్థము 1930 సంవత్సరం ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షార్థము విశ్వవిద్యాలయము వారిచే ప్రకటించబడిన గ్రంథమునుండి నియమించిన 10 భాగములను 642 పద్యములను త్వరలో ప్రత్యేక చిన్నగ్రంథముగా ప్రకటించి వీరవిద్యార్థులకు సహాయకరమగు విక్రీతి వివరముతో ప్రార్థించుచున్నాము.

వెల్లూల రామకృష్ణశాస్త్రి

భీమునిపట్టణము.

1928 వ సంవత్సరము, జూలై నెల 27 వ తేదీ బుధవారమున, భీమునిపట్టణంలో జరిగిన, విశాఖపట్టణంజిల్లా, శ్రీ ఆపరేటివుకాన్ ఫరెస్టులో, విజయనగరం వాస్తవ్యులగు, హోమియోపతి డాక్టరు కారగు, బుద్ధిరాజ శ్రీరాముగారు, హోమియోపతి వైద్యమును గురించి చేసిన వ్యాసము యొక్క సారాంశములు.

హోమియోపతి వైద్యము లన్నిటిలోను, యున్నట్లే, స్ట్రెబ్బు ఆఫ్ ఆమెరికా మొదలుగాని దేశములలోను, ప్రారంభము నుండియు, ఇంగ్లీషు వైద్యమునబడు, ఎల్లోపతికు వైద్యము, వ్యాధిముగ్ధుల నున్నది. ఇట్టివలకుమారు, రెండువందల సంవత్సరముల క్రిందట జర్మనుదేశ వాస్తవ్యులగు, డాక్టరు, కామ్యూలహోమియో ఎల్లోపతికు, ఎస్. డి. గారీచే, హోమియోపతికు వైద్యము కనిపెట్టబడి, ఇంగ్లాండు, జర్మనీ, ఫ్రాంసు, ఆస్ట్రీయా మొదలగు హోమియోపతివైద్యములన్నిటిగాను, పెద్ద హోమియోపతి లేవనెత్తిన ప్రజలకు విశేషలాభమును కలిగించుచున్నది. యున్నట్లే స్ట్రెబ్బు ఆఫ్ ఆమెరికా గవర్నమెంటువారు, దీనినే వారిప్రధానవైద్యముగ నేర్పరచుకొని దేశములో అనేక కాలేజీలను, యేర్పరచి, పరిశోధనలకు, ఆపకాళిమిచ్చుచు, చాల అభివృద్ధిలోనికి, తెచ్చుచున్నాడు. అక్కడ నుమారు 10 కోట్లజనులు, యీ వైద్యవిశిష్టతను పొందుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఏమందు యేగుగములను పుట్టించునో, అమందు యామాదిరిగుణములనే నివారణచేయును. అనగా, ఉష్ణం, శుష్కం, ఆర్ద్రం, అరోగ్యం అనే, స్వాభావికముయిన శాస్త్రపద్ధతి ననుసరించి వీరు యీ వైద్యమును కనిపెట్టి, ఆరోగ్యముగ నున్న మనుష్యులకు యేదయిన నొకమందు యిచ్చుటవలన, అది నూలు, నూత్నము, మనో నీవిసంబంధములయిన, గుణములను పుట్టించుచున్నది. కాన యీమాదిరి గుణములు రోగిగొనుండునో, ఆమందే యిచ్చినయెడల రోగనివారణ యగుచున్నది. హోమియోమందుల మోతాదుబహుస్వల్పము. కాబట్టి మందులు యెట్టి దుర్గుణమును కలంగజేయక, తిరుగు పురాణవ్యాధులను చాల సూక్ష్మకాలములో నివారణ చేయుచున్నది. ఈవైద్యము మన హిందూదేశములో కలకత్తా ఉత్తరహిందూస్థానము, మొదలగు ప్రాంతములలో చాలయెక్కువగా వ్యాపించియున్నది. మన చెన్నైరాజధానిలో యిది యొకను వ్యాపించలేదు.

ఉద్రిక్తకాస్థానమున్న క్షయ (Advanced stage of consumption) నివారణముగల కష్టసాధ్యము, కాని మరెట్టిసిటిలో నున్న క్షయ అయినను, నూతనముగా కనిపెట్టబడి యున్నజక్ష్మల మందుల మూలమున, అతిత్వరలో నివారణయ, సుఖించుచున్నాడు. అతియూక్రము మిదవచ్చిన, రగములు, రాచపుండు, రగములు, కాయలు, కంఠలు, భగంధరములు (Diabetic-carbuncle, carbuncle, cancer, gangrene, tumour, goitre, anusfistula). ఆపరేషన్ అవుపరం, లేకుండగనే, యున్నజక్ష్మల, లోమనల, మందుల ఘోలమునను అతియూక్రమువలన వచ్చిన, నరములలో, కాలు, చెయ్యి, తీసివేయవలసిన, ఆపరములేకనే, అతి శ్రమకాలములోను నివారణకాబడుచున్నది.

మరియు, ముక్కు, తినివేయుచున్న, పనాయి, వ్యాధియు, మరెట్టిసిటిలోనున్న, పనాయివ్యాధియు, అతిత్వరలో, యున్నజక్ష్మల మందులమూలమున, నివారణయగుచున్నది.

యొకను, గనేరయ, కుష్టు, బూరకాలు, టైఫాయిడ్, మలేరియా, ప్రసవముయిన తరువాత వచ్చుజ్వరములు, గర్భోగము, కుటుము, ఆస్తమా, మూర్చ, పిచ్చి, పక్షిచాతము, నంజు, కండ్లకాయలు, పొరలు, చంటిబిడ్డల, కడుపులో బుల్లు, జలపుదరము, బొల్లి, యింటేలు, అన్నిరోగములు, యున్నజక్ష్మల, మందులమూలమున, అతిత్వరలో నివారణయ, బాగుగనున్నాడు. యీ వైద్యములో, నూతన పరిశోధనల, అనుభవముగల వైద్యుల సహాయమున, మన చెన్నైరాజధానిలోని ప్రజలు, పొందినయెడల, విశేషలాభము వారికి కలుగును.

దెంగాలుదేశములో వలెనే, యక్కడను, తాలూకాబోర్డులు ముగిసిపోలిట్లం, జమీందార్లు, యీ వైద్యపు, హోస్పిటలును, నెలకొల్పినయెడల, ప్రజలకు చాల పుష్కరమోగకరముగా నుండును.

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రకళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ

గుంటూరులో జరుగును

ఆంధ్రకళావంతుల సంఘసంస్కరణసభ యీ నెల 23 తేదీన ఉదయము 7 గంటలకు గుంటూరునందు శా. వి. రా. దాసు పంతులుగారు (స్ట్రెబ్బుకొన్ని సభ్యులు) అధ్యక్షతన జరుపబడును.

చూలై మిలువరిసితులు

శ్రీ శివరావుగారి ప్రకటనము

చూలై మిలులో యిట్లుంటున్న గూర్చి చి. శివరావు మదరాసు లేబరు సంఘాధ్యక్షులు గారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. "నేను యెన్నఁ జూచుచున్నాను చూలై మిలులో పనిచేసినది, నేటరుగారికి పూర్వపు యామిలు ఏజంటు గారగు వారిదానగారి వద్దానను తమ కవసరములేదనియు, నేటరుగారు ప్రచారమునందే తిరిగి మదరాసు వచ్చునరకైనను మేము ఆగమనియు కాలో మిలుయాధికారులు చెప్పిరి. పంచాయితీ నైనను ఏర్పాటుచేసి ఆలంబాయితీ తీర్చునల నీసమస్యను తరిమివేయుట మంచిదని నేనుచెప్పగా దానికికూడ మిలుయాజమాను లంగీకరింపలేదు. నా క్షేమింపనలేక యజమానులకును పనివాండ్లకును రాజీపరచు ప్రయత్నములను గావించితిని. కాని ఒకవత్తుమువారు ఎందులకైనను అంగీకరింపకున్నపుడు రాజీకుదురుట దుర్లభము.

ఇక లేబరు కమిషనరుగారు వచ్చి యీ సమస్యను పరిష్కరించి సమ్మె జరుగకుండ చూడవలెను. వారు వెంటనే మదరాసునకు వచ్చెదరని నేను విశ్వసించుచున్నాను.

(అ.ప్రె.)

లేబరుకమిషనరుగారి సూచన

లేబరుకమిషనరుగారు మదరాసు వెంటనేవచ్చి యీ మిలువిషయమున జోక్యము కలుగజేసికొనవలెనని చి. శివరావుగారు గావించిన సూచనకు జవాబుగ యింకను రాయబారములు జరిపి ప మ్మె జరుగకుండ చూడవలెననిదని లేబరుకమిషనరుగారు ఉభయవత్తుములకు వ్రాసిరి.

చి. శివరావుగారు ప్రెడానికజవాబుగ పనివాండ్లు పంచాయితీబోర్డు నేర్పాటుచేయవలె ననియు వారుతీర్చుచున్నవలెననియు మిలుయాజమానులు రెండుమగ్గుముల పద్ధతిని ప్రకటించి ట్టుకుండవలెననియు ఆట్లగుచో సమ్మెజరుగదనియు వ్రాసిరి.

(అ.ప్రె.)

తిరువతి దేవస్థానం పాఠశాల

మహమ్మదీయ విద్యార్థులను చేర్చుకొనుట

తిరువతి, జూలై 16:—దేవస్థానం హైస్కూలులవారు యిదివరకు మహమ్మదీయ విద్యార్థులను చేర్చుకొనలేదు. ఈ మధ్య విషయ హైస్కూలుల ముసీబేయరులుచేత ఆసేకమంది మహమ్మదీయులు నిమ్మజారుల విద్యార్థులు చంద్రగిరిగాని కాళివాడగాని బోలెననెచ్చెను. కాని మాడు కోజాలక్రిందట దేవస్థానం హిందూ హైస్కూలులవారు ఆర్థుల మహమ్మదీయ విద్యార్థులను చేర్చుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటులను నిరాకరించెదరని భయపెట్టుటచేత మహమ్మదీయులను చేర్చుకొనిరి. పాఠశాల ప్రార్థనలకు మహమ్మదీయ విద్యార్థులగుడ రాకలైనదేగాని వారికెట్టి సౌకర్యము లాసంగజుడినని తెలియుచున్నది.

(ప్రె. ప్రె.)

దేశాభిమానమునకు మతాభిమానమునకు ప్రతికూలత లేదు

కెల్మారుగారి ఉపన్యాసము

అహమదాబాదు, జూలై 16:—సానిక హిందూసభ యజమాన్యమున జరిగిన బహిరంగసభలో ఎల్. సి. కెల్మారు అం. ఎల్. ఎ. గారు ఉపన్యసించుచు, కొందరు సాంఘికాభిమానమును నిరచించుటగాని అట్టివారు తమ జాతీయాభిమానమును పవర్చించుకొన జూరనిరి. తాను హిందువని చెప్పుకొనుట తప్పుకానేరదు. మనకు జాతీయస్వాతంత్ర్యముకన్న ఆత్మగౌరవము మరము ఎక్కువ ప్రయత్నముగ నుండవలెను. దేశాభిమానమునకు, మతాభిమానమునకు పోటీలేదు. "నేను హిందువునీ యుండి ఏముట్లు స్వరాజ్యము పనుభవించగోరెదను. కాంగ్రెసు నాయకులు యిదివరకు మహమ్మదీయులయెడ మత్తుపాతము గల్గియుండి హిందువులను విడనాడిరి. సాంఘికాభిమానము ఎన్నడు ఏర్పాటు గాదు. ఇతర సంఘములవలెనే హిందువులకును భావిరాజ్యాంగవిధానమునందు భాగముండవలెను.

(ప్రె. ప్రె.)

హిందూ మహమ్మదీయ వివాహము

బెజవాడలో జరిగిన నూతనవివాహము. వధూవరులు క్రిందకూర్చొనియున్నారు. అబ్దుల్ కరీముగారు, శ్రీమతి జానికీకరీము, (వెనుక) సాక్షులు సచ్చిదానండు ఎ. ఎస్. రాజగోపాలయ్యగారు (వధువుతండ్రి)

శ్రీ శ్రీ దివానుబహదూరు సి. కృష్ణరావుగారు

జిల్లాజడ్జిగను భారత శాసనసభ్యులుగను పనిజేసిరి. (ప్రె. ఫో. బీ.)

కస్తక్ ఆమంద్యేనుగారు చనిపోయిరి?

మసో, జూలై 14:—క్యాపిటలిజంనుండి కస్తక్ ఆమంద్యేనుగారు చనిపోయిరి తెలియుచున్నది. క్ర్యాపిటలిజంనుండి మనము ముందు కేగలేనిచో సోవియటు వైమానికుడు మక్కువో విస్కీగారిని వెదకుటబోవును. చుబునోవిస్కీగారు నురక్షితులుగ నే యున్నారు.

కోము, జూలై 15:—క్యాపిటలిజంనుండి తిరిగివచ్చుచున్న కస్తక్ ఆమంద్యేనుగారు గుర్రయ్యున్నది.

కనడాకు ముగ్గున పోర్చుగీసువైమానికులు బయలుదేరిరి.

హిందూసమ్మేళనము

సింధువిభజనకు ప్రతికూలత

డా॥ మూంజిగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

హైదరాబాదు, (సింధు) 16:—హిందూ సమ్మేళనము వారు సింధువిభజనమునకు ప్రతికూలముగను, యామధ్య జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ ఒడంబడికకు ప్రతికూలముగను తీర్మానించిరి.

భూముల విభజనచట్టమును నిరసించుచున్నవిభవాభిమానులను, ఏకపక్ష వివాహములను పునస్సంధాన నయోన్యాయ శాసనమును బలపరచుచు తీర్మానించిరి. నయోన్యాయ శాసనము గూర్చిన తీర్మానము కొందరు పూర్వచారకరాయలులకు మనస్తాపము గల్గించెను. సభలో అలజడి కల్గెను.

ఉద్యోగములందు మహమ్మదీయులకు పక్షపాతము జూపుటకు స్థానిక సంఘములలో సాంఘికపక్షపాతము నిరసించుచు ప్రభుత్వమువారు విచారణసంఘమును నియమించుననని కోరుచు తీర్మానించిరి.

అధ్యక్షత వహించిన డా॥ బి. ఎస్. మూంజిగారు సభను ముగించుచు ఒకరినొకరు ఉపశ్వాసమునందు సింధు విభజన విషయమున సభవారు దీర్ఘముగవిచారించినపిమ్మట తీర్మానించిరి. తేప్పిరి. మహమ్మదీయులలోని క్రైస్తవులలోను చేరిపోవుచున్న 7 కోట్ల నిమ్మజారులవారి యభిప్రాయము పొందుటలేనని హిందువుల హెచ్చరించిరి. అంటరానివారందరూ మహమ్మదీయులలో చేరిపోయినచో హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య మరింత విషమించి స్వరాజ్యచంపాదన కష్టపరచును.

(అ. ప్రె.)

బారిసాలనందు మసీదుయెడట వాద్యము గూర్చి హిందువులు పెట్టిన శేను జూలై 7-వ తేదీన గావించబడిన ఒడంబడిక ప్రకారము ఉత్తపంపించుకొనబడెను.

పర్యటనలోపాదము గావించుచు నలుగురు కొండబారి 600 గజముల క్రిందబడిరి. సిల్టబర్లందులో జర్మిలు ప్రాంతములో నిల్లుజరిగెను. పర్యటనలోపాద వాయుకుడు పడుచుతన లోబాటు తన నేపాతుల నిర్ధరినిగూడ ఈడ్చుకొని పోయెను. బాలవవాడు తప్పించుకొనిపోయెను. ఎట్లయినను అతడు చావ పలినవాడే. కరీరమంతయు గాయములతో రక్తము గారుచుండెను. ఈపడిన వారిని వెదకుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

సార్యభూముడు పోర్చుగీసుకుబోయి క్రొత్తగా కట్టిన ఆస్పత్రియను క్రూరముగను తరిక్షించును. నెల్సుకు సౌకము గూడ జూచెనరు.

ପ୍ରାଣୀ-“ସୈନ୍ଦବ ରାଜା”

3

[జరుగుమిల్లి సాంబశివరావుగారు బి. ఏ.]

సోవియటు | పభుతర్నస్తాపకులలో ముఖ్యులు

రషియా సోవియటు ప్రభుత్వస్థాపకలలో "పేర్స్" న దగిన వారిద్దరే గలరు. తెలిసుకారు ప్రథములు. రెండవవారు బ్రాట్స్కిగారు. బ్రాట్స్కిగారు తేజోరాశి. అతని నిజమైన పేరు బ్రాస్నిస్కు. మధ్యమతాగతియును యూదువంశజుడు. ఒకీస్సాలో విద్యనంతము బడసెను. జననమొందినది 1877 సం వత్సరము. 20 సంవత్సరములకే విశ్వవిద్యాలయవిద్యను పూర్తి చేసెను. 1897 ఒకీస్సావిశ్వవిద్యాలయమునందీ వెనలిపోయెను. 1898 సంవత్సరమున అతనిని విప్లవకాండకీ అరక్టువేసిరి. నైరీరి యాదు ప్రవాసము బంపిరి. 1902 అరక్టుమనమున నైరీరి యానుండి పారిపోయి ఇంగ్లాండుకు దొంగవ్యాపారార్థితో బ్రాట్స్కి పేరుతో చేరెను. అప్పటినుండియు అందరను అతనిని ఆపేరుతో బిలుచుచున్నారు. లండనులో సోషలిస్టు క్రాంతికుపక్ష మొకటి చిన్నదిగలదు. అసగా సాంఘికప్రజాస్వామ్యవాదులన్నుమాట. పిన్నవయస్కుడయినను పడుకుబడిని సంపాదించెను. ముఖ్యమున సభ్యుడుగ ఏర్పడెను. ఇందులో వైఖానను, తెలిసుకార్లుగూడ గలరు. రషియావిప్లవ వార్తాపత్రికయగు ఇస్క్రాప్రతికాసంపాదకత్వమున తెలిసుకారిలో పని చేసెను. 1905లో రషియాకు తిరిగినచేసెను. సెంటుపీటర్స్బర్గు ద్దవనివాండ్రు ప్రతినిధి సంఘసభ్యుడుగ ఎన్నికొనబడెను. వారిసభ కధ్యక్షతనహించి మాట్లాడుచుండ అందరను అరక్టుచేయుబడిరి. బోబాలుక్కుకు ప్రవాసితులుగ మరల బంపబడిరి. నైరీరియాలో ప్రవేశించిన వెంటనే పారిపోయిరి. అచ్చోలు బాసీ వియన్నాకేగిరి. ఇచ్చట పత్రికాసంపాదకత్వమును నిర్వహించెను. కొంతకాలము రషియాన కర్మాగారమున గూడ పనిచేసెను. కోపెన్ హేగెనులో 1910 సంవత్సరమున సోషలిస్టు క్రాంతికు కాంగ్రెసుకు బోయెను. 1913 లో కాన్స్టాంటు నోపిలయందు యుద్ధ విరోధిగ నుండెను. 1914 లో జ్యూరిచి, బ్యూరిసునగరములందు పెద్దన సిద్ధాంతముకు బోధించు పత్రికలను ప్రకటించుచుండెను. విరోధా మహాయుద్ధముయొక్క యుద్దేశ్యమును గూర్చి జర్మనీలో జర్మనీబాషలో ప్రకటించ చేసెను. అందులకు జర్మనీలో 8 మాసములు శిక్షను విధించిరి. జర్మనీలోనేగాక విశ్రమించిరి జేయులందుగూడ యుద్ధము కూడదని అతేసించెను. 1915 డిశంబరు మాసమున ఫ్రాంకు నుండి వెడలిగొట్టుబడిరి. స్వయిను సరిహద్దుకు దాటుచుండ అతనిని వారు అరక్టువేసిరి. కాని అమెరికాకు అతనిని బోపిచ్చిరి. అచటగూడ నోపి మారు అనుపత్రికను ప్రకటించుచుండెను.

రషియాలో 1917 లో విప్లవము ప్రారంభమైనది. బ్రాట్స్కి-మిత్రులును, పత్రిక చందాదారులును బ్రాట్స్కి-గారు రషియా కేసులకు ధనసహాయము చేసిరి. త్రోవోల్ (బ్రిటిషునాథు ఆరంభమైనది) వ్యాధిపామును గొంపోయిరి. ఆపటి రషియా తాత్కాలిక ప్రభుత్వమునారు బ్రాట్స్కి-గారిని విడిచి పెట్టవలెనని గోర బ్రిటిషునాథు విడిచిపెట్టిరి.

తదనంతరము పీట్రాగ్రేడు జేరిరి. ఆచట చిన్న సోమలలితా
క్రాటు పక్షమనకు నాయకత్వమును వహించిరి. రషియావిష్ట
వమనకు ఇత డొక కారకుడని మరల ఆరస్తుజేసిరి. పిదప విష్ట
వానంతరమున నూతనముగ ఏర్పడిన సోవియటుప్రభుత్వమున
విదేశాంగ సంలిగ నియమింపబడిరి.

1920 లో కార్మికదండను తయారు చేసిరి. పంతెనలను
నోమ్మచుటకు వ్రానుకొనిరి. రషియాలో నూతన ఆర్థికవిధానము
రాక ప్రారబ్ధము అందరును పరిశ్రమలందు పాల్గొనవలెనని ఇతడు
జెల్లవలెనని చెప్పెను.

1920 లో పోలండుయొద్దము తలపెంచెను. వార్షికా
దికి రషియా పోగుడదనిరి. కాని లెనినుగారు ఇతనిమాటను
త్రోసివేసిరి. 1923 లో ఇతడు తన కంగబలముగ యువకులనం
దరిని జేర్చుకొనుచున్నాడని నిందింపజొచ్చిరి. రాజ్యాంగమున
జొన్నత్యమును గాంచిరి. తుదకు ఆతనికి రాజ్యమున ప్రతిపక్షు
లు బహులు దేరిరి. లెనిను ఆంధరించిన పిదప ఇతనికి వైరులు
ఎక్కువయిరి.

ఇతని గ్రహబలము తగ్గిపోయినది. ఇతనినూట చెల్లుట లేదు. ప్రభుత్వమునకు ప్రతిపత్తు దాయకు. విప్లవసిద్ధాంతములను పరిగా అమలు జకుప్రబలలేదను ఖండించబోచును. అతని వత్సనమునకు కారణం దెది?

II

సోవియట్ రషియా స్పష్టికర

పతనమునకు కారణము

ప్రాజ్ఞిక - “విప్లవములను దెచ్చి బెట్టిన వారిని నిష్టనశులే
మింగుచున్న వను” నీధాతము లియను ప్రాజ్ఞికి గారిపట్ల
సారకమయినది.”

లియోకా బ్రాట్టిగారు ముచినక్ర. నిర్మాణ నిపుణులు. సోవియటు రషియా స్పష్టిక తనిమగారికి కుడభజము. సోవియటు రషియా సహాయక స్పష్టిక ర. అట్టివ్యక్తి నేడు అస్తమించినాడు. ప్రవాసము కలుగవలసి వచ్చెను. రషియాలో ప్రారంభమందున్న విప్లవభావము ఇతనియందు మూర్తీభవించినది. డ్యాంటుగారుగూడ ఆ పరిణామపును ఆతని గతిగూడ ఇటులనే పరిణామించెను. బ్రాట్టిగారి సైబీరియా ప్రవాసమును కెరచ్ ననముగ యూహించితిమిని రషియా విప్లవము ప్రతి విప్లవ మార్గమున చరియమన్న చాయని తోచకమానదు. సోలియటు తలపట్టుటకు ముందు ప్రెంచి విప్లవయుద్ధమునగూడ ఇట్టి పరిస్థితులండెను. అప్పుడుగూడ రషియా విప్లవ నాయకులు స్పష్టికరలు అంతరించినటులే ప్రెంచి విప్లవకారకులు రోబిన్ పయర్, డ్యాంటా క్యాబిల్ డెస్కొలివ్ ప్రభృతులు తాము సృష్టించిన విప్లవమునకే యాహుతి యయిరి. నిమ్న లోక ప్రసంగక్షణగు రాబన్ కెరిగారివై ప్రెంచి జకాబ్రిటులు తిరుగబడిరి. ఆ ప్రకారము రషియా బోలిషివికులకు నేడున్న పలుకుబడి ప్రతిభను ప్రతిష్ఠిను గవించినది. తయోకా బ్రాట్టిగారే అయినను రషియా బోలిషి వికులు ఆతనివై తిరుగబడిరి. బోలిషివిజనునకు ఆతడు ఆలవాలము బ్రాట్టిగారు, న్యూయాక్కులో, ప్రవాసమునందుండి, దుష్కర దారిద్ర్యము ననుభవించుచుండెను. 19:7 నవంబరులో, కెరన్స్కి ప్రభుత్వము వై, ఆనంశ్చస్తి గల్గెను. తనికాధ్యక్ష మెత్తెను. అతనికితోడ, కుడిభుజముగనుండుటకై న్యూయాక్కు నుండి, రషియా కేటించినాడు. ఆ కార్యమును నాధించెన ఆ పిదప, కొన్ని నెలలు గడిచినవి. రషియా విదేశాంగమంత్రి యాయెను. అప్పుడే, జర్మనీలతో, ట్రెన్సు లిటోవిక్కు ఒడంబడిక ను, శేసీకొనెను. పిదప, యాదవంత్రి పదవినిధిష్ఠించెను. పదధిష్ఠుడైను, సెకలన్ చక్రవర్తి స్వస్థము, నీతిబాహ్యముగనుండెను. చానిని కలవనయకొని అకుంతిత విక్రమకారణగ, సైబికులను, తయూడకేనెను. అప్పుడే, 1500,000 సైనికులను, అచ్చాణీకుగ, దిగ్గజములుగ యేర్పాటుకేనెను. తననత్యము ఆలేజో రాకి, ఆమేధా సంపన్నుడు, కొన్ని సంవత్సరముల హిట్లర్ నికా మహానీయునితో తోడునీడగ, కుడిభుజముగ, రషియా భాగ్యోదయముకై కృషి పలుచుండెను. బోలిషివిజనునకు ప్రాణాధారమైన, తనికా నాయకునితో, విశ్వ రాధికారములందును, జన్మ సితియందును కనిబెట్టి తిరుగుచుండెను.

అంతఃకాలము జనితేనలతోడుతనీ, ఆతనితో న్యవిధముల
రమియ భాగ్యోదయము చేర్పాటుచేసిన, బ్రాహ్మణీకారు, ఆతని
సానము శాక్రమించి, యధికారమును, వహించవలదయ్యెను.
అతని పలుకుబడి, క్రమేణా యంతరించెను దృఢచితుడగు,
స్వాతికాగారే, సర్వాధికారయగుట వ్యధెను. బ్రాహ్మణీకారు
తాకగుతు ప్రవాసమేగినది ఎల్లరకు, నెలిసేవించుయమే. ప్రవా
సముండి, తిరిగినచ్చి, ప్రభుత్వమున, చిన్న యధికారమున
ప్రవేశించెను. నిందు, కమ్యూనిస్టుపక్షమున ప్రతిపక్షనాయకు
డాయెను. ఇతరబోలిషివిను నాయకులతో బాటు ఇకడుగూడ
పడభ్రష్టుడాయెను. కమిటీసభ్యత్వముగూడ పోయినది. కమ్యూ
నిస్టు పక్షముండి ఈతనిని నిడబగోట్టిరి. కట్టకడప - ఇల్లెలనీ,
అతడు, రమియూ నిష్పవమునకు ప్రతికూలడని నిర్ణయించి, నైవీ
రీయకు (వచానితుంగ బంపిచేసిరి.

తాను తోడ్పడి, వ్యవస్థించిన, సోవియటు పరిపాలనకు, నిజపరిస్థితులను, వెలిబుచ్చి ఆయనది రషియాను, గొప్ప యుపద్రవమనీ, బ్రాట్స్కీ గారు ఖండించుట మొదలిడిరి. అదియే, అతని ప్రవాసమునకు గారణం బయ్యెను. బోలిషిగింట్టు పరిపాలనను నీతిబాహ్యత గాంచుచుదని గ్రహించి, నిర్లోకమాటముగ, ఖండింప బొచ్చెను. సమిష్టి కాదుబందరి తరపున అతడు ప్రకటించెను. స్ట్రాలిక్ నాయకత్వమున సోవియటు పాలనము, నైచ్యమును గాంచినదని నిర్మాగ మాటముగ దెలిపిరి. కమ్యూనిస్టుపక్షమునకు పెద్దలుగవారలు ఆపలు కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములకు ప్రతిపూలముగ ప్రవర్తించుట దప్పుని వ్యవ్థముగ దెలిపిరి. రషియా రాచకీయ అధిపతిత్వము యధిగతిని ధైర్యముగ దెలిపెను. రషియా ప్రజల భయంకర పరిస్థితులను, ప్రస్తుతమున్న క్రొత్త కమ్యూనిజము ఎట్లు బాధించుచున్నదో దెలియజేసెను.

సరిశుర్ అ

ప్ర్యాల్లిక, బ్రాహ్మిణీగార్హక, ఉదీకారము నిమిత్తము,
సంఘర్షణోద్భవించి. కాని ఇంద్రుని బ్రాహ్మిణీగారే అవర్ణప్రా
యములని జెప్పక తీరదు. ప్ర్యాల్లిక పరిపాలనమును, ఆజేపించు
వరకు, ప్రజలు బ్రాహ్మిణీగాఁజేపట్టే. ప్రాత సయినిక కమ్యూనిజము
ను ప్రవేశబెట్టుటకు సంకల్పించుకొన్న వెంటనే, ప్రజలకు మన

ను నిరీగిపోయినది. విముఖులైరి. నిష్ప్రమమునకు పూర్వమీ సయి
నిక కమ్యూనిస్టులను వ్యతిరేకించి మా ప్రజలను పలు వెటలం
దాలు చేసినది. దానంద్ దేవి వారు భయపడి నుముఖులుగ నుండుట
మాని అయినపుడు జూపుట ప్రారంభించిరి.

ప్రాజ్ఞికీ గారి కమ్యూనిజము (సమిష్టినాదము) ప్రచుదములో
గూడుకొన్నది. సిద్ధాంతములు నిరకుద్రవకరము. ఈ రంటి
లోను ప్రజలు స్వాల్మికీ గారివద్దకునే ఆసరించించిరి. కష్టము
లున్నను సహధానము జేసికొనిరి.

బ్రాహ్మణీ, స్వామిగా విదరకును పూరిగచెడినది.

బ్రాహ్మీగారు ఆకస్మికముగ యొకనాడు జనవరి 16
తేదీని మాస్కానుండి 5000 మైళ్లదూరమునందున్న వియత్నా
మహామునకు రైలుమార్గ బయలుదేరెను. తూర్పు రషియాకు
అతిదూరముగ ఒకమూలగ చీనా సరిహద్దువద్దగ ఆ ప్రదేశ
మున్నది.

బ్రాహ్మణికాదు రైలుదగ్గరకు వచ్చువరకీ ప్రజలు గోలు
 గోలున, ఏడ్వసాగిరి. పాడుగైన నల్లపెద్దకోటును ధరించి
 చాడలేదు నయినోహ్యోగి ధరించెడికోటువలేనున్నది. వచనార
 విందము నెలవెలబోవుచుండెను. కాని నిటాకున నడచు
 చుండెను. ఈప్రక్కకు అనప్రక్కకు తిరిగి చూడనేలేదు.
 జనసమృద్ధము నిక్కెట్టుకుగ నుండెను. బ్రాహ్మణికా రేమైన
 పండోళ్ళును నిచ్చెదరనుకొనిరి. కాని అతడు పెదవెల్లి ఒకవలు
 కైన ఆడలేదు. రైలుసాగినవెంటనే ప్రజలు విచారముతో
 ఏడ్వసాగిరి. బ్రాహ్మణికాదు పోయేనేయని నిలపించిరి. అయ్య
 ది నిజమని నమ్ములేకుండిరి. కలమాయని కంకింపజొచ్చిరి.

అతని ప్రవాసమునకు బోవుట కాదనుకొనిరి. పారిశ్రామికపరుల కలధరలు పెరిగిపోవు సున్నవి. వ్యవసాయపుపంట ధరతగి నది. ఇట్లు కొంతకాలము సాగినచో రైతులు మనుట అసాధ్యమగును. సోవియటుప్రభుత్వ మంతరించవలసినవచ్చును. విదేశకంపెనీల కిచ్చు సౌకర్యములకంటె బ్రాజ్జిక్ గారికి నచ్చలేదు. ప్రాపంచిక విప్లవసిద్ధాంతమునకు వ్యతిరేకమైనవస్తువుల ఆతనికి దోచెను. పెట్టుబడిప్రభుత్వములతో పట్టుకగనుండుట అతనికి కిట్టనయ్యె. బ్రాజ్జిక్ గారి విధానము కాశ్యతవిప్లవమే. ప్రాతబోల్షి విప్లకులు ఒకరహస్యపు కుట్రగ వీరవడిరనిరి. వారే అన్ని తీర్మానములను జేయుచుండిరి. యువకుల నెవరిని రాజ్యాంగమున పాల్గొననీయలేదు. ఇదంతయు ప్రజలమధికారముగాదు. కమ్యూనిస్టుపక్షముపై యధికారముగానున్నదనిరి. యుద్ధావసరముచే వాక్వాన్విత్యములేదయ్యె. ఈ ఆకాపనలన్నియు నిజమే. కమ్యూనిస్టుపక్షములో పెంబ్రలుకమిజీవారే యంగీకరించిరి. కమ్యూనిస్టు పక్షమువారు స్వేచ్ఛగ చచ్చించవచ్చునని వారు తీర్మానించిరి. అంతటితో ఎక్కడలేని విమర్శనల బతులుదేరెను కాని, బ్రాజ్జిక్ గారి ఆక్షేపణలు, జినోపీపు, కామిసీపు, స్వాల్లికుగార్ల కేషియు నచ్చలేదు. రుచించలేదట. బ్రాజ్జిక్ గారు అసమంజసముగ అన్నమాటలను బట్టుకొని స్థానికులగుట బ్రాజ్జిక్ గారిపై ధ్వజమెత్తిరి. తుదకది యతని ప్రవాసముగ పరిణమించినది. తినిగారికి చేదోడువాదోడుగనున్న బ్రాజ్జిక్ గారు, ఆతెజోరాజి ఇట్లు అస్తమించవలసినవచ్చెను.

తిరిగి స్థాపించు ప్రతిపక్షుల నందరిని దేశమునకు రా
నిచ్చుచున్నారనియు కొందరపుడే ఎచ్చిరనియు బ్రాజ్ఞిగారు
మాత్రము ఇంతలో రారనియు ఎపుడో తప్పక వచ్చి తీరునని
యు మొన్నటి బాక్రలు దెలుపుచున్నవి. వివరములను రాబోవు
వార్తనకును దెలుపుచున్నాడను.

లిజర్నకలము
 సమారు 100 రకములలో
 తయారు చేయబడుచున్నది
 మీకు తెలిసినది
 ఒకటిగలదు
 చూపాలు 10 ఆర్. వేస్టి 100 పి.
 నెల్లుఫిల్లింగు 40 ఎఫ్.
HP. CO **LONDON**

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3434

MADRAS.

దేశీయ వైద్యము

గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాన్ మెడిసన్ మద్రాసు

దేశీయ వైద్యవిద్యను పరిశోధించుటకు వలసిన

శ్రీశ్రీ శ్రీమత్ వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు

వైద్యవిద్య శాస్త్రవిద్యను పరిశోధించుటకు వలసిన

డి 16-6-28 తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని శ్రీమత్

రక్తచక్రము విషయమున వైద్యరత్న ఆయుర్వేద

అలోపతి వైద్యవిద్యను పరిశోధించుటకు వలసిన

దీని వైద్యవిద్యను పరిశోధించుటకు వలసిన

ఆయుర్వేద వైద్యవిద్యను పరిశోధించుటకు వలసిన

ఇటీవల కొన్ని తాలూకాలోర్లును, మునిసిపాలిటీలను

దేశీయ వైద్య విద్య విదేశీయ వైద్య విద్యాభ్యాసకు

ఈ వైద్యవిద్యను పరిశోధించుటకు వలసిన

చెటకు

హిందూ దేశము చెటకునంటు జన్మస్థానముని చెప్పబడు

1. ఏలూరును మహారాష్ట్రమునకు చెప్పబడు

చెటకు నీటివనముల దుర్గమును, తోట భూములలో

చెటకు నీటివనముల దుర్గమును, తోట భూములలో

చెటకు నీటివనముల దుర్గమును, తోట భూములలో

చెటకు నీటివనముల దుర్గమును, తోట భూములలో

రాజు వైద్య హనుమానులు కవిరత్న

బడి లాభకరముగ నుండవలయునన్న ఇంధనసంబంధములైన యెరువులను కాస్త్రీయసంబంధమైన యెరువులను విశేషముగ నుపయోగింప వలయును. మొక్కలు చక్కని పెరుగువలయునన్న భూమియొక్క స్థూలపాకము (Mechanical Condition) చక్కగ నుండవలయునన్న దానిలో చెత్తలములతో లేక కలుపుకట్టు(Humus) అని చెప్పబడు కల్లినయొద్దియ వస్తు తప్పక యుండవలెను. దీనిని పాలమున నృద్ధిపొందింపవలయునన్న పశువులపెంట్ల పచ్చిరొట్ట మొదలైనవాటిని పడయోగింపవలయును. ఇది నేలకు కలుపుకట్టు విస్తారముగా జేర్చును. దానివలన నేల తేమలాగుకొను శక్తియును లాభకొన్న తేమను నిలుపుకొను శక్తియును వృద్ధియగును. అది బంకవడినేలను విరచి బాగుపరచును. ఇటుక నేలను గట్టిపరచును. ఇండియాదేశపు భూములయందు సాధారణముగా యావస్తువు తక్కువగనే యుండునట్లు నిరూపింపబడి యున్నది.

చెఱుకు కావలసిన స్పృశ పోషకపదార్థముల మూడింశీ నత్రజనియే ముఖ్యమైనది. ఇది ఖనిజీకృత నేలలలో న్యాభావికముగ తక్కువగ యున్నది. భాస్వర పు సత్తు, (Phosphoric Acid) తక్కువగ కావలసియున్నది. ధస్వకార మనుబూడిద ప (Potash) కొంతమట్టుకు నేలలో యావేక పస్యములకు కావలసినంత దిట్టముగయున్నను, చెఱుకు, పొగాకు, ఆరటి, ప్రత్తి, మొదలగు కొన్ని పస్యములకమాత్రము కొంచెము ప్రయోగింపవలసి యున్నది.

పైకెప్పజడిన ప్రకారము చెఱుకుకు నత్రజని విశేషముగ కావలసియున్నందున దాని ప్రేట్ అఫ్ సోడాదుపయోగమును పయోగించుట లాభకరము. సైప్రేటు సోడాతోనుండు నత్రజని నత్రకరూపముగానున్నది నత్రజని నత్రకరూపమున నున్నదాని మొక్కల స్వీకరించి ఆహారముగ నుపయోగపరచుకొనబాలవు. కాన పస్యములకు సైప్రేటు సోడా నుపయోగించుటయే జ్ఞాన్యుము. ఇదిగాక సైప్రేటు సోడాతోనుండు నత్రజని అణవును కార్బియం నైనమైడ్ కాక సైట్రోలియం (Calcium Cynamide or Nitrolim) పల్చియు అఫ్ ఆమోనియా మొదలగు యితర నత్రజని యెరువులలో నుండు నత్రజనినితెకాక పువయోగపరచబడిన తోడనే యేలాటినపుములేక మొక్కలు స్వీకరించుచున్నవి. ఇదిగాక వాటిలోని నత్రజని నత్రకరూపముగాక వేరు నితరూపమున నున్నది. అది భూమిలో చేరి నపిదప అనేక మార్పులు జేరినపిదపగాని వాటిలోని నత్రజని నత్రకరూపము మరీ మొక్కల కాహారముగావాలవు. అట్టివాడు కేండులలో కొంత నత్రజని నష్టముకూడ గాక మానదు. అలాటి శ్రద్ధ మేరియు సైప్రేటు సోడా నుపయోగించుటలో పైరులకు పొంగుకరదు. కాబట్టి అన్ని నత్రజని యెరువులకంటెను సైప్రేటు సోడా నుపయోగించుటయే లాభకరము.

సైప్రేటు అఫ్ సోడా నుపయోగమువలనవలసిన యంతము వేరొకటియున్నది. ఇండియాదేశపు భూములలో కొంతమట్టుకు న్యాభావికముగనే ధస్వకార మనుబూడిద ప పువ గూఢముగ భూమిలోనుండునట్లు చెప్పబడియున్నది. సైప్రేటు సోడాతోయుండు సోడాతోనునది ఆగూఢముగాయుండు ధస్వకారమును భూమిలోనుండి విశ్చాళింపజేసి మొక్కలు నుపయోగపరచుకొనగల సాధ్యార్థాన్నికొని తెచ్చుచున్నది. కాన యీ పత్తువను మిక్కిలముగ నుపయోగపరచవలసిన పస్యము లకుకూడ సైప్రేటు సోడానుపయోగించియెడల దీనినపయోగించు వానశ్యకము తగ్గిపోవును. కాబట్టి సైప్రేటు సోడాను ద్విగుణముగలయెరువని (Double fertiliser) చెప్పవచ్చును. ఈ కారణమునబట్టియే సైప్రేటు సోడా ప్రపంచమునందు నత్రజనియెరువులలో క్లెన్ల శ్రద్ధ మైనదనియు నిర్ధారణ చేయబడినది.

వర్ష ముమిదనే సాధారణదీయుండు నీరుపొందిన చెరువునకు జనుము పైరును నేలలోనే పెంచియో లేక 20-25 బండ్ల పశువులపెంట్లను వేసియో చెరువునాటులకు యందు నేలను తయారుచేయునపుడు దున్నవలెను. చెరువునాటునపుడు యీ క్రింగకనువరచియుండు యెరువులను బాగుగ కలిపి చాళ్లలో వేయవలెను.

1. 500 రతులు ఆముదపుగానుగిండి, లేక కానుగిండి లేక 800 రతులు వేరువెవగిండి, (2) 120 రతులు కానెన్ ట్రైటెడ్ నూపర్ లేక 240 రతులు సాధారణ నూపర్ ఫాస్ఫేటు లేక ఎముకలపొడిపిటితోడ 1 నాండ్రెడ్లెయిటు లేక 112 రతులు పల్చేట్ అఫ్ సోడాతోను కలిపి యుపయోగించుట మంచిది.

కాక, జూలై మాసములలో వర్షారంభమునకు ముందు యొకరము ఒకటింటికి 200 రతులు సైప్రేటు అఫ్ సోడాను (పరి మొక్కయొక్క ప్రక్కన ఒక కొయ్యతో రంధ్రముచేసి దాని వేరుకు నంటునీక కొంత యెరువును వేసి ఆరంధ్రమును కాలతో త్రొక్కి మూసువలెను.

నీటి పారుదల వసరియుండు చెఱుకునకు గూడ పై చెప్పిన ప్రకారము పశువులపెంట్ లేక పచ్చి రొట్టను నేలలో కలియచున్న యాప్రకారమే చెఱుకు నాటునపుడు యాదేమిశ్రమమును చాళ్లలో నుపయోగింపవలెను. సైప్రేటు సోడాను

మొక్కల ఒక యడుగు పెరుగగనే నీరు పొందినపిదప, 100 రతులను యొక్క ప్రక్కకున కొంచెమారముగా ఒకరంధ్రము చేసి దానిలో, గాబునీనంత వేయవలెను. అట్లు వేయనపు డది వేరును కాకగూడదు. అదే ప్రకారముగనే రెండవసారి నీరు పొందింపగనే మరీయొక, 100 రతులు సైప్రేటు సోడాను పువ యోగింపవలెను. మూడవసారి వర్షారంభమునకు ముందు మరీయొక 100 రతులను 4-5 రెట్లు పోషిమట్టితో గలిపి మొక్కల చుట్టు నుపయోగించి మత్తు అణచవచ్చును. పై చెప్పిన ప్రకారము నీరుపొందింపక ఒక జేతూరి నీరుకట్టు పత్తుమున అట్లు చేయబడుతు ముందు 150 రతులు సైప్రేటు సోడానుపైన చెప్పి జడిన ప్రకారము యుపయోగించవలయును. వర్ష ములకు ముందు ముయొక 150 రతుల నుపయోగించవచ్చును.

చెఱుకు వాటినిపేమట్టు చాళ్ల కనదుమందు సరే మును తరచుగా తొల్లికతోగాని, లేక వేరు యెరువ పసిమట్టుతోగాని కలియపెట్టుచుండవలెను. అట్లు చేయబట్టి పాలమున నుండు కలుపు మొక్కలు తీరుబడుటయేగాక భూమిలోనుండి తడి యెండవేడిమికి ఆరిములమున పోక పాలము తడిగనే యుండును. చెరుకు మొక్కలకు నీరుపొందింపటకు ముందును, వర్ష మునకు ముందును వాటి చుట్టును మట్టి అణచవలెను.

మాటేటి రంగారావు.

చిత్తూరు

(స్వకీయవిలేజిరి)

కలరా

మండలమందు కలరా దినదినమునకు ప్రవృద్ధిచూచుచు నున్నది. వగిరి, చిరతానూరు, మున్నగు బస్టియం వ్యాధి ప్రబలముగానున్నట్లు తెలియుచున్నది జంబాడ యనగ్రామ మున ఇప్పటికి 40 మంది చనిపోయినట్లు తెలియుచున్నది. మండలమందలి ఇతర ప్రాంత్యములందుగూడ నీవ్యాధి కొంచెముగ వ్యాపించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. అధికారు లీవిషయమై తీవ్ర మగుచర్యలుచేసి సోడామత్తులు, కాఫీహోటల్లు మున్నగు వాటిని శుద్ధపరచింపబడుచుండును. వ్యాధి వ్యాపింపకుండుట కను వగు నితరమార్గముల ననుసరింపబడుచుండును తగు శ్రద్ధగొనబడు వాగధర్మమై యున్నది.

మంత్రిగారిరాక

ఆరోగ్యకాభావాత్ములు గాని యన్. మత్తయ్యముద ల్యాకుగారు తిరు త్తణికి వేంచేయునట్లు ఇదివరలో ప్రకటించ బడినది. ప్రస్తుతము మంత్రిగారి తిరుపతి లవనరముగనుండుచే ఆయుధ్యమును నూనకొని రని రూఢిగ తెలియుచున్నది.

బీదజనులకు పరపతి సంఘ సహాయము

ఏలూరు తూర్పుపేటలో నిర్మింపబడుగృహములు

ఈ సంవత్సరపు వేసవికాలమున ఏలూరులో జరిగిన అభూరము అగ్నిప్రమాదమును గూర్చి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోందు ఇదివరకు ప్రచురించబడినది. తరువాత ఏపేట యాదిపత్తు కలు గకండుటకై గృహనిర్మాణ పరకతిసంఘమును నిర్మించి అచట నున్న బీదజనులకు అప్పు యిప్పించి ఆ అప్పుకు మిక్కిలి తేలి కైన సాంపరివాదాతో తీర్చుటకు అవకాశము కలిగించి యిప్పటికి ఘమాన 40 పెంకుటిండ్లు అగ్నిహోత్రునినోట వడ కుండునట్టి వరిసితులతో నిర్మించినారు. యీపరకతిసంఘుని ర్మాణమునకు శ్రీయత మాతే వారాయణరావు అవిండాకు గారే కారకులు. మిడివాన్ బహద్రుడు హెవర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి అధ్యక్షత్వక్రింద జరిగినసభలో శ్రీయత కొర్ర పాటి లక్ష్మీకారాయణ పంతులుగారిని కార్యదర్శిగా నెన్ను కొనిరి. వీరు యిదివరలో మునిసిపల్ వైకుచెయిరుమకొగా నుండి మావినకట్టుదల, కార్యదర్శి, ప్రజాసేవ ఆందరికి తెలిసియే యున్నది. యిప్పుడు ఈసంఘమందు కార్యదర్శిగానుండి అహో రాత్రములు వీరు కావించుచున్న శ్రమ మిక్కిలి కొనియాడ దగినది. బీదజనుల పొటికి కల్పవృక్ష మవదగిన శ్రీయత లక్ష్మీ వారాయణగారికి దైవము చిరాయుడున్నకుల నొసగి రక్షించు గాత మని కోరుచున్నాను.

యం. కోటయ్యనాయుడు.

ఇండియాను సరాసరి వైమానికతయనమును గావించుట కు అలోచించుచున్నారనియు కాని వివరములను తెప్పజాలవని యు పర్ క్యామ్యును హోరుగారు తెలిపిరి.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 నంబి జూలై 17-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముజస్తాలు		
కుశుమ తెనాలిక్కు	,, 42 కలవి	ర 18 0 0 14 0 0
నెల్లూరిని	,, డిల్	,, 18 12 0 14 8 0
ధిల్లి	,, డిల్	,, 15 0 0 17 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా: 1-5	,, 11 0 0 12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-5 ర 205	,,	15 0 0 16 0 0
నెవగలు	,, డిల్	,, 12 14 0 13 8 0
పెవలు	,, డిల్	,, 14 0 0 16 8 0
మిశములు	,, డిల్	,, 14 0 0 17 0 0
శులవలు	,, ర 195	,, 11 0 0 11 8 0

3. నూనెవస్తువులు

శువులునూనె కా 1-5	,,	145 0 0 150 0 0
నెయ్యి మ 1-5	,,	14 0 0 21 0 0
మిశక వేరు నెవగవచ్చు కా 1-5	,,	50 0 0 52 0 0
చేరికోట్టిన	,,	48 0 0 48 0 0
జేరు నెవగనూనెగానక కా 1-5 ర 110-0 మిశక నూనె 108		
ఆముదము కా 1-5		108 0 0 110 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయవశువు కా 1-5	112 0 0	115 0 0
కురవశువు	75 0 0	80 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరు) కా 1-5	77 0 0	84 0 0
చరియాల	,, కా 1-5	91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-5	ర	40,45
కాళ్లనూ నీపాయకట్టు	,,	50,55
తెల్లము కా 1-5	ర	28 0 0 50 0 0
అపాచకగ్ర బస్తా 1-5	,,	27 4 0 27 8 0
చింతమందు కా 1-5	,,	28 0 0 60 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం కా 1-5	,,	82 0 0 88 0 0
నదరం	,,	29 0 0 31 0 0
రవుండు	,,	27 0 0 38 0 0

6. నూలు

నం 20 దెన్ని సింహం యాటి	ర	7 14 0
నం 6 ,, కట్టారి	,,	5 4 0
నం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
నం 20 1/2 రెట్టెత్తెలు	,,	7 14 0
నం 40 జామ్మరు 10 పా	,,	11 14 0
నం 44 సాండ్	,,	6 0 0
నం 40 రాజి	,,	11 0 0
నం 4 దెన్ని మసీదు	,,	4 8 0

7. దూది

కోందానట్టు వాడు 1-5	ర	482 0 0
---------------------	---	---------

8. లోహములు

నండి 100 రతులు 1-5	ర	68 8 0 64 0 0
అంగారు రతులు 1-5	,,	21 0 0 21 2 0
వనరను 1-5		18 8 8
ఇత్తడి కా 1-5	,,	280 0 0 284 0 0
కాగి కా 1-5	,,	270 0 0 275 0 0

గులు

తేలు స్వీట్టరులాండు అలివరయన్ సింహం		
నీపా 1-5 గ్రీలుడి 20 కి ర		58 0 0
,, నీలిరవ 1 రతి		1 11 0
,, 14 రతులు		1 10 6
,, 28 రతులు		1 9 0
,, 56 రతులు		1 8 6
,, 1 అందరు		1 8 0
కీర్మలు పొక్కునాల్ రెడ్ అనగా (బర్ని-రచ్చు) 8		4 0
కాంగో 3 కి		1 0 6
చురు 4 కి		2

ప్రకటన ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రములు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ దారు	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరానికి పంచితలు	1-4-0	"	1-0-0
చందాదార్లకు	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, జరికోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమై ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ దారు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక	0-12-0	"	0-10-0

పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామపల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,
566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల అభివృద్ధిలోనున్నది

ది జనరల్ అస్సూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మీరు)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల యింతవరకు యెక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగిన దిదియే.

1926 సంవత్సరములో పాలీసీల మొత్తం రు 1,80,00,000	క్రిం.టి సంవత్సరముకంటె
నెయ్యింటికి రు 22-8-0	సంవత్సర ఆదాయము 7,00,000
1927 సం.లో వ్యాపారము రు 28,00,000	రెంటింతలుగా అభివృద్ధి గాబడెను.

మీరు భీమాచేయుట కనుకూలమైనదియో, ఉన్నత స్థాన మాత్రమించిన దిదియే.

ఇండియా, బర్మా సిలోనునం దంతటను ఏ జెన్సీలు బ్రాంచిలు స్థాపించితిమి.

వివరములకు వ్రాయుడు: V Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni

మా త్రకోశ వ్యాధులు - ఒక క్రిత చికిత్స

URESOL (యూరిసోల్)

అను జ్వరమును వాడుటచే తప్పుక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 వాప్సలకు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని చురుల పావులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు కొరకును.

ప్రాప్తికను కావలసినవారు ఈ దిగువ వినిసమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & Co. BROADWAY MADRAS. 471

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జవాబు వ్రాయుటకు రు 1-0-0 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

1204 2 ఆత్మక భక్తము వెంట 1-5 రు 5-0-0

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున 800 పుటములు వేయబడినవి. బహుమాత్రము, జేడి, దగ్గు, క్షయ, పీల్చు బోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో కంఠ జనును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉచితము.

3126 ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్కాల్, కృష్ణా

3351 ఘనసారచందిని 2

కెగరోగములకును, స్త్రీల కుసుమవ్యాధులకును శ్రేష్ఠ మయినది. ఎరుపు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంతుల కెగరోగములను, స్త్రీలకుపంభవించు కుసుమరోగములను నిర్మూలను గావించును. సీసా రు 1-8-0

దీనికి అనుబంధముగా చందిని ఆత్మర సుపయోగించుట ముఖ్యము. చందిని ఆత్మర సీసా 1-కి రు 1-4-0 పి. పి. ఖర్చుల ప్రత్యేకము.

పి. పి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదపదజం-పెరిడేన్, నెల్లూరుజిల్లా

ప్రకటన

(2046)

కోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాలులద్వారాగాని రోగలక్షణములను తెలుపుచు చేసినచో రోగస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పద్ధతము, వగైరాలు వివరముగ పుటికముగ వ్రాసి పంపవలెను. (పెం 2) దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, రెజిస్ట్రార్

నెగరోగము,

పక్షవాతం, చెముడు

చికిత్సకులు దాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు

కావట్ల (గుంటూరు జిల్లా.)

గజ్జికీ తెలము

వెల రు 1-కి రు 0-4-0; పి. పి. నహా 0-9-0.

ఈ తెలమును కాలకు పుటలు వాడక చీడ, గజ్జికీలు, జీత మొదలగునవి నశించును. తక్షణ భవిత్యము.

మోహిని తెలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రు. 0-12-0.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మదరాసు

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా పద్ధతుల జాబితా

	ర.ఆ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అశీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహారి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-16
5. మూలకంకు తెలము రు 1-కి	0-10
6. తామర తెలము, తామర, తీటకు	0-2
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహారి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్మకూలహారి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జికీ తెలము, గజ్జిచీడులకు రు 1-కి	0-4
12. పసుకీ తెలము, శిశువనశ్చకు	0-4
13. కేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన ఆత్మర 1 బొమ్మ	2-0
15. కుప్పకు తెలము, రు 1-కి	0-8
16. దంతశూలము, పండ్లపోటుకు	0-2
17. సుఖభోగమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగి తెలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహారి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహిని తెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహజీమాత్రలు రు 1-కి	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహారి, శిశుకీట్లు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహారిదూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బుగములకు రు 1-కి	0-8
28. మందరి తెలము, ముఖకాంతికి రు 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పులకు	0-12
30. సేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బుగమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు రు 1-కి	8-0
33. కచ్చకర్పూరం రు 1-కి	8-0
34. కస్తూరి	86-0
35. జాన్నకు 1-కి	8-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహకవి

నూతన గ్రంథములు 465

1565

వచ్చిపూర్తిమద్రాసుకాలాకు ఈక్రింది గ్రంథములు విడిగా అమ్ముబడును. కొలదిప్రకారం యుండుటచేత కావలసినవారు వెంటనే ఆర్డరు పంపవలెను.

ప్రహ్లాదగాటకము (ఆంధ్రములు) వెల	1-8-0
కర్పూరమంజరి రెండవభాగము 826 పుటలు	8-0-0
త్రహాసనముల సంపుటము, కాలికౌతండు	1-0-0
పోస్తేజి, పి.పి. కర్పూలు కొనువారే భరించవలెను. మూడవ	
పుస్తకములు, కొనువారు రు 4-12-0 లు చెల్లించిన చాలును.	
రాజమహేంద్రవరం, పాలకోడేటి గురుమూర్తి,	
15-8-28. వచ్చిపూర్తిసంఘ కార్యదర్శి.	